

Návrh na ozdravenie verejných financií

október 2023

Obsah

I. Zhrnutie	6
1.1 Odporúčané rozpočtové ciele do konca najbližšieho volebného obdobia	7
1.2 Ponuka vhodných konsolidačných opatrení - tzv. konsolidačné menu alebo „lego-kocky“	9
1.3 Ďalšie opatrenia znižujúce riziko udržateľnosti na dlhodobom horizonte (reformy)	11
PRÍLOHA - Možné opatrenia na ozdravenie verejných financií	12
II. Vyššie zdanenie negatívnych externalít	12
Zvýšenie sadzieb spotrebnej dane z tabakových výrobkov a rozšírenie dane o netabakové výrobky	13
Zvýšenie sadzieb spotrebnej dane na pivo a víno o 30%	15
Zvýšenie odvodu z hazardných hier z kurzových stávk a internetových kasín na 35 %	16
Zavedenie spotrebnej dane zo sladených nápojov	17
Zavedenie dane za vonkajšiu reklamu	18
Zrušenie fakultatívnych oslobodení v spotrebných daniach z elektriny, uhlia a zemného plynu	19
Zelenšie zdaňovanie osobných áut (lepšie zohľadnenie CO2/hmotnosti a rozšírenie na fyzické osoby)	20
Zvýšenie sadzieb spotrebnej dane z benzínu a nafty o 5%	21
Zvýšenie mýta pre nákladné vozidlá v závislosti od emisií CO2	22
Rozšírenie spoplatnenia cestnej siete pre nákladné vozidlá (aj v intravilánoch obcí)	23
Úprava a zavedenie ďalších environmentálnych daní a poplatkov	25
III. Zvýšenie príjmov menej škodlivých pre ekonomický rast	34
Zvýšenie základnej sadzby DPH	35
Zrušenie zníženej sadzby DPH na potraviny	36
Zrušenie zníženej sadzby DPH pre gastro, rekreáciu a športoviská	37
Zrušenie zníženej sadzby DPH na knihy, noviny, hudobniny	38
Zrušenie zníženej sadzby DPH pre registrované sociálne podniky	39
Zrušenie zníženej sadzby DPH pre štátom podporované nájomné bývanie v rámci sociálnej politiky štátu	40
Zrušenie zníženej sadzby DPH na ubytovacie služby	41
Zrušenie oslobodenia od dane z príjmu z predaja nehnuteľnosti po 5 rokoch	42
Zdanenie stavieb podľa podlahovej plochy a postupný prechod na hodnotové zdaňovanie	43
Vyššie zdanenie vlastníkov viac ako jednej nehnuteľností	44
Spoplatnenie návštev všeobecných lekárov (1 euro) a lekárov špecialistov (5 eur)	45
Znovuzavedenie koncesionárskych poplatkov	47
Zvýšenie cien diaľničných známok (ročnej známky na 70 eur)	48
Zvýšenie cestovného vo vlakoch o 15 % ročne	49
Valorizácia správnych a vybraných súdnych poplatkov	50
Zvýšenie regulovaných činností v Slovenského vodohospodárskeho podniku	52
Zníženie zliav pre železničných nákladných dopravcov o 50 %	53
Zrušenie jedného štátneho sviatku	54

Zvýšenie poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy o 1 cent	55
IV. Zvýšenie efektívnosti, spravodlivosti a jednoduchosťi daňovo-odvodového systému	56
Znovuzavedenie daňových licencií	57
Zvýšenie sadzby dane z dividend na 15%.....	58
Zavedenie tretej sadzby DPFO 35 % (na ročný príjem nad 80 tisíc)	59
Zníženie paušálnych výdavkov živnostníkov	60
Ročné zúčtovanie sociálneho poistenia (RZSP).....	61
Zrušenie nezdaniteľnej časti základu dane (NČZD) na manžela/manželku	62
Úprava zdanenia kapitálových príjmov fyzických osôb.....	63
Vypĺacanie nemocenských dávok zohľadnením celoročného príjmu	64
Lepšie zacielenie kontrolnej činnosti počas poberania PN	65
Zrušenie asignácie pre právnické osoby	66
Zrušenie zvýhodnenia mikrodaňovníkov	67
Znovuzavedenie dane z dedičstva a darovania.....	68
Zavedenie dane z úrokových nadziskov	69
Zrušenie ostatných vybraných daňových výdavkov.....	70
V. Zoštíhlenie zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe	71
Zníženie zamestnanosti / zlučovanie výkonu kompetencií samospráv.....	72
Zníženie počtu zamestnancov v 5 najväčších podnikoch vo verejnej správe patriacich štátu	73
Zníženie počtu zamestnancov na ministerstvách a iných ústredných orgánoch o 10 %	74
Zníženie počtu zamestnancov finančnej správy o 10 %	75
Nulová valorizácie miezd vo verejnej správe od 1.1.2024, valorizácie 3 % na roky 2025 a 2026	76
Jednoročné zníženie platového automatu zdravotníkov na polovicu.....	77
Zníženie príspevkov do III. piliera vo verejnej správe na polovicu	78
Zníženie odchodného vo výsluhovom systéme	79
Zníženie odchodného vo verejnej správe na polovicu	80
VI. Zefektívnenie prevádzky vo verejnej správe	81
Optimalizácia nákladov na IT.....	82
Úspora na FTE a materiáli pre IT projekty.....	83
Zefektívnenie výdavkov na energie v štátnej správe	84
Zefektívnenie poistenia štátneho majetku (samopoistenie štátu)	85
Nepokračovanie stabilizačnej dohody so SAV	86
Zrušenie samostatného Úradu pre reguláciu hazardných hier	87
Zníženie nákladov na výber mýta.....	88
Optimalizácia prevádzky vybraných inštitúcií (ubytovacie zariadenia, ŠVPS a RÚVZ, ombudsmani).....	89
Zvýšenie podielu študentov, ktorí ukončia VŠ už po bakalárskom stupni	90
VII. Zvýšenie zacielenia sociálnych výdavkov na odkázané skupiny	91

Zmena daňového bonusu na deti	92
Zrušenie rodičovského dôchodku	93
Zrušenie 13. dôchodku	94
Zníženie prídavku na dieťa na polovicu pre domácnosti mimo hmotnej núdze	95
Zníženie tehotenskej dávky na polovicu pre domácnosti mimo hmotnej núdze	96
Zníženie príspevku pri narodení dieťaťa na polovicu pre domácnosti mimo hmotnej núdze	97
Vrátenie nastavenia dotácií na obedy k stavu spred mája 2023.....	98
Skrátenie doby poberania rodičovského príspevku do 2 rokov dieťaťa	99
Zníženie maximálnej výšky nemocenských dávok na 1,5-násobok PM	100
Krátenie materského druhého opatrovníka pri súbehu s príjmom	101
Postupné vyklesávanie dávky v nezamestnanosti s dĺžkou poberania.....	102
Prehodnotenie stupňov odkázanosti na starostlivosť iných	103
Krátenie príspevku na opatrovanie pre poberateľov dôchodkovej dávky	104
Zrušenie oslobodenia doplatkov za lieky	105
Zrušenie polovice malých nesystémových sociálnych dávok	106
Zníženie benefitov zdravotných poisťovní o dve tretiny	107
VIII. Zníženie neefektívnych dotácií	108
Zrušenie podpory zníženia koncovkej ceny elektriny pre podniky.....	109
Zrušenie vlakov zadarmo pre študentov a dôchodcov.....	110
Komerčializácia nočnej železničnej dopravy a linky Košice/Prešov – Praha.....	111
Zrušenie úľav farmárom na nákup nafty (Zelená nafta).....	112
Zrušenie rekreačných poukazov	113
Zrušenie štátnej agentúry SLOVAKIA TRAVEL (resp. zníženie výdavkov o 50 %).....	114
Zrušenie vzdelávacích poukazov.....	115
Zníženie finančnej podpory projektov poskytovanej z dotačného systému MK SR.....	116
Zníženie podpory poskytovanej formou Štátnej pomoci a národných podpôr MPRV SR.....	117
Časový posun projektu pozemkových úprav pre už schválené územia.....	119
Zrušenie ostatných vybraných dotácií	120
Zrušenie 50% malých transferov (dotácií)	121
IX. Opatrenia s vplyvom na dlhodobý ekonomický rast a udržateľnosť	122
Úprava nastavenia predčasného dôchodku po 40 odpracovaných rokoch	124
Zrušenie prvej valorizácie dôchodkov pri priznaní	125
Zjednotenie dôchodkového veku mužov a žien	126
Oprava naviazania dôchodkového veku na strednú dĺžku života	127
Zníženie miery náhrady vo výsluhovom systéme	128
Úprava výpočtu dôchodku zo SP pre výsluhových dôchodcov.....	129

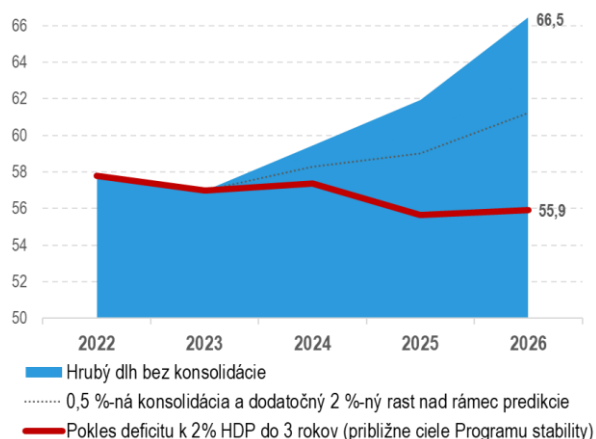
I. Zhrnutie

Súčasný stav aj výhľad slovenských verejných financií je neudržateľný a vyžaduje si zásadnú reakciu. Po dvoch zásadných krízach a nedostatočne proti-cyklickej rozpočtovej politike v dobrom ekonomickom období je zadlženie Slovenska nad všetkými pásmami národnej dlhovej brzdy. Aj aktuálna bilancia rozpočtu je po prijatí viacerých nových politík bez rozpočtového krytia veľmi nepriaznivá. Schodok hospodárenia sa v tomto aj najbližších rokoch očakáva blízko 7 % HDP, najviac v celej Európskej únii. K tomu všetkému začnú naše verejné financie už koncom tejto dekády čeliť nepriaznivému vplyvu starnutia populácie, v dôsledku čoho bude deficit rozpočtu aj dlh ďalej rásť. Bez fiškálne zodpovednej reakcie budúcich vlád by sa dlh už do dvoch dekád zdvojnásobil a skončil výraznejšie nad hranicou 100 % HDP. Ide o veľmi prudký nárast zadlženia, výrazne zvyšujúceho riziko bankrotu. K ozdraveniu verejných financií vyzývajú Slovensko aj mnohé zahraničné inštitúcie. Napríklad Európska komisia, ktorá aktuálne hodnotí Slovensko ako krajinu s najmenej udržateľnými verejnými financiami.

Na úplné ozdravenie verejných financií bude potrebná kombinácia okamžitých príjmových a výdavkových konsolidačných opatrení a dlhodobějších reforiem. Pozvoľnejšie znižovanie deficitu ani mierne silnejší rast ekonomiky nedokážu stabilizovať rastúci trend zadlženia. Zastaviť rast dlhu je možné len skutočným znížením deficitu približne k úrovni 2 % HDP do troch rokov, tak ako to predpokladá aj posledný záväzok predchádzajúcej vlády z Programu stability. To si vyžiada konkrétne konsolidačné opatrenia za približne 6 miliárd eur. Pre úplnú stabilizáciu verejných financií v dlhšom horizonte sú zároveň potrebné aj zásadnejšie štrukturálne reformy. Také, ktoré do budúcnosti výraznejšie zvýšia ekonomickú výkonnosť Slovenska alebo aj zmiernia rast výdavkov citlivých na demografiu. Reformy sa však prejavujú v zlepšení verejných financií s odstupom. Sú dôležitým doplnkom okamžitých konsolidačných opatrení, nie ich náhradou.

Nasledujúci materiál prezentuje široké a pestré "menu" konkrétnych konsolidačných opatrení, za pomoci ktorých sa môžu vrátiť slovenské verejné financie do zdravej kondície. Prílohou materiálu je takmer 100 opatrení. Prichádzajúcej vláde vedieť pomôcť zostaviť rozpočet na najbližšie tri roky tak, aby sa nepriaznivý trend verejných financií zvrátil. Konsolidačný mix s najmenej negatívnym vplyvom na ekonomiku by mal pozostávať primárne zo zníženia prevádzkových výdavkov a zamestnanosti vo verejnej správe. Rast by výraznejšie neohrozilo ani zacielenie sociálnych dávok a dotácií na tých, ktorí ich najviac potrebujú. Na príjmovej strane sa odporúča zvyšovanie nepriamych daní, najmä spotrebných, majetkových a "zelených" daní. Budúci demografický tlak je vhodné zmierniť reformami, ktorých pozitívne pro-rastové vplyvy sa zrejme prejaví až za horizontom rozpočtu. Zvýšenie potenciálu rastu ekonomiky môžu zabezpečiť najmä opatrenia smerujúce k vyššej zamestnanosti, napr. zlepšenie migračnej politiky, či podmienok pre zapojenie neaktívneho obyvateľstva na trhu práce.

Hrubý dlh bez konsolidácie v porovnaní s odporúčanými rozpočtovými cieľmi (% HDP)

Možné opatrenia na ozdravenie verejných financií (štruktúra 10 mld. konsolidačného menu, mil. EUR)

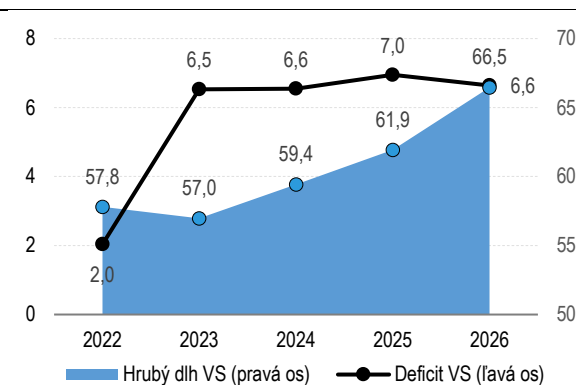
Zdroj: MF SR

1.1 Odporúčané rozpočtové ciele do konca najbližšieho volebného obdobia

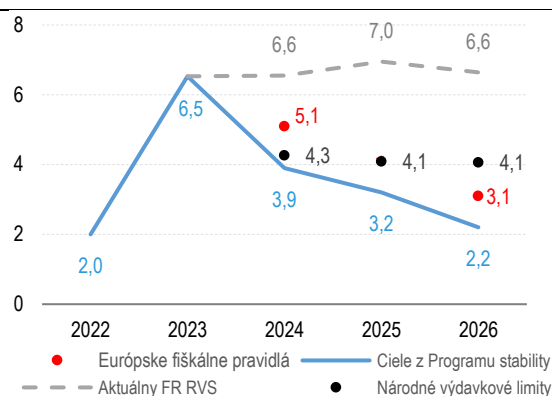
Bez ozdravenia verejných financií ostane deficit verejnej správy v najbližších troch rokoch blízko 7 % HDP a hrubý dlh začne atakovať hranicu 70 % HDP. Hoci energetická kríza v najbližších rokoch postupne odznie, bez reakcie budúcich vlád sa zdravie verejných financií bude ďalej zhoršovať (Graf 1). Deficitné hospodárenie už od tohto roku prehľujú najmä nové opatrenia v rodinnej politike, ako je zvýšený prídavok na dieťa, daňový bonus, obedy zadarmo, či zavedenie rodičovského príspevku. Výraznejšie sa tiež zvýšili náklady na zdravotníctvo, najmä z dôvodu skokovej úpravy miezd zdravotníkov nad vývojom inflácie. Aj v kontexte zhoršenej geopolitickej situácie rastú podobne rýchlo obranné výdavky. Tieto opatrenia budú negatívne vplyvať na rozpočet aj v ďalších rokoch. Od budúceho roka navyše výraznejšie zaťažia verejné financie aj nové, nedávno prijaté politiky, ako sú napríklad novela školského zákona či právo na škôlku. V Národnej rade SR bolo v posledných mesiacoch nad rámec týchto opatrení prijatých bez rozpočtového krytia aj mnoho ďalších. Dôsledkom tohto vývoja sú očakávané deficity okolo úrovne 7 % HDP¹. Je otázne, či a za akých podmienok by bolo možné tak vysoké schodky spolu so splatnosťami minulého dlhu vôbec možné prefinancovať. Už na budúci rok by šlo o potrebu celkového financovania okolo 13 mld. eur.

Na zastavenie rastu zadlženia je potrebné zhruba udržať stanovené rozpočtové ciele z Programu stability, ktoré predpokladajú pokles deficitu k 2 % HDP do roku 2026. Aktuálne najstriktnejším fiškálnym pravidlom, vyplývajúcim z dlhovej brzdy, je požiadavka na predloženie vyrovnaného rozpočtu už na budúci rok. Avšak nástup novej vlády a schválenie programového vyhlásenia na jeseň tohto roka automaticky spustí únikovú klauzulu na nasledujúce dva roky, ktorá už nebude vyžadovať vyrovnaný rozpočet. Nová vláda si bude môcť stanoviť svoje fiškálne ciele nanovo, pričom za vhodné východisko možno považovať aktuálne platný záväzok z Programu stability. Tieto ciele očakávajú pokles súčasného deficitu o vyše tretinu v budúcom roku a o ďalšiu tretinu do konca roku 2026. Sú prísnejšie ako európske pravidlá aj národné výdavkové limity (Graf 2), avšak sú nutným predpokladom pre stabilizáciu nepriaznivého trendu rastu zadlženia.

Graf 1: Aktuálna prognóza deficitu a dlhu v scenári bez konsolidácie (% HDP)

Graf 2: Implikácia fiškálnych pravidiel na ciele deficitu a aktuálne platné rozpočtové ciele (% HDP)

Zdroj: MF SR

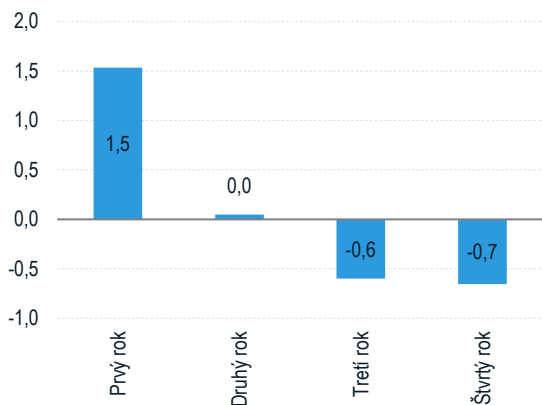
Pozn.: Národné výdavkové limity z júna 2023 (RRZ aktualizovala výdavkové limity aj na dosiahnutie sankcie dlhovej brzdy vyrovnaného rozpočtu, avšak ide len dočasný jav, keďže táto sankcia s nástupom novej vlády pomíne).

Vzhľadom na preukázaný dopad politického cyklu na vývoj hospodárenia štátu je dôležité uskutočniť čo najväčšiu časť konsolidácie už v prvých dvoch rokoch po parlamentných voľbách. V minulosti sa deficit znižoval najmä v prvom a druhom roku po voľbách do Národnej rady SR, kým v posledných dvoch rokoch sa konsolidačné úsilie výrazne spomaľovalo až zvrátilo. Je potrebné väčšinu nevyhnutnej konsolidácie neodkladať. Na prvý rok odporúčané ciele znamenajú medziročnú konsolidáciu približne 1,5 % HDP. Takto navrhované ozdravenie verejných financií sa v minulosti už realizovalo. V priemere sa v minulosti v prvom povolebnom roku

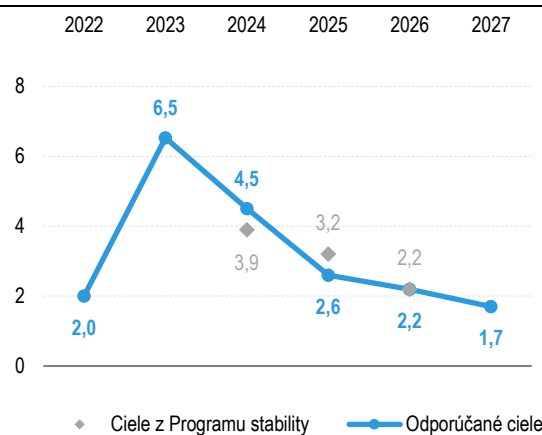
¹ Dokument vychádza z makroekonomickej a daňovej prognózy z júna 2023.

konsolidovalo práve 1,5 % HDP (Graf 3), pričom najviac to bolo dokonca až 3 % HDP v roku 2003, resp. 2% HDP v 2011.

Graf 3: Priemerná konsolidačné úsilie v minulosti, v jednotlivých rokoch po voľbách do NR SR (% HDP)

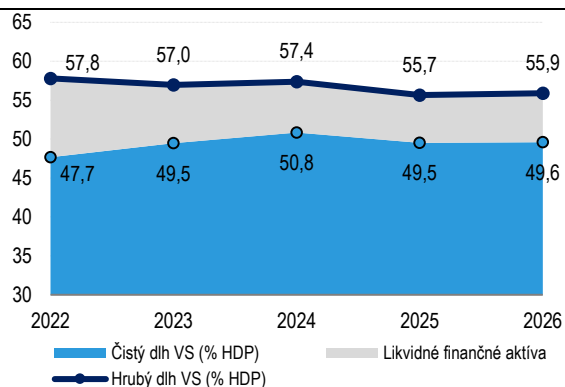
Graf 4: Odporúčané ciele deficitu VS potrebné na zastavenie rastu zadĺženia (% HDP)

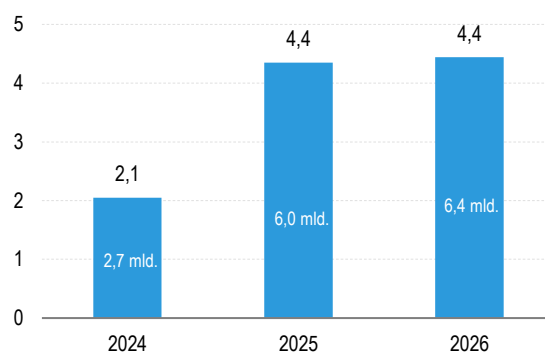
Zdroj: MF SR

Splnením odporúčaných cieľov, ktoré si vyžadujú konsolidačné opatrenia za vyše 4 % HDP, by sa vývoj hrubého aj čistého dlhu zastavil a dočasne stabilizoval. Bez aktívnej a razantnejšej konsolidácie nebude možné stabilizovať hrubý dlh v strednodobom horizonte pod hranicou 60 % HDP. Oproti Programu stability sa odporúča mierne uvoľnenie cieľa na budúci rok, odzrkadľujúc horšiu východiskovú pozíciu, avšak bez uvoľnenia ambície na konci 3-ročného rozpočtového horizontu (Graf 4). Len tak sa hrubý a čistý dlh stabilizuje okolo úrovne 55% resp. 50% HDP (Graf 5). Rozdiel medzi aktuálne nastaveným rozpočtom a navrhovanými cieľmi na stabilizáciu dlhu značí potrebu prijatia konsolidačných opatrení v objeme takmer 3 mld. eur už v roku 2024. Do najbližších troch rokov by už išlo o opatrenia kumulatívne za viac než 6 mld. eur (Graf 6). Vysoká potreba úspor vychádza najmä z nepriaznivého základného scenára, kde schodky rozpočtu neklesajú napriek odzneniu energetickej a pandemickej krízy kvôli novoprijatým opatreniam.

Graf 5: Prognóza hrubého a čistého dlhu po splnení odporúčaných cieľov (% HDP)

Graf 6: Potreba konkrétnych konsolidačných opatrení (kumulatívne v % HDP a mld. eur)

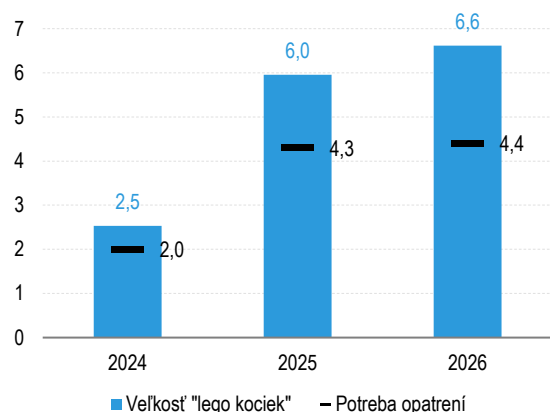

Zdroj: MF SR

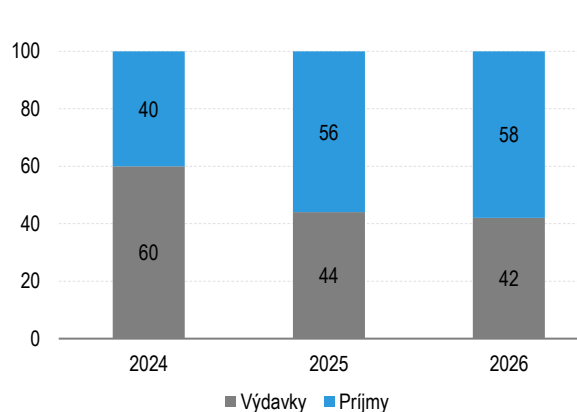
1.2 Ponuka vhodných konsolidačných opatrení - tzv. konsolidačné menu alebo „lego-kocky“

Súčasná vláda pripravila na diskusiu o zostavení konsolidačného balíka menu možných opatrení v objeme 7 % HDP, teda za viac ako 9 miliárd eur. Pripravené opatrenia už pri navrhovanej nastavení prevyšujú potrebu konsolidácie na stabilizáciu dlhu o takmer tretinu na konci rozpočtového horizontu. To znamená, že nová vláda sa v rámci poskytnutého menu opatrení môže inšpirovať viac tými, ktoré sú jej ekonomickému programu bližšie. Niektoré strany sa môžu zamerať o niečo viac na škrtnutie výdavkov štátu, aby sa vyhli razantnejšiemu zvyšovaniu daní. Iné sa naopak môžu inšpirovať viac opatreniami na príjmovej strane. Priestor na hľadanie politických kompromisov v rámci širokého menu je však prirodzene nižší v roku 2024, v ktorom je pozitívny rozpočtový vplyv identifikovaných opatrení nižší ako v tých ďalších. Nová vláda totiž nastúpi do funkcie až koncom tohto roka a väčšinu opatrení tak zrejme môže zrealizovať s účinnosťou najskôr v polovici roka 2024². Druhým dôvodom je, že mnohé opatrenia ešte nie sú po implementačnej stránke plne pripravené. Na druhú stranu, zostaviť finálny konsolidačný balíček môže zabezpečiť aj iná než navrhovaná parametrizácia opatrení. Teda pre nastavenie navrhovaných parametrov opatrení tak, aby viedli ešte k vyššiemu zvýšeniu príjmov alebo zníženiu výdavkov. Kompletný zoznam opatrení je uvedený v prílohe tohto dokumentu.

Graf 7: Veľkosť identifikovaných opatrení oproti potrebe odporúčanej konsolidácie (% HDP)

Graf 8: Rozdelenie menu opatrení medzi príjmové a výdavkové opatrenia v %

Zdroj: MF SR

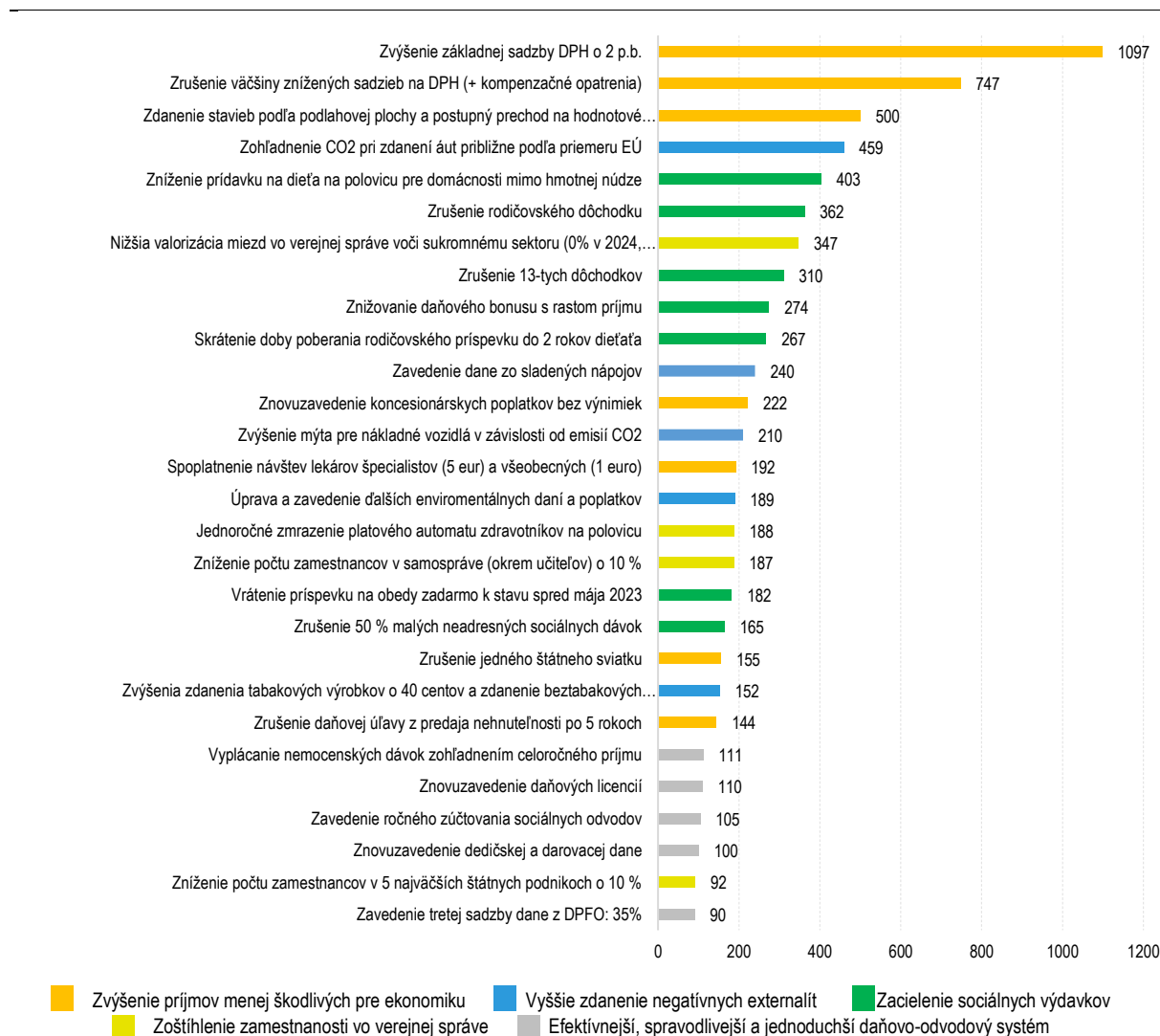
Príjmy je možné zvýšiť najmä na nepriamych daniach a poplatkoch, ktoré ekonomický rast ohrozujú menej ako zvyšovanie priamych daní. V prípade zdanenia nepriamych daní existuje zrejme najväčší konsolidačný potenciál. Napríklad zvýšenie sadzby DPH o 2 p.b. (približne na úroveň priemeru EÚ) a zrušenie väčšiny selektívne znížených sadzieb DPH by prinieslo do verejných príjmov takmer 2 mld. eur. Slovensko tiež zdaňuje menej majetok, čo by sa dalo napraviť najmä zdaňovaním nehnuteľností na základe ich trhovej hodnoty, čo by mohlo navýšiť príjmy až o 0,5 mld. eur. Vhodným spôsobom ako zvýšiť príjmy je tiež zdanenie negatívnych externalít. Napríklad, razantnejšie zdanenie tabaku, alkoholu a hazardu, alebo po vzore iných krajín zavedenie dane aj na sladené nápoje by spolu mohli priniesť približne 0,4 mld. eur. Menej ekologickú cestnú dopravu by sa dalo viac zdaňovať zvýšením sadzby na pohonné hmoty spaľovacích motorov. Porovnanie s EÚ tiež poukazuje na potenciál vyššieho zdanenia samotných motorových vozidiel. Pri výške registračného poplatku je vhodné viac zohľadniť emisie CO₂ a hmotnosť áut, a prípadne tiež rozšíriť daň z motorových vozidiel aj na fyzické osoby (s vplyvom ďalších 0,7 mld. eur). Environmentálne ciele popri tých konsolidačných môže zabezpečiť aj rozšírenie spoplatnenia cestnej siete pre nákladnú dopravu. Príjmovú konsolidáciu je možné doplniť aj zrušením tých daňových výnimiek, ktoré sú skôr neefektívnou sektorovou pomocou. Vhodné je tiež zaviesť kroky na utlmenie daňovo-odvodovej optimalizácie, aby sa systém stal efektívnejší a spravodlivejší.

² Je dôležité mať predvídateľný daňovo odvodový systém, preto návrhy v daňových príjmoch očakávajú vplyv najskôr od polovice roka 2024, pri daní z príjmov právnických a fyzických osôb je to spravidla až od roku 2025. Na výdavkovej strane táto predvídateľnosť nie je natoľko dôležitá a v tomto čase prevláda dôležitosť ozdraviť verejné financie. Z toho dôvodu sú vplyvy niektorých opatrení kvantifikované už od začiatku roka 2024. Avšak pri väčšine opatrení je dôležitá príprava, preto majú tieto opatrenia zväčša vplyv až od polovice roka 2024, prípadne až od roka 2025 a v niektorých prípadoch dokonca od roka 2026.

Šetrenie na výdavkoch by mohlo vychádzať primárne z výraznejšieho zacielenia sociálneho systému na ohrozené skupiny, doplnené najmä zoštíhlením menej efektívnych prevádzkových výdavkov štátu. V posledných rokoch boli prijaté viaceré opatrenia, ktoré narušili základnú myšlienku udržateľnosti dôchodkového systému postavenej na valorizácii, ktorá zachováva kúpyschopnosť dôchodcov. Ide najmä o 13. dôchodky a rodičovský dôchodok, ktorých zrušenie by znížilo deficit približne o 0,7 mld. eur. Podobné zníženie výdavkov by sa dalo dosiahnuť aj vyplácaním súčasne platných úrovní sociálnych dávok len nízkopríjmovému obyvateľstvu (najmä daňový bonus, prídavok na dieťa, či príspevok pri narodení dieťaťa). Úplne najmenej by ekonomiku bolelo znižovanie prevádzkových výdavkov, vrátane mzdových nákladov. Zatiaľ v plnej miere neuskutočené personálne audity na ministerstvách, väčších štátnych podnikoch a samosprávach by preto mohli identifikovať úspory do 10 % pracovných miest, vo väzbe na už uskutočnené investície do digitalizácie. Vzhľadom na doterajší relatívne prudký rast platov vo verejnom sektore vrátane zdravotníctva by tiež priemerný rast miezd v najbližších rokoch mohol byť už viac tlmený. Na celej mzdovej obálke bol identifikovaný potenciál úspor na úrovni takmer 1 mld. eur. O niečo menší potenciál úspor existuje aj v nákupe tovarov a služieb alebo zo zefektívnenia poskytovaných dotácií.

Graf 9: Opatrenia s najväčším konsolidačným potenciálom (mil. eur, vplyv do roku 2026)

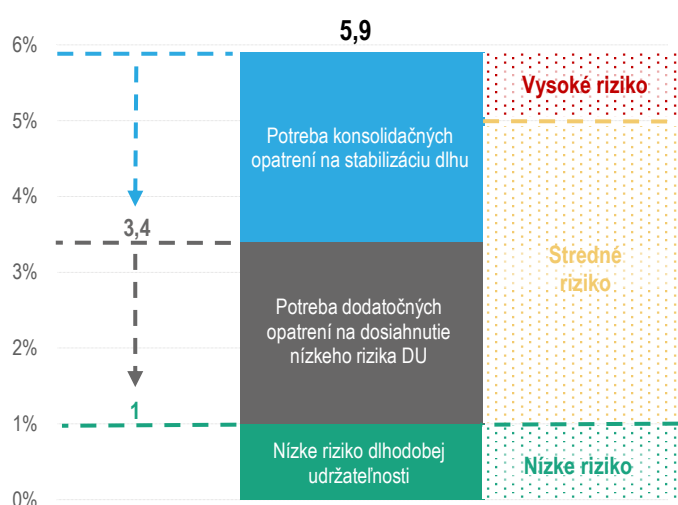

Zdroj: MF SR

1.3 Ďalšie opatrenia znižujúce riziko udržateľnosti na dlhodobom horizonte (reformy)

Na úplné ozdravenie verejných financií je popri zavádzaní opatrení s okamžitým pozitívnym vplyvom potrebné uskutočniť aj reformy, a to aj napriek tomu že, priniesú ozdravenie rozpočtu až vo vzdialenejšom horizonte. Po dosiahnutí odporúčaných cieľov, teda poklese deficitu k úrovni 2 % HDP, by kleslo riziko dlhodobej udržateľnosti do pásma stredných rizík dlhodobej udržateľnosti. Na to, aby sa slovenské verejné financie dostali až do pásma nízkej dlhodobej udržateľnosti, by bolo potrebné prijať buď ďalšie okamžité konsolidačné opatrenia alebo reformy (s vplyvom na dlhodobú udržateľnosť mierne nad 2 % HDP). Vzhľadom na to, že pozitívny vplyv reforiem by sa prejavoval až postupne na dlhšom horizonte, mali by byť vnímané komplementárne k opatreniam okamžite zlepšujúcich stav verejných financií. Tie sú vzhľadom na prudko rastúci dlh v súčasnej situácii jasnou prioritou.

Graf 10: Potreba dodatočných opatrení na dosiahnutie pásma nízkeho rizika dlhodobej udržateľnosti po splnení odporúčanej konsolidácie (ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti, % HDP)

Zdroj: MF SR, *podľa predpokladov Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.

Po nedávnej dôchodkovej reforme je priestor na ďalšie podobné reformy menší, no nie zanedbateľný. Opatrenia, pri ktorých je menšia neistota pri kvantifikácii pozitívneho vplyvu na dlhodobú udržateľnosť, sa týkajú najmä dôchodkového systému. Najvýraznejší vplyv by malo sprísnenie aktuálne voľných podmienok predčasného dôchodku. Tlmiť budúci rast výdavkov by mohlo aj zjednotenie dôchodkového veku mužov a žien, silnejšie previazanie dôchodkového veku na strednú dĺžku života, či ďalšie úpravy smerom k zosúladeniu štedrosti výsluhového a všeobecného dôchodkového systému.

Zároveň je dôležité realizovať dlhodobé štrukturálne reformy zlepšujúce dlhodobú udržateľnosť prostredníctvom zvýšenia výkonnosti ekonomiky, aj keď ich vplyv je dopredu náročnejšie kvantifikovať. Viaceré štrukturálne výzvy existujú v oblasti trhu práce, ktorých dôležitosť bude v budúcnosti ďalej narastať v kontexte starnúcej populácie. Ide najmä o nižšiu zamestnanosť žien v období materstva, vyššie miery dlhodobej nezamestnanosti ľudí s nižším vzdelaním či vysoký počet trvalo odchádzajúcich študentov do zahraničia. Problém s nedostatkom pracovnej sily možno riešiť tiež zvýšením pracovnej migrácie zo zahraničia zavedením podporných opatrení na zjednodušenie zamestnávania a integrácie cudzincov. Nemenej dôležitou výzvou z pohľadu ekonomickej konvergencie Slovenska je rozvíjanie ľudského kapitálu a s tým súvisiaca potreba zlepšiť neuspokojivé výstupy slovenského vzdelávacieho systému naprieč všetkými úrovňami. Reformné snaženie je treba tiež zamerať na zvýšenie inovačnej výkonnosti slovenského hospodárstva a z tohto dôvodu dbať na dôsledné plnenie Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií. Súčasťou stratégie sú opatrenia zamerané na zefektívnenie a sprehľadnenie systému riadenia a financovania, zvýšenie celkových investícií do kvalitného výskumu, rozvoj a lákanie talentu, ako aj tematickú špecializáciu vo výskume a inováciách.

PRÍLOHA - Možné opatrenia na ozdravenie verejných financií

II. Vyššie zdanenie negatívnych externalít

Zdanenie negatívnych externalít môže okrem dodatočných príjmov priniesť aj motivovať správanie ľudí. Konsolidácia na príjmovej strane by mohla byť z veľkej časti zameraná na externality. Ide zároveň o dane, ktorých zvýšenie nevlýva výrazne negatívne na ekonomický rast. Materiál obsahuje opatrenia, ktoré zvyšujú zdanenie negatívnych externalít za približne 1,4 mld. eur.

Tabuľka 1: Prehľad navrhovaných opatrení v danej kategórii (v mil. eur)

Opatrenie	2024	2025	2026
Zvýšenia zdanenia tabakových výrobkov o 40 centov a zdanenie beztab. výrobkov	53	111	152
Zvýšenie zdanenia alkoholu (víno aj tiché, pivo)	24	48	48
Zvýšenie zdanenia hazardu (odvod 35% pre kurzové stávky a int. kasína)	17	40	46
Zavedenie dane zo sladených nápojov	0	240	240
Zavedenie dane za vonkajšiu reklamu	0	10	10
Zrušenie oslobodenia spotrebných daní z elektriny, uhlia a plynu	0	58	58
Zohľadnenie CO2 pri zdanení áut približne podľa priemeru EÚ	0	151	459
Zvýšenie minimálnej sadzby dane z nafty a benzínu o 5 %	37	73	74
Zvýšenie mýta pre nákladné vozidlá v závislosti od emisií CO2	98	203	210
Rozšírenie spoplatnenia ciest pre nákladné vozidlá (aj v intravilánoch obcí)	28	59	64
Úprava a zavedenie ďalších environmentálnych daní a poplatkov	52	187	189
Spolu	309	1180	1550

Zvýšenie sadzieb spotrebnej dane z tabakových výrobkov a rozšírenie dane o netabakové výrobky

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšením sadzieb spotrebnej dane z tabakových výrobkov je možné dosiahnuť vyššiu rovnováhu s cieľmi v oblasti verejného zdravia. Zvyšovanie daní na tabakové výrobky vedie k zvýšeniu ich ceny a k zníženiu ich dostupnosti. Cenová nedostupnosť by mala zabrániť najmä mladým ľuďom začať užívať tabakové výrobky. Zároveň je vhodné rozšíriť predmet dane o nové alternatívne produkty, ktoré síce neobsahujú tabak (napr. elektronické cigarety, nikotínové vrecúška), ale tiež prinášajú istú mieru zdravotného rizika 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Zvyšovanie sadzieb spotrebnej dane z tabakových výrobkov vo viacročnom horizonte (dlhodobý daňový kalendár) zabezpečí predvídateľnosť daňovej legislatívy pre dotknuté podnikateľské prostredie. To znižuje dodatočnú administratívnu záťaž pre dotknuté firmy a prispieva k lepšiemu prijatiu zo strany podnikateľského sektora. Návrh predpokladá aj zvýšenie ad valorem časti kombinovanej sadzby na cigarety (nemenila sa od roku 2011). Ad valorem časť sadzby (percentuálna, vypočíta sa ako 23 % z konečnej ceny krabičky cigariet) zabezpečuje, že sa daň zvyšuje s rastom inflácie. Zdanenie výrobkov obsahujúcich nikotín (napr. elektronické cigarety, nikotínové vrecúška) zabezpečí rovnaké podmienky na trhu a prinesie dodatočné príjmy do ŠR. Sekundárne poslúži aj ako nástroj pre kontrolu nad obchodovaním s týmito výrobkami a získavaním údajov o týchto výrobkoch. Tieto výrobky taktiež prinášajú pre spotrebiteľa istú mieru zdravotného rizika. O spotrebe nových alternatívnych výrobkov, ktoré neobsahujú tabak, nie sú dostatočné informácie. Predpokladáme preto hrubý odhad dodatočných príjmov vo výške 5 mil. eur (vrátane DPH). Výnos môže byť násobne vyšší, avšak chýbajú detailné dáta o spotrebe. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MF SR, Finančná správa SR	Firmy Náklady z nových kontrolných známk, nové povinnosti pre firmy zaoberajúce sa novými alternatívnymi produktami	Domácnosti Nárast cien tabakových výrobkov, resp. rozšírením predmetu dane aj cien ďalších alternatívnych výrobkov pre spotrebiteľov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	53	106+5	147+5
	<ul style="list-style-type: none"> Fiškálny vplyv zodpovedá zvýšeniu sadzby spotrebnej dane z tabakových výrobkov na cigarety v rokoch 2025 a 2027, tak že cena cigariet vzrastie o 40 centov medziročne v oboch rokoch. V súlade s týmto nastavením by analogicky vzrástli aj sadzby spotrebnej dane na ostatné tabakové výrobky. Sadzba alternatívnych výrobkov by sa mohla zaviesť po vzore Česka, kde sa uvažuje o zdanení náplne do elektronickej cigarety 40 centov/ml a v prípade nikotínového vrecúška 15 centov/gram. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov.			
	Náročnosť	Komentár		

<p>Procesná náročnosť implementácie</p>	<p>Stredná</p>	<p>Legislatívna zmena by pozostávala z 2 častí, a to z úpravy sadzieb spotrebnej dane z tabakových výrobkov (tzv. Daňový kalendár) a z rozšírenia predmetu zdanenia o nové (netabakové) výrobky. V prípade úpravy daňových sadzieb je teoreticky možné smerovať účinnosť novely zákona k 1.7.2024. V prípade rozšírenia predmetu zdanenia o netabakové výrobky je nevyhnutná dlhšia príprava legislatívneho vyjadrenia (hlbšia technická a legislatívna analýza), preto účinnosť takejto úpravy môže byť nastavená najskôr od 1.1.2025.</p> <p>V oboch prípadoch však treba reflektovať aj s rôznou mierou náročnosti úprav a zásahov do informačných systémov finančnej správy, ktoré dodávatelia týchto systémov začnú realizovať až po ustálení legislatívneho textu a jeho schválení v NR SR. Zároveň je potrebné počítať aj s dostatočnou legisvakačnou lehotou pre dotknuté podnikateľské prostredie a v neposlednom rade aj dostatočným časovým priestorom pre zabezpečenie dodávok kontrolných známok na označenie tabakových výrobkov po zmene sadzby dane.</p>
--	----------------	--

Zvýšenie sadzieb spotrebnej dane na pivo a víno o 30%

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Opatrenie by zvýšilo zdanenie negatívnej externality, ktorá vyplýva z konzumácie alkoholu za účelom zníženia spoločenských nákladov na zdravotníctvo a riešenie kriminality. • Opatrenie by sa dotklo sadzby spotrebnej dane z piva a vína a zároveň by sa zaviedla pozitívna sadzba na tiché víno s cieľom rovnakého zdaňovania všetkých alkoholických nápojov. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Od 1.4.2023 vzrástla sadzba spotrebnej dane z liehu o 30 %. • Návrh predstavuje zvýšenie sadzieb o 30 % pre ostatné druhy alkoholu, t. j. pre pivo a víno. • Tiché víno má v súčasnosti nulovú sadzbu spotrebnej dane. Navrhuje sa jeho zdanenie na úrovni piva. • Úprava sadzieb má za cieľ aj návrat k pôvodnému spôsobu zdaňovania, ktorý bol v minulosti narušený prostredníctvom poslaneckých návrhov. Súčasný systém komplikuje výpočet dane. Návrat k systému pred rokom 2023 zjednodušuje výpočet dane a znižuje tak administratívnu náročnosť. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MF SR, Finančná správa SR	Dodatočné náklady z dôvodu zavedenia pozitívnej sadzby na víno	Nárast cien alkoholických nápojov pre spotrebiteľov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	24	48	48
	<ul style="list-style-type: none"> • Výpočet vplyvu zohľadňuje statický prepočet, kde sa neuvažuje so zmenou správania subjektov a tým poklesom spotreby. • Nárast dane môže znížiť spotrebu, prípadne viesť k substitúcii za iné produkty a tým aj znížiť samotný vplyv. Nezohľadnenie tohto vplyvu podporuje nízka elasticita na zmenu ceny. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Legislatívna zmena smerujúca k úprave výšky daňových sadzieb môže byť teoreticky smerovaná k účinnosti 1.7.2024. Legislatívna zmena prinesie potrebu úprav informačných systémov finančnej správy, ktoré dodávatelia týchto systémov začnú realizovať až po ustálení legislatívneho textu a jeho schválení v NR SR. Zároveň je potrebné počítať aj s dostatočnou legisvakačnou lehotou pre dotknuté podnikateľské prostredie a v neposlednom rade aj dostatočným časovým priestorom pre zabezpečenie dodávok kontrolných známkov na označovanie alkoholických nápojov.		

Zvýšenie odvodu z hazardných hier z kurzových stávk a internetových kasín na 35 %

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Opatrenie má potenciál znížiť negatívne externality v podobe gamblingu či patologického hráčstva. Ide o zdaňovanie s nízkym negatívnym vplyvom na hospodársky rast. Zvýšením zdanenia hazardu by sa zároveň napravil neželaný rozpočtový trend z posledného obdobia, kedy príjmy z hazardu výrazne zaostávali za rastom trhu, aj v dôsledku rýchlo rastúcich nových a menej zdaňovaných segmentov. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Slovenský trh s hazardom sa za posledných 9 rokov zväčšil viac ako 7-násobne, no výrazný nárast hrania sa proporcionálne nepretavil do nedaňových príjmov z hazardu. Tie sa od roku 2014 zvýšili iba o 72 %. V roku 2014 celkový objem stávk/vkladov zo všetkých hazardných hier predstavoval 2,5 mld. eur (3,3% HDP), no v roku 2022 hráči prestávkovali až 18,4 mld. eur (16,8% HDP a 26,8% hrubých disponibilných príjmov domácností). Za nárast hrania je zodpovedný najmä rozmach internetových kasín. Impulzom pre ich rozvoj bolo zatváranie prevádzok počas šírenia koronavírusu v rokoch 2020 a 2021 a následný presun hráčov do online priestoru. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Negatívny vplyv na zisk TIPOSu, ktorý sa pretaví do nižšieho výnosu z dividend	Negatívny vplyv na prevádzkovateľov hazardných hier.		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	17	40	46
	<ul style="list-style-type: none"> Zahrnutý aj negatívny vplyv na výnos DPPO od prevádzkovateľov. Nepredpokladáme vyvolané náklady. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Zmena sadzby priamo v zákone. Zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov. Je potrebná nadpolovičná väčšina poslancov.		

Zavedenie spotrebnej dane zo sladených nápojov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Výskyt obezity či ďalších neprenosných chorôb súvisiacich so stravou sa celosvetovo neustále zvyšuje. Preto je naliehavo potrebné zaviesť účinnú reakciu na zníženie ich výskytu. Medzi dostupné možnosti politik overených praxou patrí zavedenie daní z nápojov sladených cukrom. Zdanenie sladených nápojov je nástroj využívaný v mnohých krajinách sveta a podobne ako pri iných spotrebných daniach zabezpečuje aj zvýšenie daňových príjmov. Zavádzanie dane zo sladených nápojov odporúča aj Svetová zdravotnícka organizácia (WHO). 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Po vzore OECD/EK sa odporúča zdaňovať na úrovni gramov cukrov/100 ml. V rámci dizajnu sa uvažuje o hranici 7 gramov/100ml obsahu, od ktorého sú zdaňované sladené nápoje. Sladené nápoje vrátane džúsov s obsahom cukru od 7g/100 ml by mohli byť zdanené 0,40 eur za 1 liter nápoja. Pre sirupy sa navrhuje sadzba 2,40 eur/1 l. IFP v spolupráci s MZ SR publikovalo k téme diskusnú štúdiu (2019) dostupnú tu: https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/komentare/komentare-z-roku-2019/dolce-vita.html 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MF SR, Finančná správa SR	Firmy Dodatočné náklady z dôvodu nových povinností voči finančnej správe	Domácnosti Vzrastú ceny sladených nealkoholických nápojov pre spotrebiteľov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	-	240	240
Pozn.: Zavedenie novej dane do slovenskej daňovej sústavy si v prvom roku vyžiada vstupné náklady na informačné systémy finančnej správy. Kvantifikácia z augusta 2023, vrátane dodatočnej DPH.				
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Vypracovanie nového zákona			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	Odhadovaná dĺžka štandardného legislatívneho procesu pri tvorbe nového daňového zákona je minimálne 12 mesiacov. Legislatívne zmeny súvisiace so zavedením novej dane si vyžadujú dodatočnú lehotu na implementáciu do informačných systémov finančnej správy ako aj podnikateľského prostredia nad rámec dĺžky trvania legislatívneho procesu.		

Zavedenie dane za vonkajšiu reklamu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Prehnané umiestňovanie vonkajšej reklamy spôsobuje negatívnu externalitu pre obyvateľov v podobe tzv. „reklamného smogu“. Navyiac, častokrát sú tieto reklamy staré, poškodené a neaktuálne. • Povoľovací proces v rámci stavebného konania a správne poplatky k povoleniu na umiestnenie reklamných zariadení neposkytujú obci dostatočné právne možnosti na reguláciu nelegálnej reklamy. • Zavedenie dane za vonkajšiu reklamu by motivovalo vlastníkov reklamy k efektívnejšiemu využívaniu týchto priestorov, odstraňovaniu starých a poškodených reklamných banerov. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Základom dane by bola plocha reklamy v metroch štvorcových; • Daňovník by bol hierarchicky určený podľa princípov: vlastník reklamného zariadenia, vlastník nehnuteľnosti, na ktorej je reklamné zariadenie umiestnené, samotný inzerent. • Sadzbu by si určovala obec s určitým stropom stanoveným v zákone za každý deň umiestnenia reklamného zariadenia (zdanilo by sa aj dočasne umiestnené reklamné zariadenie). Strop je dôležitý z dôvodu, aby sadzba určená obcou nebola preexponovaná tak, že by bránila subjektu podnikat'. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Pozitívny vplyv na rozpočet miest a obcí.	Negatívny vplyv	Bez vplyvu	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	-	10	10
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Nový zákon alebo úprava zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Stredná	<p>Odhadovaná dĺžka štandardného legislatívneho procesu pri tvorbe nového daňového zákona je minimálne 12 mesiacov.</p> <p>Legislatívne zmeny súvisiace so zavedením novej dane si vyžadujú dodatočnú lehotu na implementáciu do informačných systémov finančnej správy ako aj podnikateľského prostredia nad rámec dĺžky trvania legislatívneho procesu.</p>		

Zrušenie fakultatívnych oslobodení v spotrebných daniach z elektriny, uhlia a zemného plynu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Oslobodenia pre domácnosti v oblasti spotrebných daní z elektriny, uhlia a zemného plynu sú celoplošné a neadresné. V súvislosti s dosahovaním environmentálnych cieľov je potrebné podobné výnimky, ktoré nemotivujú k šetreniu energií eliminovať. Sociálny aspekt, ktorý bol hlavný argument pôvodného opatrenia sa vie riešiť adresnejšie cez presne cieleňú výdavkovú politiku pre najviac ohrozené domácnosti. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Oslobodenia sa týkajú elektriny vyrobenej z obnoviteľného zdroja, energie použitej na prepravu osôb alebo nákladov rôznymi druhmi dopravy, energie použitej na kombinovanú výrobu elektriny a tepla. Výška vplyvu na jednotlivé domácnosti je závislá od typu domácnosti, lokality, stavu nehnuteľnosti. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Nárast výdavkov orgánov verejnej správy	Nárast nákladov na zvýšené ceny energií a ich premietnutie do cien tovarov a služieb	Nárast cien energií a ich premietnutie do cien tovarov a služieb	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	-	58	58
	<ul style="list-style-type: none"> Zrušenie fakultatívnych oslobodení by prinieslo do rozpočtu dodatočných 58 mil. Eur. Z toho 52 % (30 mil. eur) by priamo zaplatili domácnosti. Príklady vplyvu na domácnosti: Zemný plyn – dom 200 m² v Poprade (klasický kotol) ak kúri, ohrieva vodu aj varí +100 eur ročne aj s DPH. Elektrina – priemerná spotreba domácnosti 2,5 MWh navýši cenu o spotrebnú daň 4 eurá (vrátane DPH); spotreba 9 MWh (aj kúrenie elektrinou) predstavuje navyše 14 eur za rok. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Odhadovaná dĺžka štandardného legislatívneho procesu je minimálne 9 mesiacov. Legislatívne zmeny súvisiace s úpravou informačných systémov finančnej správy ako aj podnikateľského prostredia si vyžiada dodatočnú lehotu na implementáciu nad rámec dĺžky trvania legislatívneho procesu.		

Zelenšie zdaňovanie osobných áut (lepšie zohľadnenie CO2/hmotnosti a rozšírenie na fyzické osoby)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Doprava je jediný sektor, ktorému kontinuálne rastú emisie CO2. Najviac ich produkujú osobné autá, pritom súčasná slovenská legislatíva sa neriadi dostatočne princípom znečisťovateľ platí. Väčšina krajín EÚ už prešla na formu zdaňovania osobných áut na základe emisií CO2 (pri nadobudnutí alebo vlastníctve vozidla). Krajiny, ktoré tak urobili majú aj nižšie emisie nových osobných áut (Slovensko je v EÚ naopak druhé najhoršie). 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Opatrenie sa skladá z troch podopatrení, ktoré majú za cieľ komplexnejšie riešiť problematiku vysokých emisií v osobnej doprave Opatrenie 1: zmena výpočtu registračného poplatku (inkrementálne zdanenie emisií CO2 a hmotnosti vozidla). Toto opatrenie sa dá aplikovať v roku 2025. Príklad: nový Hyundai Tuscon - starý RP: 80€, nový RP: 370€ nová Škoda Fabia - starý RP: 33€, nový RP: 110€ Opatrenie 2: zmena výpočtu dane z motorových vozidiel: sadzobník na základe emisií CO2 vozidla. Aplikovateľné od roku 2025 Príklad: nový Hyundai Tuscon - stará DzMV: 111€, nová DzMV: 200€ nová Škoda Fabia - stará DzMV: 60€, nová DzMV: 80€ Opatrenie 3: rozšírenie dane z motorových vozidiel aj na osobné autá fyzických osôb. (nárast zdaňovaných osobných áut z 0,5 mil. na 2,6 mil.). Slovensko a Česko sú jediné dve krajiny EÚ, ktoré zdaňujú len autá právnických osôb, 21 krajín EÚ zdaňuje všetky osobné autá, bez rozdielu vlastníka. Ide o najkomplikovanejšie opatrenie z dôvodu potreby vybudovania infraštruktúry vyberania dane, preto vplyv až od roku 2026. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MF SR,	Vyššie zaťaženie pri firemných vozidlách	Vyššie zaťaženie vlastníctva vozidla
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	-	151
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	vysoký	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 361/2014 Z.z. o dani z motorových vozidiel Novelizácia zákona č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Stredná	Potrebné „live údaje“ z evidencie vozidiel MV SR, doriešiť vzťah zmien počas roka (prepisy) s vyrubenou daňou. Vratky dane pri zániku daňovej povinnosti.	

Zvýšenie sadzieb spotrebnej dane z benzínu a nafty o 5%

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie sadzieb zároveň predpokladá navrhnutá revízia energetickej smernice (aktuálne diskutovaná na technickej úrovni), keďže predpokladá zvýšenie minimálnych sadzieb spotrebnej dane na fosilné pohonné látky v EÚ. • Zvýšenie sadzby spotrebnej dane z benzínu a nafty môže pomôcť lepšie naplniť klimatické ciele EÚ zohľadnením vplyvu fosílnych palív na životné prostredie. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Uvedené zvýšenie by nezmenilo výrazne konkurencieschopnosť Slovenska v oblasti zdanenia palív, (po úprave blízko krajín V4). • Sadzbu spotrebnej dane z benzínu má z okolitých krajín vyššiu len Česká republika a z nafty Česká republika a Rakúsko. Slovenské ceny pohonných hmôt patria medzi tie vyššie v regióne. Na konečné ceny vplýva aj cena bez dane, ostatné poplatky či výška sadzby DPH (tú máme najnižšiu). • Na ceny pohonných hmôt reaguje najmä tranzitujúca kamiónová doprava, ktorá môže prejsť cez Slovensko bez toho, aby natankovala, ak ceny nafty u našich susedov sú nižšie. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Nárast cien pohonných látok – nárast výdavkov orgánov verejnej správy	Nárast cien pohonných látok spoločne s ich premietnutím do cien tovarov a služieb	Nárast cien pohonných látok spoločne s ich premietnutím do cien tovarov a služieb
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	37	73
		Zvýšenie sadzieb spotrebnej dane z benzínu a nafty o 5 %.	
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	vysoký	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Legislatívna zmena smerujúca k úprave výšky daňových sadzieb môže byť teoreticky smerovaná k účinnosti 1.7.2024. Legislatívna zmena prinesie potrebu úprav informačných systémov finančnej správy, ktoré dodávatelia týchto systémov začnú realizovať až po ustálení legislatívneho textu a jeho schválení v NR SR. Zároveň je potrebné počítať aj s dostatočnou legisvakačnou lehotou pre dotknuté podnikateľské prostredie.	

Zvýšenie mýta pre nákladné vozidlá v závislosti od emisií CO2

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Úprava mýta odzrkadľujúca emisie CO2 je účinné opatrenie na lepšie zachytenie externalít nákladných vozidiel s naftovým motorom. Zatiaľ v SR nepremietnutá revízia smernice EÚ 2022/362 navrhuje dodatočný poplatok za CO2 vo výške od 12 eurocentov za km, čím by sa zvýšili prevádzkové náklady naftovým vozidlám, zatiaľ čo bezemisné vozidlá by od takéhoto poplatku boli oslobodené. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Súčasná sadzba mýta pre jednotlivé kategórie ťažkých úžitkových vozidiel na Slovensku sa odvíja od prejdenej vzdialenosti a emisnej normy EURO, avšak emisie skleníkových plynov nie sú zohľadnené Dodatočný poplatok v zrámsci mýta na Slovensku je odhadovaný podľa EÚ smernice vo výške 12 eurocentov za km pre vozidlá na konvenčný pohon Pri odhade dodatočných zdrojov sme vychádzali z prognózy počtu jednotlivých kategórií ťažkých úžitkových vozidiel a najazdených kilometrov 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Finančná správa SR	Zvýšenie nákladov prepravy tovaru	možnosť prenesenia zvýšených nákladov prepravy tovaru na výslednú cenu tovaru pre spotrebiteľa	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	98	203	210
	Zvýšenie sadzby mýta by prinieslo dodatočných 210 mil. eur ročne v závislosti od zvolenej sadzby. Dopad od 1.7.2024.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zmena sadzieb cez úpravu nariadenia vlády. V súčasnosti ich upravuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 497/2013 Z. z.. Nastavenie nových sadzieb v mýtnom systéme			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Odhadovaná dĺžka štandardného legislatívneho procesu je 9 mesiacov.		

Rozšírenie spoplatnenia cestnej siete pre nákladné vozidlá (aj v intravilánoch obcí)

Rozšírenie spoplatnenia ciest I. a II. triedy pre nákladné autá

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Nákladná doprava je významným znečisťovateľom životného prostredia. Jej dodatočné spoplatnenie môže viesť k poklesu odjazdených kilometrov a presunu časti tranzitu na ekologickejšie možnosti dopravy. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Platenie mýta zavedené od 2010, správca je NDS, prevádzkovateľ je SkyToll. Detailný prehľad sadzieb je možné pozrieť tu. V súčasnosti vodiči nákladných áut nad 3,5 tony na Slovensku platia mýto len na diaľniciach, rýchlostných cestách a niektorých cestách I. triedy. Úplne bezplatné je používanie 1100 km ciest I. triedy (z 3300 km celkovo) a aj ďalších 3600 km ciest II. triedy. V súčasnosti sa mýto platí na Slovensku za 3 012 km vymedzených úsekov ciest. Opatrením by sa rozšírilo spoplatnenie mýtom na všetky úseky ciest I. a II. triedy (sadzbu zodpovedajúcou pre "nesúbežné úseky"). 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Národná diaľničná spoločnosť (NDS), Ministerstvo dopravy, Ministerstvo vnútra (Mýtna polícia)	SkyToll (správca mýtného systému), platcovia mýta (viac ako 320 000 registrovaných palubných jednotiek)	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	16	34
	<p>Za základ výpočtu sa zoberal výber mýta z roku 2022 (231,5 mil. eur) a ten sa zvýšil o výber za v súčasnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> nespoplatnené cesty I. triedy (+6 %) nespoplatnené cesty II. triedy (+ 8 %) <p>Mýto za cesty II. triedy (18,2 mil.) by bolo príjmom VÚC, ktoré majú tieto cesty teraz v majetku a v správe.</p> <p>Vyvolané náklady (o tieto náklady je potrebné znížiť odhadovanú úsporu):</p> <ul style="list-style-type: none"> náklady na vybudovanie mýtnych brán náklady na prevádzku mýta, ktoré boli v minulosti cca 50 % z výnosov, teraz sú cca 38 %, ambícia do budúcnosti je len 15 % 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	stredný	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Úprava legislatívy: <ul style="list-style-type: none"> § 4 zákona č. 474/2013 Z. z. o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií nariadenie vlády č. 497/2013 Z. z., ktorým sa ustanovuje spôsob výpočtu mýta, výška sadzby mýta a systém zliav zo sadzieb mýta za užívanie vymedzených úsekov Zmena nastavení/IT systémov na strane SkyToll Úprava nastavení pre Mýtnu políciu Na niektorých úsekoch je potrebná výstavba mýtnych brán 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Stredná	Potrebné zmeniť legislatívu + zmeniť nastavenia mýtnych systémov + výstavba mýtnych brán. Dĺžka implementácie: viac rokov (kvôli výstavbe mýtnych brán).	

Spoplatnenie diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy v intravilánoch obcí pre nákladné autá

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Nákladná doprava je významným znečisťovateľom životného prostredia. Jej dodatočné spoplatnenie môže viesť k poklesu odjazdených kilometrov a presunu časti tranzitu na ekologickejšie možnosti dopravy. V súčasnosti sa na mýto platí na Slovensku za 3012 km vymedzených úsekov ciest. Z toho však len na približne troch štvrtinách vodiči platia mýto a ostatné sú spoplatnené nulovou sadzbou, keďže sa napríklad nachádzajú v intravilánoch obcí. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Platenie mýta zavedené od 2010 Správcom je NDS, prevádzkovateľom firma SkyToll Opatrením by sa zaviedlo spoplatnenie mýtom pre nákladné autá nad 3,5 tony aj na úsekoch v intravilánoch obcí (sadbou zodpovedajúcou ich nadväznej ceste v extraviláne). 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy		Domácnosti
	NDS, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo vnútra (Mýtna polícia)	SkyToll, Platcovia mýta (viac ako 320 000 registrovaných palubných jednotiek)		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	12	25	27
	<p>Za základ výpočtu sa zoberal výber mýta z roku 2022 (231,5 mil. eur) a ten sa zvýšil o 10 % za v súčasnosti nespokatnené intravilány obcí.</p> <p>Vyvolané náklady (o tieto náklady je potrebné znížiť odhadovanú úsporu):</p> <ul style="list-style-type: none"> náklady na vybudovanie mýtnych brán náklady na prevádzku mýta, ktoré boli v minulosti cca 50 % z výnosov, teraz sú cca 38 %, ambícia do budúcnosti je len 15 % 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Úprava legislatívy: <ul style="list-style-type: none"> § 4 zákona č. 474/2013 Z. z. o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií nariadenie vlády č. 497/2013 Z. z., ktorým sa ustanovuje spôsob výpočtu mýta, výška sadzby mýta a systém zliav zo sadzieb mýta za užívanie vymedzených úsekov Zmena nastavení/IT systémov na strane SkyToll Výstavba mýtnych brán 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	Potrebné zmeniť legislatívu + zmeniť nastavenia mýtnych systémov + výstavba mýtnych brán Dĺžka implementácie: viac rokov (kvôli výstavbe mýtnych brán)		

Úprava a zavedenie ďalších environmentálnych daní a poplatkov

Zdanenie výrobcov nerecyklovaných obalov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Premietnutím odvodu za „non-recycled packaging“, ktorý ide do rozpočtu EÚ a dnes sa platí zo štátneho rozpočtu, na výrobcov týchto materiálov by bolo možné dosiahnuť spravodlivejšie zdanenie. • Zvýšila by sa tiež motivácia k zníženiu používania jednorazových plastov, podpora recyklácie odpadu z plastových obalov, a celkovo k prechodu na obehové hospodárstvo. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Od 2021 nový vlastný zdroj rozpočtu EÚ³. • Jednotná sadzba 800 eur za tonu nerecyklovaného odpadu z plastových obalov • Je na členských štátoch, či daň prenesú na výrobcov/spotrebiteľov. • Slovensko aktuálne platí zhruba 35 mil. eur ročne po paušálnom znížení o 17 mil. eur. • Green opatrenie. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MF SR MŽP SR	Výrobcovia nerecyklovaných obalov	Nepriamo po premietnutí do cien výrobkov	
Úspora/dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	-	35	35
	Ide o odhad výšky odvodu do rozpočtu EÚ, pri zvýšení miery recyklácie sa môže znížiť. Potrebne zvážiť aj náklady na výber novej dane.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zmena legislatívy - 79/2015 Z. z. Zákon o odpadoch			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Úprava vyžaduje zmenu v zákone. Implementácia tak môže trvať niekoľko mesiacov.		

³ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/revenue/own-resources/plastics-own-resource_en

Zvýšenie cien za odbery vody

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuálne ceny vody nezodpovedajú jej vzácnosti a kvalite, čo potvrdzuje aj porovnanie s inými krajinami. • Cena podzemnej vody je násobne nižšia než je cena povrchovej vody, napriek vyššej vzácnosti a kvalite podzemnej vody. Ceny boli stanovené pred rokom 1989. Odvtedy neboli upravované. • Ceny vody na závlahy poľnohospodárskej pôdy sú iba symbolické vo výške 0,001 eur/m³, bez ohľadu na to, či sa jedná o povrchový alebo podzemný zdroj vody. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • V Poľsku je závlahová voda minimálne 11 krát drahšia a v Česku až 110 násobne drahšia ako na Slovensku. Pri dorovnaní cien závlahovej vody na cenovú úroveň povrchovej vody by bolo možné získať až 2,4 mil. eur. • Je tiež možné znížiť limitné množstvá spolplatnenej vody, čo by prinieslo dodatočné zdroje. • Zvýšenie cien vodného pre domácnosti – odberateľov podzemných vôd. Domácnosti, ktoré využívajú vodu z povrchových zdrojov, platia dlhodobo tieto vyššie ceny. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	SVP, Environmentálny fond, Všetci odberatelia vôd	Všetci odberatelia vôd Priemysel Poľnohospodárske podniky	Všetci odberatelia vôd	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	15,2	30,5	30,5
	3 až 4 násobné zvýšenie cien podzemnej vody na úroveň povrchovej vody – 28,2 mil. eur 134 násobné zvýšenie cien závlahovej vody – 2,4 mil. eur Dopad od 1.7.2024.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Úprava nariadenia vlády 755/2004 Z. z.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Úprava vyžaduje zmenu v zákone. Implementácia tak môže trvať niekoľko mesiacov.		

Spoplatnenie národných parkov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Spoplatnením parkov, ako nástrojom regulácie návštevnosti najvyťaženejších úsekov národných parkov, by sa posilnil princíp „užívateľ platí“. • Poplatky za vstup do NP a daň z ubytovania naviazaná na ochranu prírody sú v zahraničí bežné, existujú rôzne druhy platieb za ekosystémové služby motivujúce k rôznym druhom ekologickejšieho hospodárenia. 		
Dodatočné informácie	<p>Spoplatnenie parkov sa môže udiť cez viacero rôznych opatrení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zavedenie vstupného do národných parkov – 6,6 až 11,1 mil. eur (spoplatnenie najnavštevovanejších úsekov, potenciálne aj mimo NP). • spoplatňovanie vodných zdrojov v ochranných pásmach NP (ekosystémové služby) – 3,7 mil. eur (vodárenské spoločnosti by platili za odber vody z ochranných pásiem). • zvýšenie miestnej dane pre potreby ochrany prírody – 1,5 až 3,2 mil. eur (obce v NP a ich ochranných pásmach). • vydávanie koncesii na podnikanie na území NP – niekoľko miliónov eur (gastro, parkoviská, lyžiarske strediská a iné). • turistické služby správ nár. parkov – niekoľko stotisíc eur (sprievodcovské služby, atrakcie a pod.). • Green opatrenie (ak by nové príjmy boli viazané na ochranu prírody). 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Štátna ochrana prírody, správy národných parkov, obce	Podnikatelia na území NP, vodárenské spoločnosti	Turisti v NP
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	-	11,8+ až 18+
	<p>2026</p> <p>11,8+ až 18+</p> <p>Vstupné do NP: 3-5 eur (zľavnené 1,5-2,5), kvantifikované podľa návštevnosti NP. Vstupné náklady 1,25 mil. eur, ročne do 1 mil. Spoplatnenie vodných zdrojov – 40 eur/ha za odber vody z ochranného pásma v NP (rozloha cca 93 tis. ha). Zvýšenie miestnej dane kvantifikované podľa návštevnosti v hlavnej sezóne 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 0,5 eur v NP – 1,5 mil. eur • 0,5 eur v NP a ochrannom pásme – 1,7 mil. eur • 1 eur v NP a 0,5 eur v OP – 3,2 mil. eur 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	stredný	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Pri niektorých opatreniach stačia zmeny na lokálnej úrovni, pri iných treba ešte implementáciu premyslieť.		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá až stredná	Stredne náročná je implementácia zavedenia vstupného do národných parkov. Jeho implementácia môže trvať približne rok.	

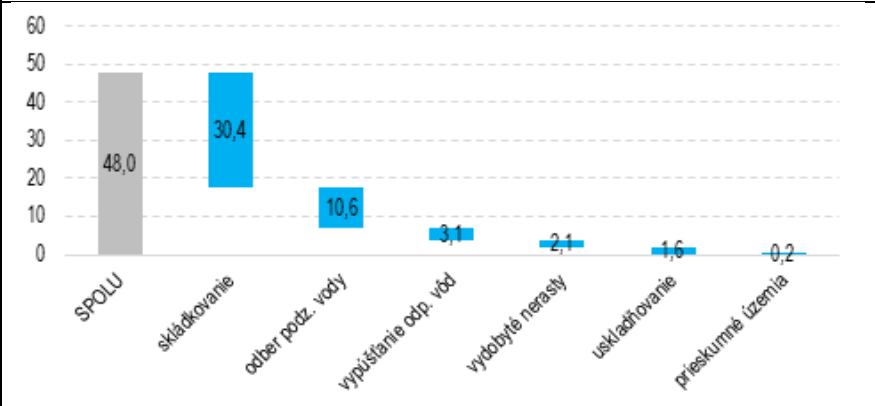
Zvýšenie poplatkov za znečisťovanie ovzdušia

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Sadzby na Slovensku patria v závislosti od druhu znečisťujúcej látky skôr k nižším, pričom spoločenské a environmentálne škody neboli znečisťovateľom zosobnené. • Sadzby poplatkov za znečisťovanie ovzdušia pre stredné a veľké zdroje sa nemenili približne dve dekády. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Sadzby na Slovensku patria skôr k nižším (napr. v porovnaní s Českom), kým Poľsko aj Maďarsko zdaňujú menej oxidy síry, ale viac oxidy dusíka, najvyspelejšie krajiny stanovili sadzby bližšie k hraničným spoločenským škodám. • Celkový výnos z poplatkov dlhodobo dosahuje približne 8 mil. eur so silnou koncentráciou v malom počte veľkých podnikov, teda nemá zásadnejší dopad na podnikateľské prostredie. • Green opatrenie. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Environmentálny fond ako príjemca výnosov	Prevádzkovatelia stredných a veľkých zdrojov znečistenia		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	11,7	23,2	23,4
	<ul style="list-style-type: none"> • Dopad od 1.7.2024 • Nárast sadzieb poplatkov pre stredné a veľké zdroje o 50 % nad rámec znení legislatívy účinnej od roku 2024 – 4,4 mil. Eur (technicky nenáročná revízia schválenej legislatívy) • Ďalšie zvýšenie podľa druhu vypúšťanej látky – 19 mil. Eur (zmena architektúry v schválenej legislatíve) 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zmena zákona o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia č. 190/2023 Z. z.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Táto legislatíva bola zmenená v roku 2023, pričom sa nastavil dlhodobý nábehový mechanizmus. Ďalšia zmena by si vyžadovala nový legislatívny proces. So zmenou len nedávno zmenenej legislatívy môžu byť spojené isté implementačné riziká.		

Zvýšenie poplatkov za skládkovanie odpadu po dotriedení

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Plošná sadzba 30 eur/ton za odpad po dotriedení by motivovala k odkloneniu odpadu od skládkovania a zvýšeniu zhodnocovania prostredníctvom energetického zhodnocovania alebo recyklácie. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Zavedenie povinnej mechanicko-biologickej úpravy (už 2024) bude znamenať, že skládkať komunálny odpad bude zakázané. Napriek tomu, nie všetko čo prejde cez MBÚ sa opätovne využije, veľká časť bude stále smerovať na skládky. Za skládkovanie tohto typu odpadu sú ale významne nižšie poplatky.. Poplatok za odpad po úprave, resp. dotriedení má dnes dve sadzby 7 eur/ton a 30 eur/ton v závislosti od toho, či je možné odpad ešte nejak zhodnotiť alebo nie, pričom väčšinou si prevádzkovatelia skládok uplatňujú poplatok 7eur/ton Po zavedení mechanicko-biologickej úpravy bude mať zvyšný odpad, ktorý pôjde na skládku, sadzbu 7 eur/ton. Dôjde tak k zníženiu príjmu z poplatkov napriek tomu, že odpad skončí na skládke 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Samosprávy	Prevádzkovatelia skládok	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	3	7
	Zvýšenie sadzby zo 7 na 30 eur/ton skládkovania odpadu po úprave by poskytlo dodatočné zdroje vo výške 6 až 8 mil. eur ročne. Dopad od 1.7.2024.		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	stredný	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Zmena nariadenia vlády č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Úprava nariadenia vyžaduje približne 4 mesiace.	

Indexácia environmentálnych poplatkov o infláciu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Environmentálne poplatky bývajú stanovené pevnými sadzbami bez ohľadu na cenový vývoj, čím dochádzalo a aj ďalej dochádza k poklesu ich reálnej hodnoty v dlhodobom horizonte Prvok indexácie už v environmentálnych daniach zaviedli viaceré európske krajiny, napr. Francúzsko (znečistenie) či Dánsko a Švédsko (spotrebné dane z energií). V Holandsku je inflácia zohľadnená v spotrebných daniach z energií. 																		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Nevzťahuje sa na poplatky za znečisťovanie ovzdušia, ktoré už tento mechanizmus obsahujú po poslednej zmene legislatívy Zavedenie indexácie do mechanizmu vyrubovania poplatkov zvýši motiváciu znečisťovateľov k odklonu od environmentálne škodlivých aktivít, keďže hodnota poplatkov nebude v čase relatívne klesať <p>Príjmy environmentálneho fondu z poplatkov v roku 2022 (mil. eur)</p> <table border="1" data-bbox="478 694 1356 1097"> <thead> <tr> <th>Kategória</th> <th>Príjem (mil. eur)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>SPOLU</td> <td>48,0</td> </tr> <tr> <td>skládkovanie</td> <td>30,4</td> </tr> <tr> <td>odber poz. vody</td> <td>10,6</td> </tr> <tr> <td>vypúšťanie odp. vôd</td> <td>3,1</td> </tr> <tr> <td>vydobyté nerasty</td> <td>2,1</td> </tr> <tr> <td>uskladňovanie</td> <td>1,6</td> </tr> <tr> <td>priemerné lízemia</td> <td>0,2</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: right;"><i>Zdroj: Výročná správa envirofondu</i></p>			Kategória	Príjem (mil. eur)	SPOLU	48,0	skládkovanie	30,4	odber poz. vody	10,6	vypúšťanie odp. vôd	3,1	vydobyté nerasty	2,1	uskladňovanie	1,6	priemerné lízemia	0,2
Kategória	Príjem (mil. eur)																		
SPOLU	48,0																		
skládkovanie	30,4																		
odber poz. vody	10,6																		
vypúšťanie odp. vôd	3,1																		
vydobyté nerasty	2,1																		
uskladňovanie	1,6																		
priemerné lízemia	0,2																		
Dotknuté subjekty	Verejná správa Environmentálny fond, Slovenský vodohospodársky podnik, obvodné banské úrady, miestne samosprávy	Firmy Subjekty odpadového hospodárstva, ťažobné spoločnosti, vodárenské spoločnosti	Domácnosti Platitelia miestneho poplatku za KO a DSO, koneční odberatelia vody, spotrebitelia																
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024 11,6	2025 27,0	2026 28,1															
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár																
	HDP	nízky																	
	Inflácia	stredný																	
	Zamestnanosť	nízky																	
Spôsob implementácie	Zmena zákona č. 329/2018 Z. z., Nariadenia vlády č. 291/2023 Z. z., Nariadenia vlády č. 755/2004 Z. z.																		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Stredná	Komentár Náročnosť spočíva v potrebe zmeniť a doplniť jedným zákonom množstvo ďalších zákonov a nariadení s rôznymi gestormi.																	

Daň z primárnych materiálov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Zavedenie dane z primárnych materiálov by znížilo ich dopyt a naopak by podporilo používanie alternatívnych materiálov, vrátane recyklovaných a sekundárnych materiálov. Mohlo by tak tiež dôjsť k redukcii environmentálnych škôd spojených s ťažbou, napr. hluk, prach, ľudské zdravie a poškodenie biodiverzity. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Zavedenie dane z ťažby primárnych stavebných materiálov na komerčné použitie (kameň, piesok a štrk na použitie v stavebníctve) CPA 2015 kód 08.1/8.1.12. Sadzba odvodu nacenená za objem materiálu, zavedené napríklad v Spojenom Kráľovstve, (plošná sadzba 2 libry/tonu (1,6 eur/tonu po prepočte na euro a parity kúpnej sily) a v Švédsku (1,1 eur/tonu po prepočte parity kúpnej sily), priemer 1,35 eur/tonu – použitý pri výpočte dodatočných zdrojov. Odvod za súhrnný tovar účtovaný na jednu jednotku materiálu iba raz. Zvážiť zavedenie signalizovaného postupného zvyšovania sadzby. Viac info https://www.eea.europa.eu/publications/eea_report_2008_2/file 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MH SR	Firmy Prevádzkovatelia lomov a iné organizácie, ktoré ťažia, alebo komerčne benefitujú z ťažby primárnych stavebných materiálov NACE 08 Iná ťažba a dobývanie	Domácnosti Zvýšenie individuálnych nákladov za nákup stavebných materiálov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	-	31	31
	Uvedená daň by znamenala dodatočné zdroje vo výške 32 mil. eur ročne pri sadzbe 1,3 eur/tonu primárneho materiálu			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zmena legislatívy – vypracovanie nového zákona.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Stredná	Potreba vypracovania novej legislatívy, preto sa s vplyvom počíta až od roku 2025 Legislatíva by mala byť upravená na základe hlbšej analýzy		

Povinný odvod nevybratých zálohovaných obalov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Efektívne nastavené ekonomické stimuly ako napríklad povinný odvod z nevybratých zálohovaných obalov môžu podnietiť k vyššej miere návratnosti. Nevrátené zálohované obaly pritom môžu znamenať dodatočné náklady pre obce a mestá, pokiaľ končia vo voľne pohodenom odpade. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Zavedenie odvodu na Slovensku by mohlo fungovať tak, že správca bude do štátneho rozpočtu odvádzať časť nevybratých záloh, ktorá zodpovedá rozdielu medzi 95% a skutočnou mierou návratnosti V súčasnosti nevybraté zálohy zostávajú v systéme zálohovania a sú využité na financovanie systému 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MF SR, MŽ SR	Firmy Výrobcovia zálohovaných obalov by do systému zálohovania museli odvádzať vyššie poplatky	Domácnosti Prenesenie zvýšených nákladov systému zálohovania do cien zálohovaných obalov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	4,2	8,4	8,4
	Zavedenie odvodu by predstavovalo dodatočné zdroje vo výške 8,4 mil. Eur ročne.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zmena zákona 302/2019 Z. z. o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje, resp. vyhlášky č. 347/2019 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť		Komentár	
	Jednoduchá		Úprava legislatívy si vyžiada niekoľko mesiacov.	

Zvyšovanie cien za vypúšťanie odpadových vôd

Zdôvodnenie návrhu	• Opatrenie by posilnilo uplatňovanie princípu znečisťovateľ platí		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie jednotkových cien za jednotlivé znečisťujúce látky na úroveň ČR • Je tiež možné znížiť limitné množstva spoplatnenej vody, čo by prinieslo dodatočné zdroje • Opatrenie si vyžaduje hlbšiu analýzu 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	SVP, Environmentálny fond, obce	Prevádzkovatelia a vlastníci čistiarí odpadových vôd, vodárenské spoločnosti	Domácnosti vo zvýšených cenách stočného
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	1,2	1,2
Zvýšenie cien v legislatíve na úroveň ČR, každá znečisťujúca látka má iný poplatok:			
	Jednotkové ceny SR (eur/kg)	Jednotkové ceny ČR (eur/kg)	
	CHSK _{Cr} typ 1	0,20	0,33-0,66
	CHSK _{Cr} typ 2	0,40	0,33-0,66
	CHSK _{Cr} typ 3	0,10	0,13
	CHSK _{Cr}	0,18	0,24
	NL	0,10	0,08
	P _{celk}	3,32	2,93
	N _{celk}	0,50	1,26
	N-NH ₄	0,50	1,26
	RAS	0,02	0,02
	AOX	6,64	12,56
	Hg	497,90	837,40
	Cd	99,60	167,50
	koeficient pre CHSK	0,23	0,31
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	stredný	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Zmena legislatívy - Úprava nariadenia vlády 755/2004 Z. z..		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Možnosť implementácie do pár mesiacov. Je potrebné podrobnejšie zhodnotenie opatrenia, nakoľko okrem zvýšenia jednotkových cien z a znečisťujúce látky, metodika SVP k vypúšťaniu odpadových vôd sa týka viac znižovania limitných hodnôt / ich zrušenia.	

III. Zvýšenie príjmov menej škodlivých pre ekonomický rast

Pri zvyšovaní daní je lepšie zamerať sa na majetok a spotrebu a menej na zdaňovanie práce. Efektívny daňový systém nemá príliš zaťažovať ekonomickú aktivitu. Naopak mal by sa viac sústrediť na zdaňovanie spotreby, majetku. Najmä v prípade zdanenia majetku, ide o dane ktoré sa ľahko vyberajú, nedá sa pri nich výrazne účtovne špekulovať s cieľom daňovej optimalizácie. Návrh obsahuje opatrenia, ktoré výraznejšie neodrádzajú od ekonomickej aktivity v objeme vyše 3,2 mld. eur do roku 2026.

Tabuľka 2: Prehľad navrhovaných opatrení v danej kategórii (v mil. eur)

Opatrenie	2024	2025	2026
Zvýšenie základnej sadzby DPH o 2 p.b.	518	1075	1097
Zrušenie väčšiny znížených sadzieb na DPH (+kompenzačné opatrenia)	249	716	747
Zdanenie stavieb podľa podlahovej plochy a postupný prechod na hodnotové zdaňovanie	0	146	500
Zrušenie daňovej úľavy z predaja nehnuteľností po 5 rokoch	0	144	144
Vyššie zdanenie vlastníkov viac ako 2. nehnuteľností	0	0	20
Spoplatnenie návštev lekárov špecialistov (5 eur) a všeobecných (1 euro)	96	192	192
Znovuzavedenie koncesionárskych poplatkov bez výnimiek	0	206	222
Zvýšenie cien diaľničných známok o 20 %	27	28	30
Zvýšenie cestovného vo vlakoch o 15 %	32	33	35
Zvýšenie administratívnych poplatkov a pokút o 40 %	23	45	45
Zvýšenie regulovaných činností v SVP	0	24	24
Zvýšenie poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy o 1 cent	33	33	33
Zníženie zliav ŽSR pre nákladných dopravcov o 50 %	11	11	11
Zrušenie jedného štátneho sviatku	0	150	155
Spolu	989	2803	3256

Zvýšenie základnej sadzby DPH

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Zvyšovanie nepriamych daní nemá zásadný vplyv na ekonomickú aktivitu (motiváciu zamestnávať sa, zakladať firmy a pod.). Postupné presunutie zaťaženia spotreby na úkor zdanenia práce prináša pozitívne vplyvy z dlhodobého hľadiska. Ide o daň, ktorú možno považovať za transparentnú a nemožno sa jej v princípe tak jednoducho vyhnúť, keďže sa vzťahuje na tovary a služby každodennej spotreby. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Sadzba DPH je harmonizovaná na úrovni EÚ, základná sadzba DPH u nás je na úrovni 20 %. Priemerná základná sadzba v krajinách EÚ je na úrovni 21.5%. V roku 2022 sa na DPH vybralo 8 484 mil. eur. Opatrenie sa dotkne všetkých ekonomických subjektov v krajine: všetky domácnosti aj firmy (ktoré sú platiteľmi DPH), rovnako aj subjekty verejnej správy. Základné sadzby DPH v okolitých krajinách: HU- 27%, PL-23%, CZ – 21%, AT-20%. V porovnaní s okolitými krajinami máme jednu z najnižších základných sadzieb DPH. Riziko: Zvýšená motivácia k daňovým únikom/podvodom. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MFSR, Finančná správa	Negatívny vplyv plošne na všetkých platiteľov DPH spôsobený úpravami účtovných IS a pokladníc e-kasa	Plošne negatívny vplyv na spotrebu všetkých domácností	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	518	1 077	1 122
	<ul style="list-style-type: none"> Kvantifikácia predstavuje zvýšenie základnej sadzby dane o 2 p. b. Nepočíta sa s dynamickými efektmi – teda napríklad zmenou spotrebného správania domácností a firiem. Opatrenie sa dotkne aj nízkoprijemových skupín. Kvantifikácia nezohľadňuje žiadne kompenzačné opatrenia. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Zvýšenie základnej sadzby DPH je teoreticky možné s účinnosťou od 1.7.2024. Na zreteli je však potrebné mať dostatočnú legisvakačnú lehotu pre podnikateľské prostredie (cca 200 tis. platiteľov DPH) pre účely prestavenie ich účtovných sft a e-kasa sft. Podobne aj pre finančnú správy na úpravy dotknutých informačných systémov ktoré dodávatelia začnú realizovať až po stabilizovaní leg. textu a schválení novely zákona v NR SR.		

Zrušenie zníženej sadzby DPH na potraviny

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Selektívne znížená sadzba nie je vhodnou formou podpory, keďže zavádza nesystémovosť v daňovej politike (neefektívne/sektorové daňové výnimky). • Akékoľvek daňové výnimky vytvárajú precedens a podporujú ďalšie záujmové skupiny/sektory ekonomiky so žiadosťami o zníženie zaťaženia. • Deklarovaný sociálny aspekt opatrenia v podobe zníženia cien potravín sa dá dosiahnuť viac adresnejšie cez výdavkovú politiku ako plošným znížením dane pre všetky príjmové skupiny. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Základnú sadzbu na vybrané druhy potravín v rámci EÚ 27 uplatňujú len Dánsko a Litva. • Priemerná sadzba uplatňovaná na identické položky, na aké je v súčasnosti na SK uplatňovaná znížená sadzba, je vo zvyšných krajinách EÚ 27 a tiež osobitne v okolitých krajinách, zhodne na úrovni 12 %. • Nadpriemernú sadzbu oproti okolitým krajinám v rámci potravín má SK len pri rybách, mliečnych výrobkoch a vajčkách. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MFSR, Finančná správa	Negatívny vplyv na platiteľov DPH v sektore predaja potravinových výrobkov spôsobený úpravami účtovných IS a pokladníc e-kasa klient.	Negatívny vplyv plošne na všetky domácnosti (najväčší dopad na nízkoprijemové domácnosti).	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	92 až 147	386	402
	<ul style="list-style-type: none"> • Nepočíta sa s dynamickými efektmi – teda napríklad zmenou spotrebného správania domácností a firiem. • Existuje riziko nárastu nákupnej turistiky najmä v pohraničných oblastiach, keďže všetky okolité krajiny uplatňujú na potraviny zníženú sadzbu DPH. • Predpokladaná nutnosť zavedenia opatrení na kompenzáciu pre nízkoprijemové domácnosti. • Kvantifikácia pre rok 2024 zohľadňuje zavedenie základnej sadzby od 1/7/2024 a kompenzácie nízkoprijemovým vo výške 20-50 % predpokladaného vplyvu. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Zrušenie zníženej sadzby DPH na potraviny je teoreticky možné s účinnosťou od 1.7.2024. Na zreteli je však potrebné mať dostatočnú legisvakačnú lehotu pre podnikateľské prostredie pre účely prestavenia ich účtovných sft a e-kasa sft. Podobne aj pre finančnú správu na úpravy dotknutých informačných systémov, ktoré dodávatelia začnú realizovať až po stabilizovaní leg. textu a schválení novely zákona v NR SR.		

Zrušenie zníženej sadzby DPH pre gastro, rekreáciu a športoviská

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Selektívne znížená sadzba nie je vhodnou formou podpory, keďže zavádza nesystémovosť v daňovej politike (neefektívne/sektorové daňové výnimky). • Akékoľvek daňové výnimky vytvárajú precedens a podporujú ďalšie záujmové skupiny/sektory ekonomiky so žiadosťami o zníženie zaťaženia. • Zvyšovanie nepriamych daní nemá zásadný vplyv na ekonomickú aktivitu. Postupné presunutie zaťaženia spotreby na úkor zdanenia práce prináša pozitívne vplyvy z dlhodobého hľadiska. • Nedávne zavedenie znížených sadzieb v dotknutých sektoroch sa neprejavilo znížením cien služieb pre konečného spotrebiteľa. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Priemerná sadzba v rámci EÚ 27 pre gastro sektor je 10 %. Základnú sadzbu pre gastro sektor v súčasnosti uplatňuje len Dánsko a Estónsko. • Priemerná sadzba, ktorou v súčasnosti krajiny EÚ 27 zdaňujú fitnesscentrá je 13 % a športoviská 12 %. • Priem. sadzba v okolitých krajinách (V4 a AT) v oboch oblastiach je 11 %. • V rámci okolitých krajín nižšiu sadzbu na služby súvisiace s prevádzkou rekreačných parkov a pláží uplatňuje len Poľsko (8 %). HU – 27 %, AT – 13 %, CZ – 10 %. Priemerná sadzba EÚ 27 je na úrovni 16 %. • Priemerná sadzba EÚ 27 v oblasti prepravy osôb visutými a pozemnými lanovkami, lyž. vlekmi je na úrovni 12 %. • V SR sa znížená sadzba DPH uplatňuje výlučne na reštauračné a stravovacie služby a nie na predaj jedla/nápoja/oboch vo forme donášky alebo take-away. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MFSR, Finančná správa	Negatívny vplyv na platiteľov DPH v sektore gastro/poskytovania športovísk spôsobený úpravami účtovných IS a pokladníc e-kasa klient.	Negatívny vplyv na domácnosti využívajúce služby gastro a športovísk.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	108	227	237
	<ul style="list-style-type: none"> • Nepočíta sa s dynamickými efektmi – teda napríklad zmenou spotrebného správania domácností a firiem. • Zvýšenie sadzby dane na úroveň základnej sadzby so sebou nesie riziko neželanej optimalizácie (evidencia tržieb). • Kvantifikácia predpokladá zavedenie základnej sadzby od 1/7/2024. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Zrušenie zníženej sadzby DPH na gastro, rekreáciu a športoviská je teoreticky možné s účinnosťou od 1.7.2024. Na zreteli je však potrebné mať dostatočnú legisvakačnú lehotu pre podnikateľské prostredie pre účely prestavenia ich účtovných sft a e-kasa sft. Podobne aj pre finančnú správu na úpravy dotknutých informačných systémov, ktoré dodávatelia začnú realizovať až po stabilizovaní leg. textu a schválení novely zákona v NR SR		

Zrušenie zníženej sadzby DPH na knihy, noviny, hudobniny

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Selektívne znížená sadzba nie je vhodnou formou podpory, keďže zavádza nesystémovosť v daňovej politike (neefektívne/sektorové daňové výnimky). • Akékoľvek daňové výnimky vytvárajú precedens a podporujú ďalšie záujmové skupiny/sektory ekonomiky so žiadosťami o zníženie zaťaženia. • Zvyšovanie nepriamych daní nemá zásadný vplyv na ekonomickú aktivitu (motiváciu zamestnávať sa, zakladať firmy a pod.). Postupné presunutie zaťaženia spotreby na úkor zdanenia práce prináša pozitívne vplyvy z dlhodobého hľadiska. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Priemerná sadzba EÚ 27 je na úrovni 7 % (knihy – 8 %, noviny – 6 %, obrázkové knihy – 7 %, hudobniny - 8 %). • Zníženú sadzbu na uvedené položky v celej EÚ 27 neuplatňujú len Dánsko (oslobodzujú noviny) a Španielsko. • Priemerná sadzba okolitých krajín v rámci všetkých položiek je na úrovni 8 % (CZ – 10 %, AT – 10 %, HU – 5 %, PL – 5 %). 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MFSR, Finančná správa; Negatívny dopad na štátne vzdelávacie inštitúcie (nákup učebníc).	Negatívny vplyv na platiteľov DPH v sektore predaja kníh, novín, hudobnín (hudobných umelcov) spôsobený úpravami účtovných IS a pokladníc e-kasa klient..	Negatívny dopad na spotrebu vybraných domácností. Dávame do pozornosti nárast cien učebníc.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	20	41	43
	<ul style="list-style-type: none"> • Nepočíta sa s dynamickými efektmi – teda napríklad zmenou spotrebného správania domácností a firiem. • Kvantifikácia pre rok 2024 zohľadňuje zavedenie základnej sadzby od 1/7/2024. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Zrušenie zníženej sadzby DPH na knihy, noviny a hudobniny je teoreticky možné s účinnosťou od 1.7.2024. Na zreteli je však potrebné mať dostatočnú legisvakačnú lehotu pre podnikateľské prostredie pre účely prestavenia ich účtovných sft a e-kasa sft. Podobne aj pre finančnú správu na úpravy dotknutých informačných systémov, ktoré dodávatelia začnú realizovať až po stabilizovaní leg. textu a schválení novely zákona v NR SR.		

Zrušenie zníženej sadzby DPH pre registrované sociálne podniky

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Selektívne znížená sadzba nie je vhodnou formou podpory, keďže zavádza nesystémovosť v daňovej politike (neefektívne/sektorové daňové výnimky). • Akékoľvek daňové výnimky vytvárajú precedens a podporujú ďalšie záujmové skupiny/sektory ekonomiky so žiadosťami o zníženie zaťaženia. • Zníženú sadzbu na tovary a služby v rámci aktivít sociálnej ekonomiky možno do určitej miery považovať za duplicitnú formu podpory sektora, v súčasnosti sú sociálne podniky podporované investičnou pomocou, kompenzačnou pomocou (dotácie, umiestňovacie a vyrovnávací príspevok) a pomocou na podporu dopytu (servisné poukážky)^[1]. • Činnosti registrovaných sociálnych podnikov zahŕňajú aj výkony rôznych komerčných činností (stavebné práce, pálenie, čistiarene, maloobchodný predaj), uplatňovaním zníženej sadzby DPH dochádza ku kriveniu hospodárskej súťaže. 			
Dodatočné informácie	•			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MFSR, Finančná správa	Firmy Negatívny dopad na platiteľov DPH - registrované sociálne podniky (približne 380 subjektov).	Domácnosti Negatívny dopad na spotrebu domácností využívajúcich služby registrovaných soc. podnikov.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	0.22	0.47	0.49
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora vychádzajúca z podaných DP k DPH a zoznamu v súčasnosti existujúcich registrovaných sociálnych podnikov. • Nepočíta sa s dynamickými efektmi (napr. znížením počtu registrovaných sociálnych podnikov). • Kvantifikácia pre rok 2024 zohľadňuje zavedenie základnej sadzby od 1/7/2024. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Odhadovaná dĺžka štandardného legislatívneho procesu je minimálne 9 mesiacov. Zrušenie zníženej sadzby DPH na tovary a služby dodávané sociálnymi podnikmi je teoreticky možné s účinnosťou od 1.7.2024. Na zreteli je však potrebné mať dostatočnú legisvakačnú lehotu pre podnikateľské prostredie pre účely prestavenia ich účtovných sft a e-kasa sft. Podobne aj pre finančnú správu na úpravy dotknutých informačných systémov, ktoré dodávatelia začnú realizovať až po stabilizovaní leg. textu a schválení novely zákona v NR SR.		

Zrušenie zníženej sadzby DPH pre štátom podporované nájomné bývanie v rámci sociálnej politiky štátu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Selektívne znížená sadzba nie je vhodnou formou podpory, keďže zavádza nesystémovosť v daňovej politike (neefektívne/sektorové daňové výnimky). • Akékoľvek daňové výnimky vytvárajú precedens a podporujú ďalšie záujmové skupiny/sektory ekonomiky so žiadosťami o zníženie zaťaženia (v tomto prípade napr. požiadavky SZZ na rozšírenie zníženej sadzby pre fakticky takmer celý sektor stavebníctva). • Zvyšovanie nepriamych daní nemá zásadný vplyv na ekonomickú aktivitu (motiváciu zamestnávať sa, zakladať firmy a pod.). Postupné presunutie zaťaženia spotreby na úkor zdanenia práce prináša pozitívne vplyvy z dlhodobého hľadiska. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Sadzby v okolitých krajinách: AT – 20 %, CZ – 15 %, PL – 8 %, HU – 5 %. • Priemerná sadzba EÚ 27 je na úrovni 14 %, priemer okolitých krajín (vrátane SK) je 11 %. • 13 krajín EÚ 27 zníženú sadzbu v danej oblasti vôbec neuplatňuje. Priemerná sadzba krajín EÚ 27, ktoré zníženú sadzbu uplatňujú, je 7 %. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MFSR, Finančná správa	Negatívny dopad na prenajímateľov bytov štátom podporovaného nájomného bývania.	Negatívny dopad na domácnosti.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	8	18	19
	<ul style="list-style-type: none"> • Nepočíta sa s dynamickými efektmi. • Kvantifikácia pre rok 2024 zohľadňuje zavedenie základnej sadzby od 1/7/2024. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	<p>Odhadovaná dĺžka štandardného legislatívneho procesu je minimálne 9 mesiacov. Zrušenie zníženej sadzby DPH na dodanie stavby, prestavbu a obnovu stavieb v rámci systému štátom podporovaného nájomného bývania je teoreticky možné s účinnosťou od 1.7.2024.</p> <p>Na zreteli je však potrebné mať dostatočnú legisvakačnú lehotu pre podnikateľské prostredie pre účely prestavenia ich účtovných sft a e-kasa sft. Podobne aj pre finančnú správu na úpravy dotknutých informačných systémov, ktoré dodávatelia začnú realizovať až po stabilizovaní leg. textu a schválení novely zákona v NR SR.</p>		

Zrušenie zníženej sadzby DPH na ubytovacie služby

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Selektívne znížená sadzba nie je vhodnou formou podpory, keďže zavádza nesystémovosť v daňovej politike (neefektívne/sektorové daňové výnimky). Akékoľvek daňové výnimky vytvárajú precedens a podporujú ďalšie záujmové skupiny/sektory ekonomiky so žiadosťami o zníženie zaťaženia. • Výskum ani vlastná analýza IFP neukazuje, že by po zavedení zníženej sadzby došlo k poklesu alebo spomaleniu rastu cien ubytovacích služieb. • Súčasná politika zníženej sadzby nie je ani zacielená na zraniteľné skupiny nakoľko, ak by sa aj zníženie DPH pretavilo do cien ubytovania, benefitovali by najmä domácností s vyššími príjmami. • Znížená sadzba DPH môže viesť k negatívnym externalitám v podobe „prežívania“ nízkoproduktívnych firiem s nízkymi mzdami (resp. rizikom, že časť miezd je vyplácaná v šedej ekonomike). 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Cieľom zavedenia zníženej DPH na ubytovacie služby bola podpora domáceho cestovného ruchu. Nižšia sadzba na úrovni 10 % je účinná od 1.1.2019. • Opatrenie zahŕňa hotelové a turistické ubytovania, kempy, internáty a iné ubytovne. Zníženej sadzbe podliehajú všetky služby bezprostredne súvisiace s ubytovaním (napr. služby recepcie, parkovanie, stravovanie). • 20 % najbohatších domácností tvorí až 40 % výdavkov na rekreačné a ubytovacie služby. • Zvýšenie počtu domácich prenocovaní od začiatku účinnosti opatrenia (1.1.2019) pripisujeme hlavne efektu zavedenia rekreačných poukazov. • Sektor ubytovania, spolu s gastróm, je na základe dostupných dát sektor s najnižšou produktivitou v ekonomike. • V roku 2017 mal sektor ubytovania a reštaurácií jednu z najvyšších medzier na DPH (53 %) pričom odhad za celé hospodárstvo v danom roku bol 23 %. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MFSR, Finančná správa	Firmy Negatívny vplyv na hotely a zariadenia ubytovacích služieb. Približne 1900 subjektov.	Domácnosti Pri náraste cien služieb z dôvodu zvýšenia DPH očakávame negatívny vplyv na spotrebu.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	21	44	46
<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná podľa alokácie v rozpočte na tento účel. • Nepredpokladáme vyvolané náklady. 				
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Zrušenie zníženej sadzby DPH na ubytovacie služby je teoreticky možné s účinnosťou od 1.7.2024. Na zreteli je však potrebné mať dostatočnú legisvakačnú lehotu pre podnikateľské prostredie pre účely prestavenia ich účtovných sft a e-kasa sft. Podobne aj pre finančnú správy na úpravy dotknutých informačných systémov, ktoré dodávatelia začnú realizovať až po stabilizovaní leg. textu a schválení novely zákona v NR SR.		

Zrušenie oslobodenia od dane z príjmu z predaja nehnuteľnosti po 5 rokoch

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Oslobodenie od zdanenia po 5 rokoch vytvára psychologickú motiváciu držať nehnuteľnosti do bodu uplynutia časového testu, čo vedie k neželanej daňovej optimalizácii a znižovaniu základu dane. Zrušenie časového testu odstráni uvedené nevhodné motivácie. Generovaný zisk by mal byť zdanený s cieľom dosiahnutia horizontálnej daňovej spravodlivosti. Opačne je rovnaký príjem rozdielne zdanený, čo vytvára priestor na optimalizáciu daňovej povinnosti. Celkové zdanenie nehnuteľnosti na Slovensku je v porovnaní s priemerom EÚ výrazne nižšie. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> V súčasnosti je predaj nehnuteľnosti po 5 rokoch vo vlastníctve oslobodený od zdanenia. Finančná správa SR eviduje zvýšenú snahu vyhýbať sa priznaniu zisku z predaja nehnuteľnosti a tým aj plateniu daní a odvodov. Je dôležité určiť spôsob výpočtu ak pri predaji nie je známa kúpna cena nehnuteľnosti, týka sa to hlavne pri predaji starých domov. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy		Domácnosti
	MF SR, Finančná správa			Vyššie zaťaženie DPFO pri predaji nehnuteľnosti
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	-	144	144
	<ul style="list-style-type: none"> Finančná Správa odhaduje počet predaných domov a bytov okolo 43 tisíc ročne Celková suma je rozdelená medzi zdravotné odvody a DPFO 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.		

Zdanenie stavieb podľa podlahovej plochy a postupný prechod na hodnotové zdaňovanie

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Zmenou spôsobu zdaňovania viacpodlažných stavieb zo zastavanej plochy priamo na celkovú podlahovú plochu je možné dosiahnuť optimálnejšie zdaňovanie nehnuteľností. Na Slovensku je zdanenie majetku dlhodobo na podpriemernej úrovni v rámci EÚ. Prechod na zdanenie podlahovej plochy a následne hodnotové zdaňovanie pomôže k efektívnejšiemu, spravodlivejšiemu a vyššiemu zdaňovaniu majetku, ktoré je menej škodlivé pre ekonomický rast. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Aktuálne sa sadzby dane neefektívne aplikujú rôzne na prízemie a na ďalšie podlažia stavieb. Najmä pri stavbách určených na podnikanie (výškové kancelárske budovy) je daň z každého ďalšieho podlažia okrem prvého nadzemného významne nižšia ako daň z prízemia. Ďalšie podlažia sú zdanené len cez fixný príplatok za podlažie a nie podľa reálnej metráže. Daň zo stavieb tvorí takmer 70 % celkového výberu dane z nehnuteľností. Podlahová plocha je prvkom hodnotového princípu a je jednou zo smerodajných veličín určenia hodnoty nehnuteľnosti. Hodnotové zdanenie majetku by bol ďalší krok po získaní dát o podlahovej ploche stavieb. Hodnotové zdaňovanie je ťažké odhadnúť vzhľadom na množstvo parametrov, ktoré je nutné špecifikovať. Zároveň je to spojené s implementačnými nákladmi v podobe zostavenia cenových máp. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MF SR, Finančná správa, samosprávy	Negatívny vplyv na vlastníkov viacpodlažných stavieb.	Negatívny vplyv na vlastníkov viacpodlažných stavieb.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	-	146	500
	<ul style="list-style-type: none"> Prognózovaný výber dane zo stavieb na rok 2025 je vo výške 374 mil. Eur. Prechod na zdaňovanie podľa podlahovej plochy by v roku 2025 malo pozitívny vplyv na rozpočet obcí vo výške takmer 220 mil. eur v prípade, ak by obce nekorigovali sadzby smerom nadol v prípade stavieb určených na podnikanie. Tieto typy stavieb by zmena zasiahla najviac a zmena výpočtu dane by spôsobila takmer 100 % rast výberu. Vo výpočte je zahrnutá korekcia sadzieb o 25 % nadol pri administratívnych budovách a negatívny vplyv na výnos DPPO. V poslednom roku sa ráta s hodnotovým zdanením nehnuteľností na úrovni 1% HDP (teraz 0,5 % HDP). 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá (podlahové)	Novelou zákona o miestnych daniach zaviesť podlahovú plochu stavby ako základ dane zo stavieb. Následne by každý daňovník podal v roku 2025 nové daňové priznanie s uvedením podlahovej plochy stavby. Na zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov.		
	Náročná (hodnotové)			

Vyššie zdanenie vlastníkov viac ako jednej nehnuteľností

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Viacnásobné vlastníctvo nehnuteľností na bývanie, často v podobe „investičných nehnuteľností“, spôsobuje distorzie na trhu s nehnuteľnosťami, ktoré sa prejavujú dynamickejším vývojom cien týchto nehnuteľností. • Vyššie zdanenie druhej a ďalších nehnuteľností na bývanie, v ktorých daňovník spravidla nesústreďuje svoje životné potreby prispieje k spravodlivejšiemu spôsobu zdanenia majetku a k obmedzeniu počtu špekulatívnych nákupov, ktoré môžu viesť k neželanému vývoju cien nehnuteľností. • Prechod na centralizovanú správu dane ušetrí náklady na výber dane z nehnuteľností pre obce. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • V súčasnosti je vlastníctvo nehnuteľnosti zdaňované rovnako bez ohľadu na rozsah vlastníctva daňovníka alebo počet vlastníckych vzťahov daňovníka. • Daň z nehnuteľností na bývanie (stavby na bývanie a byty) tvorila približne 12 % celkového výberu dane v roku 2022 a predstavovala približne 56,8 mil. eur. • Opatrenie cieľi primárne na vyššie príjmových jednotlivcov. Všetci vlastníci, ktorí majú dve a viac nehnuteľností na bývanie by platili za svoju druhú (resp. ďalšiu) nehnuteľnosť zvýšenú sadzbu z hypotetického nájmu. Podobný systém je zavedený vo Francúzsku na municipálnej úrovni. • V súčasnosti je každá obec správcou miestnych daní a z toho dôvodu nevedia, aké nehnuteľnosti daňovníci vlastnia v iných obciach. • Podmienkou pre zavedenie tohto opatrenia je centralizovaná správa dane z nehnuteľností Finančnou správou SR a potreba zadefinovania kritérií pre prvú a ďalšie nehnuteľnosti a výpočtom hypotetického nájmu. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MF SR, Finančná správa, samosprávy	Firmy Negatívny vplyv na vlastníkov dvoch a viac nehnuteľností na bývanie.	Domácnosti Negatívny vplyv na vlastníkov dvoch a viac nehnuteľností na bývanie.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Úspora	2024	2025	2026
		-	-	20
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	Prechod na centralizovanú správu dane z nehnuteľností pod záštitou Finančnej správy a tvorba metodiky určovania prvej a ďalšej nehnuteľnosti (BSM, čiastočné vlastníctvo, rôzne druhy nehnuteľností, ...) a výpočtu sadzby. Následná novela zákona o miestnych daniach.		

Spoplatnenie návštev všeobecných lekárov (1 euro) a lekárov špecialistov (5 eur)

Spoplatnenie návštev všeobecného lekára vo výške 1 eura

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Zavedenie vhodne nastavených poplatkov môže pomôcť racionalizovať využívanie zdravotných služieb, a tým zvýšiť efektivitu a kvalitu služieb, či znížiť preťaženosť lekárov z dôvodu, že má Slovensko dlhodobo najvyšší počet návštev lekárov v ambulanciách na obyvateľa. Opatrenie tiež pomôže zlegálniť a stransparentniť existujúce poplatky, ktoré si všeobecné a špecializované ambulance poplatky od pacientov pýtajú. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Pred COVID pandémiou to bolo 11 návštev oproti necelým 9 návštevám vo V3 a necelým 7 návštevám v EÚ (58 miliónov návštev, z toho 24 miliónov u všeobecných lekárov). V súčasnosti je podľa MZ SR⁴ možné vyberať poplatky len za výkony, ktoré nie sú hradené z verejného zdravotného poistenia (napr. potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla, či na zbrojný pas). Ambulancie si však často pýtajú poplatky za objednávanie, prednostné vyšetrenia, potvrdenia o návšteve, čo podľa MZ SR nie je legálne. V rokoch 2003 až 2006 boli poplatky vo výške 20 Sk za návštevu lekára a recept, 50 Sk za stravu a ubytovanie v nemocnici a 2 Sk za km pri doprave. Poplatky majú neg. vplyv na prístup k zdravotnej starostlivosti pre chudobnú populáciu. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MZ SR ako regulátor, VŠZP ako jediná štátna zdravotná poisťovňa (uzatvára zmluvy s ambulanciami)	Ambulancie všeobecných lekárov (súkromný sektor v zdravotníctve), súkromné zdravotné poisťovne (uzatvárajú zmluvy s ambulanciami)	Domácnosti mimo definovaných výnimiek (napr. deti a dôchodcovia)
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	12	24
	Predpoklady kvantifikácie: <ul style="list-style-type: none"> Výpočet predpokladá spoplatnenie každej návštevy všeobecného lekára 1 eurom. Vychádza sa z údajov OECD z roku 2019 (posledné dostupné údaje neovplyvnené pandémiou). Vďaka zavedeniu poplatku sa dá očakávať pokles návštev, ktorý nie je zahrnutý vo výpočte. Opatrenie bude vyžadovať kompenzáciu ohrozených skupín (napr. deti, dôchodcovia, nízkopříjmová populácia), ale aj pre preventívne prehliadky či opakované návštevy pri chronických ochoreniach. Dopad od 1.7.2024 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	vysoký	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Potrebná zmena legislatívy (zákon č. 577/2004 Z.z. - Zákon o rozsahu o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Relatívne jednoduchá procesná náročnosť. Implementácia si vyžiada niekoľko mesiacov.	

⁴ <https://www.health.gov.sk/?poplatky-v-zdravotnictve>

Spoplatnenie návštev špecializovaného lekára vo výške 5 eur

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Zavedenie vhodne nastavených poplatkov môže pomôcť racionalizovať využívanie zdravotných služieb, a tým zvýšiť efektivitu a kvalitu služieb, či znížiť preťaženosť lekárov z dôvodu, že má Slovensko dlhodobo najvyšší počet návštev lekárov v ambulanciách na obyvateľa. Na Slovensku je potrebné riešiť nedostatočnú úroveň všeobecnej ambulantnej starostlivosti, „administratívne“ návštevy lekárov a nadmerné využívanie špecializovanej ambulantnej starostlivosti. Trendom vo vyspelých krajinách je vytvárať rozsiahlu primárnu starostlivosť (všeob. ambulantná starostlivosť). Opatrenie tiež pomôže zlegálniť a stransparentniť existujúce poplatky, ktoré si všeobecné a špecializované ambulancie poplatky od pacientov pýtajú. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Pred COVID pandémiou to bolo 11 návštev oproti necelým 9 návštevám vo V3 a necelým 7 návštevám v EÚ (58 miliónov návštev, z toho takmer 34 miliónov u špecializovaných lekárov). V súčasnosti je podľa MZ SR⁵ možné vyberať poplatky len za výkony, ktoré nie sú hradené z verejného zdravotného poistenia (napr. potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla, či na zbrojný pas). Ambulancie si však často pýtajú poplatky za objednanie, prednostné vyšetrenia, potvrdenia o návšteve, čo podľa MZ SR nie je legálne. V rokoch 2003 až 2006 boli zavedené poplatky 20 Sk za návštevu lekára a za recept, 50 Sk za stravu a ubytovanie v nemocnici, 2 Sk za km pri doprave. Poplatky majú neg. vplyv na prístup k zdravotnej starostlivosti pre chudobnú populáciu. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MZ SR ako regulátor, VŠZP ako jediná štátna zdravotná poisťovňa (uzatvára zmluvy s ambulanciami)	Firmy Ambulancie špecializovaných lekárov (súkromný sektor v zdravotníctve), súkromné zdrav. poisťovne (uzatvárajú zmluvy s ambulanciami)	Domácnosti Domácnosti mimo definovaných výnimiek (napr. deti a dôchodcovia)	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	84	168	168
	<ul style="list-style-type: none"> Výpočet predpokladá spoplatnenie každej návštevy špec. lekára 5 eurami. Vychádza z údajov OECD z r. 2019 (údaje neovplyvnené pandémiou). Po zavedení poplatku sa očakáva pokles návštev (nie je zahrnutý vo výpočte). Opatrenie bude vyžadovať kompenzáciu ohrozených skupín (napr. deti, dôchodcovia, nízkopříjmová populácia), ale aj pre preventívne prehliadky či opakované návštevy pri chronických ochoreniach. Dopad od 1.7.2024 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Potrebná zmena legislatívy (zákon č. 577/2004 Z.z. - Zákon o rozsahu o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti).			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Relatívne jednoduchá procesná náročnosť. Implementácia si vyžiada niekoľko mesiacov.		

⁵ <https://www.health.gov.sk/?poplatky-v-zdravotnictve>

Znovuzavedenie koncesionárskych poplatkov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Koncesionárske poplatky na RTVS boli od 1.7.2023 zrušené. Zároveň bol navrhnutý mechanizmus financovania cez štátny rozpočet. To znamená, že je to nepriamo financované cez dane, ktoré vo všeobecnosti vytvárajú daňové bremeno a narušajú tak ekonomickú aktivitu. Priame platenie koncesií nedemotivuje ekonomickú aktivitu, a teda takéto poplatok je menej škodlivý pre ekonomický rast. Financovanie verejnoprávnej televízie oddelené od štátneho rozpočtu môže znamenať väčšiu nezávislosť médií. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Z okolitých krajín, v Česku platia aktuálne 7 eur mesačne, v Rakúsku 29 eur mesačne, v Poľsku 5 eur mesačne. Maďarsko nemá zavedený poplatok. Z ostatných krajín, v Nemecku platia 18 eur mesačne, vo Veľkej Británii 13 eur mesačne. Základná sadzba by bola pre rok 2024 stanovená na hodnotu 12,50 eur mesačne. Očakávaný výnos pri takomto nastavení by bol v súlade s očakávaniami dnešného systému financovania. Firmy by platili v závislosti od počtu zamestnancov. Domácnosti by mali jednu sadzbu dane. Zároveň by existovali oslobodenia pre domácnosti dôchodcov, osôb ŤZP a poberateľov dávok v hmotnej núdzi (rovnako ako v rokoch 2020 až 2022). Sadzba by bola každoročne indexovaná infláciou (t-2). Táto indexácia bude zohľadňovať zvyšujúce sa náklady RTVS. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Pozitívny vplyv na rozpočet.	Negatívny vplyv (podľa veľkosti firmy od 150 do 15 000 eur v roku 2024)	Negatívny vplyv na domácnosti (150 eur v roku 2024)	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	-	206	222
	<ul style="list-style-type: none"> Pod úsporou sa myslí zrušenie výdavkov ŠR na financovanie RTVS. Financovanie bude zabezpečené domácnosťami a firmami. Zavedením poplatkov sa ušetrí na výdavkoch štátneho rozpočtu ročne viac ako 200 mil. Príjmy RTVS ostanú bez výraznejších zmien oproti aktuálnemu systému 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novým zákonom, pôvodný zákon 340/2012 bol zrušený.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Stredná	Odhadovaná dĺžka štandardného legislatívneho procesu pri tvorbe nového daňového zákona je minimálne 12 mesiacov.		

Zvýšenie cien diaľničných známok (ročnej známky na 70 eur)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Cena diaľničných známok sa menila minimálne v porovnaní s rastom cenovej hladiny a zväčšovaním sa diaľničnej siete. • V porovnaní s daňami ide o adresný poplatok, ktorý ma kryť náklady Národnej diaľničnej spoločnosti na výstavbu a údržbu diaľnic. • Cena diaľničných známok je v regióne najnižšia a aj po samotnom zvýšení bude jednou z najnižších. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Cena diaľničných známok sa zvyšovala v roku 2023. išlo o prvé zvyšovanie od jej zavedenia v roku 2013. • Ročná diaľničná známka stála pred zvýšením 50 eur, po zvýšení v roku 2023 stají 60 eur. Ďalšie zvýšenie by ju mohlo dostať na úroveň 70 eur. • V regióne V4 je cena slovenskej ročnej známky najnižšia. Ročná známka v Maďarsku stojí 130 eur, v Rakúsku 97 eur, Poľsko používa mýtny systém. • Po navrhovanom zvýšení by cena dosiahla približne úroveň v Česku, kde ročná známka stojí 70 eur. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
		Zvýšenie nákladov	Rast nákladov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	27	28	30
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Úprava nariadeniu vlády č. 410/2014 Z. z., ktorým sa stanovuje výška úhrady diaľničnej známky			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Cena diaľničných známok sa mení prostredníctvom nariadenia vlády a nie je tak potrebné meniť zákon. V rámci implementácie je potrebné ponechať určitú dobu na prijatie nových cien diaľničných známok.		

Zvýšenie cestovného vo vlakoch o 15 % ročne

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Ceny lístkov vo vlakovej doprave sa nezvyšovali od roku 2011. Pritom kumulatívne navýšenie cien za toto obdobie (inflácia) je na úrovni 39 %. • Cestovné vo vlakoch dnes pokrýva len 20 % nákladov vlakovej dopravy a tento podiel každoročne klesá. V ČR pokrývajú 30 % a v Rakúsku 50 % nákladov. • Zvýšenie cien lístkov pomôže znížiť úhrady štátu za vlakovú dopravu zo štátneho rozpočtu. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Vzhľadom na vysoký kumulatívny deficit vo valorizácii je možné zvyšovanie cestovného rozdeliť aj v rokoch. • Navrhujeme zaviesť automat, ktorým sa cestovné každý rok zvýši o infláciu bez potreby jednorazových šokov v budúcnosti (podobne ako je nastavený automat pri elektronickom mýte na cestách). • V rámci opatrenia je vhodné prehodnotiť aj výšku sadzieb na krátke trasy v porovnaní s dlhými cestami a ceny za doplnkové služby vo vlakoch (miestnenky, spacie vozne). 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	ZSSK, Ministerstvo dopravy		44 mil. platiacich cestujúcich (celkový počet cestujúcich za rok 2022 bol 67 mil., z toho 23 mil. cestovalo zadarmo)	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	12	24	36
	Predpoklady kvantifikácie: <ul style="list-style-type: none"> • Postupné zvýšenie tržieb ZSSK v prípade ponechania bezplatnej prepravy o 15 % každoročne 2024 - 2026. • V prípade zrušenia bezplatnej prepravy bude celkový vplyv vyšší o 7-10 %. • Presný vplyv opatrenia je náročné odhadnúť vzhľadom na chýbajúce aktuálne príklady zvyšovania cien v železničnej doprave na Slovensku, z toho vyplývajúce cenové elasticity a na viac ako 10 rokov stabilnú výšku. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	vysoký		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • Úprava cenníka v rámci Prepravného poriadku ZSSK • Nastavenie nových cien v systémoch ZSSK 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Dĺžka implementácie: pár mesiacov potrebných na zmenu cenníka ZSSK		

Valorizácia správnych a vybraných súdnych poplatkov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Väčšina sadzieb správnych poplatkov (podľa zákona č. 145/1995 Z. z.) a fixných súdnych poplatkov (podľa zákona č. 71/1992 Zb.) sa nemenila najmenej od roku 2009, hoci náklady štátu na agendu priebežne rastú (mzdy, réžia, IT). Zohľadnenie inflácie od roku 2009 by znamenalo plošné zvýšenie o 40%. 																																														
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> V roku 2022 bolo na správnych a súdnych poplatkoch vybratých 205 mil. eur (z toho 37,5 mil. eur súdne). Návrh sa zameriava na valorizáciu správnych a súdnych poplatkov v sume 113 mil. eur (z toho 22,5 mil. eur súdne), <p>Valorizácia na viazaná na infláciu od 2009 sa týka najmä týchto poplatkov:</p> <table border="1" data-bbox="533 622 1390 1084"> <thead> <tr> <th colspan="4">Objem najčastejších kategórií správnych poplatkov a ich naviazanie na infláciu</th> </tr> <tr> <th>Kategória SP</th> <th>Objem v 2022 (mil. eur)</th> <th>Objem po valorizácii (mil. eur)</th> <th>Rozdiel (mil. €)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kataster</td> <td>29,1</td> <td>40,9</td> <td>11,8</td> </tr> <tr> <td>Doklady (OP, VP, CP)</td> <td>22,9</td> <td>32,2</td> <td>9,3</td> </tr> <tr> <td>Súdne poplatky (fixné)</td> <td>22,5</td> <td>31,6</td> <td>9,1</td> </tr> <tr> <td>Jednotlivo schvaľované vozidlá*</td> <td>6,3</td> <td>7,9</td> <td>1,6</td> </tr> <tr> <td>Cudzinecká polícia</td> <td>7,4</td> <td>10,4</td> <td>3,0</td> </tr> <tr> <td>Evidencia vozidiel (fixné)</td> <td>3,6</td> <td>5,0</td> <td>1,5</td> </tr> <tr> <td>Vodičské oprávnenia</td> <td>3,1</td> <td>4,4</td> <td>1,3</td> </tr> <tr> <td>Ostatné</td> <td>18,5</td> <td>26,0</td> <td>7,5</td> </tr> <tr> <td>Spolu</td> <td>113,4</td> <td>158,4</td> <td>45,0</td> </tr> </tbody> </table> <p>*Indexácia od 2018</p> <p>Valorizácia sa netýka:</p> <ul style="list-style-type: none"> registračný poplatok za osobné vozidlá a motorky s príjmom vo výške 73 mil. eur ročne, pri ktorom je vypracovaný návrh na jeho modifikáciu na environmentálny poplatok na báze emisií CO₂ (samostatné opatrenie) percentuálne súdne poplatky naviazané na variabilný základ poplatku s ročným príjmom 15 mil. eur, poplatky za registráciu liekov a veterinárne poplatky (boli menené v roku 2020, resp. 2022), poplatky v oblasti licencií na prevádzkovanie hazardných hier (ročný príjem 3 mil. eur) so sadzbami z roku 2019. <p>Samostatné riešenie si vyžaduje zmena sadzobníka poplatkov za stavebnú správu, kvôli prechodu kompetencií (od apríla 2024) zo samospráv na Úrad pre územné plánovanie a výstavbu (ÚÚPaV) so SP v hodnote 3,6 mil. eur ročne.</p> <ul style="list-style-type: none"> Návrh na zmenu stavebných poplatkov, ktorý rátať s ich zvýšením z 3,6 na 36,5 mil. eur, neprešiel cez II. čítanie v NR SR 			Objem najčastejších kategórií správnych poplatkov a ich naviazanie na infláciu				Kategória SP	Objem v 2022 (mil. eur)	Objem po valorizácii (mil. eur)	Rozdiel (mil. €)	Kataster	29,1	40,9	11,8	Doklady (OP, VP, CP)	22,9	32,2	9,3	Súdne poplatky (fixné)	22,5	31,6	9,1	Jednotlivo schvaľované vozidlá*	6,3	7,9	1,6	Cudzinecká polícia	7,4	10,4	3,0	Evidencia vozidiel (fixné)	3,6	5,0	1,5	Vodičské oprávnenia	3,1	4,4	1,3	Ostatné	18,5	26,0	7,5	Spolu	113,4	158,4	45,0
Objem najčastejších kategórií správnych poplatkov a ich naviazanie na infláciu																																															
Kategória SP	Objem v 2022 (mil. eur)	Objem po valorizácii (mil. eur)	Rozdiel (mil. €)																																												
Kataster	29,1	40,9	11,8																																												
Doklady (OP, VP, CP)	22,9	32,2	9,3																																												
Súdne poplatky (fixné)	22,5	31,6	9,1																																												
Jednotlivo schvaľované vozidlá*	6,3	7,9	1,6																																												
Cudzinecká polícia	7,4	10,4	3,0																																												
Evidencia vozidiel (fixné)	3,6	5,0	1,5																																												
Vodičské oprávnenia	3,1	4,4	1,3																																												
Ostatné	18,5	26,0	7,5																																												
Spolu	113,4	158,4	45,0																																												
Dotknuté subjekty	Verejná správa Najmä okresné úrady, polícia, súdy ale aj jednotlivé ministerstvá a štátne inštitúcie	Firmy Nepravidelne právnické osoby využívajúce správne úkony	Domácnosti Nepravidelne fyzické osoby využívajúce správne úkony																																												
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026																																											
	Dodatočné zdroje	22,5	45	45																																											
Objem SP a SúP vybratých v roku 2022 bol zvýšený o infláciu kumulovanú od roku 2009. Predpokladaný najskorší termín zavedenia do praxe je od 1. júla 2024.																																															

Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	vysoký	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • Úprava legislatívy: úprava sadzobníka poplatkov v zákone o správnych poplatkoch a v zákone o súdnych poplatkoch • Zmena nastavení sadzieb v IT systéme (centrálny systém evidencie poplatkov – služba eKoloK) – nasadenie a testovanie scriptu a úprava šablón na technických zariadeniach 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Stredná	Výzva - nasadenie a testovanie scriptu v IT systémoch a zmena šablón v IT zariadeniach	

Zvýšenie regulovaných činností v Slovenského vodohospodárskeho podniku

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie pomeru regulovaných služieb by znamenalo zvýšenie regulovaných cien služieb, ktoré poskytuje Slovenský vodohospodársky podnik (SVP). Znížia sa tým výdavky zo štátneho rozpočtu. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Zmena regulačnej politiky - SVP poskytuje regulované a neregulované služby, ktoré sa líšia zdrojom financovania, ktoré sú rozdelené tzv. metodikou klúčenia. Regulované služby uhrádzajú súkromné podniky – výrobcovia elektrickej energie a odberatelia vôd (nie koncoví odberatelia) a neregulované služby by mal uhrádzať štát, čo sa však nie vždy deje. Návrh posúva doterajší pomer regulovaných a neregulovaných činností 48:52 smerom k vyššiemu podielu regulovaných služieb na 2:1. To by vytvorilo tlak na zvýšenie cien regulovaných služieb pre užívateľov (odberatelia elektrickej energie a užívatelia povrchovej vody), nakoľko by sa podieľali vyšším dielom na oprávnených nákladoch SVP. Treba tiež zvážiť možnosť väčšej reformy regulácie, nakoľko táto forma znižuje vôľu SVP znižovať svoje náklady. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	SVP	Energetické spoločnosti	Zvýšenie cien elektrickej energie a cien odberov povrchových vôd na pitné účely
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	-	24
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	stredný	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Cenové rozhodnutie ÚRSO, legislatíva. Úprava vyhlášky 445/2022 Z. z. a nariadenia vlády 755/2004 Z. z.		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Stredná	Rozsiahle opatrenie, je nutná hlbšia analýza v spolupráci s SVP, ÚRSO prípadne energetickými podnikmi. V ideálnom prípade sa pomer regulovaných a neregulovaných činností vypočítajú na základe metodiky a nie arbitrárne.	

Zníženie zliav pre železničných nákladných dopravcov o 50 %

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytované zľavy znižujú ceny pod úroveň okolitých krajín. • Cena za prístup na trate by mala byť porovnateľná so zahraničím. Dopravcovia sú schopní ju premietnuť do koncovej ceny. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Štát poskytuje železničným nákladným dopravcom prostredníctvom ŽSR zľavy z úhrady za použitie železničnej infraštruktúry v celkovej výške 22,5 mil. eur. • Úhrada za použitie železničnej infraštruktúry predstavuje iba 5 % nákladov nákladných dopravcov. • V budúcnosti bude potrebné aktualizovať výpočet úhrady za prístup k železničnej infraštruktúre z roku 2018. • Zľavy by mali byť zachované prioritne pre segmenty, kde môže dôjsť k presunu prepravy z ciest na železnice. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Pozitívny vplyv na ŽSR	Čiastočne negatívny vplyv na železničných nákladných dopravcov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	11	11
	Predpoklady kvantifikácie: <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie poplatkov za dopravnú cestu na úroveň porovnateľnú s okolitými krajinami. • Adresný výpočet podľa údajov od MD SR • Poskytnutie 100 % zľavy na zložku úhrady Usz3 (servisné zariadenia) a 90 % zľavy pre relačné a manipulačné vlaky. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	stredný	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Zmena opatrenia ŽSR, ktorým sa určujú výšky úhrad za dopravnú cestu		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Pár mesiacov - stačí zmena cenovej vyhlášky ŽSR.	

Zrušenie jedného štátneho sviatku

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Slovensko má najväčší počet štátnych sviatkov v rámci Európskej únie. Na Slovensku je 15 štátnych sviatkov okrem tých ktoré pravidelne spadajú na nedeľu. Portugalsko, Španielsko, Švédsko a Chorvátsko majú 14. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Dodatočné príjmy z tohto opatrenia by sa dostali do štátnej pokladnice vďaka zvýšenej ekonomickej aktivite vykonávanej v deň, kedy bol štátny sviatok zrušený. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MF SR, Finančná správa, samosprávy		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje		150
	2026 155		
	Predpoklady kvantifikácie: <ul style="list-style-type: none"> Ročne je približne 250 pracovných dní 1/3 ekonomiky však funguje aj počas sviatku, čo efekt mierne znižuje Príjmy do verejného rozpočtu sú na úrovni asi 40% HDP 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	Pozitívny vplyv
	Inflácia	nízky	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Zmena zákona o štátnych sviatkov		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní 9 mesiacov.	

Zvýšenie poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy o 1 cent

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Cieľom zvýšenia poplatku príjmov Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, (ďalej len „Agentúra“) je rýchlejšie splatenie istiny z návratnej finančnej výpomoci a vybudovanie skladovacích kapacít (neskôr po splatení istiny). 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Výdavky potrebné na obstarávanie a udržiavanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov (ďalej len „núdzové zásoby“) financuje Agentúra prostredníctvom odplaty, na základe ktorej sa vypočíta cena za poskytovanie služieb udržiavania núdzových zásob, ktorú platia vybraní podnikatelia Agentúre podľa zmluvy o zabezpečení udržiavania núdzových zásob. Členská schôdza Agentúry schvaľuje odplatu a zmenu odplaty za zabezpečenie udržiavania núdzových zásob v zmysle zásad hospodárenia na nasledujúci kalendárny rok. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	Členovia agentúry (vybraní podnikatelia, napr. SLOVNAFT, a. s., OMV Slovensko, s.r.o a Spoločnosť pre skladovanie, a. s.)	Domácnosti – zvýšenie cien pohonných hmôt (premietnutie zvýšeného poplatku do cien pohonných hmôt).
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	33	33
	<p>Predpoklady kvantifikácie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Základ pre výpočet odplaty predstavuje objem ropných výrobkov dovezených alebo uvedených do daňového voľného obehu. Výška odplaty za služby udržiavania núdzových zásob v súčasnosti predstavuje čiastku 29,65 € /1000 l alebo 29,65 € /1000 kg. Zvýšenie poplatku o 1 cent predstavuje zvýšenie z 3 centov na 4 centy, čím sa zvýšia príjmy Agentúry cca o 33 mil. eur na roky 2024 a 2025, čo predstavuje úsporu do doby nakúpenia núdzových zásob (predpoklad dokúpenie núdzových zásob v roku 2026). Rizikom zvýšenia poplatku je jeho premietnutie do cien pohonných hmôt. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia		Bez vplyvu
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Úprava cenníka služieb zabezpečenia udržiavania núdzových zásob Agentúrou na príslušný kalendárny rok. Schválenie zmeny odplaty za zabezpečenie udržiavania núdzových zásob členskou schôdzou Agentúry na nasledujúci kalendárny rok. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Relatívne jednoduchá procesná náročnosť zmenou cenníka a schválením členskou schôdzou Agentúry. Implementácia je možná aj bez zmeny legislatívy dohodou s členmi Agentúry (vybraní podnikatelia, napr. SLOVNAFT, a. s., OMV Slovensko, s.r.o a Spoločnosť pre skladovanie, a. s.).	

IV. Zvýšenie efektívnosti, spravodlivosti a jednoduchosti daňovo-odvodového systému

Subjekty vykonávajúce rovnakú činnosť majú platiť dane a odvody v rovnakých podmienkach. Súčasnú nastavenie daňovo-odvodového systému dovoľuje optimalizovať vybraným skupinám fyzických a právnických osôb optimalizovať výšku zaplatených daní, resp. odvedených odvodov a z nich plynúcich benefitov. Takéto nastavenie je vhodné minimalizovať, tak aby sa zvýšila "spravodlivosť" systému a subjekty vykonávajúce rovnakú činnosť platili dane a odvody v rovnakých podmienkach. Súčasný systém tiež obsahuje viacero daňových výnimiek, ktoré sú vhodné zoštíhliť. V daňovom systéme máme tiež mnoho pre určitú skupinu obyvateľov, podnikov alebo pre niektoré ekonomické činnosti. Ekonomovia takéto výnimky a čiastkové zmeny v daňovom systéme volajú daňové výdavky. Podľa najlepšej praxe by daňové výdavky mali byť úzko vymedzené malým objemom aj zameraním na málo prioritných oblastí. Návrh obsahuje opatrenia zvyšujúce príjmy oproti rozpočítaným hodnotám o približne 0,9 mld. eur do roku 2026.

Tabuľka 3: Prehľad navrhovaných opatrení v danej kategórii (v mil. eur)

Opatrenie	2024	2025	2026
Znovuzavedenie daňových licencií	0	110	110
Zvýšenie dane z dividend na 15 %	14	31	32
Zavedenie tretej sadzby dane z DPFO: 35%	0	90	90
Zníženie paušálnych výdavkov živnostníkov	0	72	72
Zavedenie ročného zúčtovania sociálnych odvodov	0	112	105
Vyplácanie nemocenských dávok zohľadnením celoročného príjmu	50	106	111
Lepšie zacielenie kontrolnej činnosti počas poberania PN	10	20	20
Zrušenie daňovej úľavy na manžela/ku	0	40	39
Zrušenie asignácie dane pre právnické osoby	0	53	56
Zrušenie zvýhodnení mikrodaňovníkov	0	32	32
Úprava zdanenia kapitálových príjmov	0	33	33
Zrušenie ostatných daňových výdavkov	0	31	31
Znovuzavedenie dane z dedičstva a darovania	0	0	100
Zdanenie nadzisku z úrokov	70	40	30
Spolu	144	792	883

Znovuzavedenie daňových licencií

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • V minulosti daňové licencie predstavovali efektívny nástroj na boj proti daňovej optimalizácii firiem. • Zavedenie daňovej licencie výrazne zlepšilo daňovú spravodlivosť na korporátnej dani, kde časť firiem dlhodobo neplatila daň z príjmov. • Od jej ohlásenia zanikli najmä neaktívne firmy bez zamestnancov, ktoré pred jej zavedením nedosahovali žiadne výnosy. • Daňová licencia nie je dokonalý nástroj, ale pomáha zmiernovať nedostatky daňového systému v podobe chýbajúcej adresnej kontroly finančnej správy. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavenie sa bude približovať stavu medzi rokmi 2014 a 2018 • Každý podnik zapísaný v registri zaplatí minimálnu výšku dane (aj keď dosiahol stratu). • Opatrenie navrhuje opätovné zavedenie licencie vo výške 480, 960, resp. 2880 eur v závislosti od obratu firmy. • Opatrenie je možné škálovať a indexovať licenciu vzhľadom k rastu cenovej hladiny. • Súčasťou zrušenia daňových licencií od r. 2018 bola aj úprava v odpočte daňovej straty, keď sa zaviedla limitácia odpočtu daňovej straty do výšky 50 % základu dane. Znovuzavedenie licencie tak vytvára tlak na úpravu podmienok v odpočte daňovej straty. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MF SR, Finančná správa	Zvýši sa zaťaženie firiem	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	-	110
	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikované podľa daňových priznaní. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	Zanedbateľný vplyv
	Inflácia	nízky	Zanedbateľný vplyv
	Zamestnanosť	nízky	Zanedbateľný vplyv
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov. Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.	

Zvýšenie sadzby dane z dividend na 15%

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie dane z dividend znižuje rozdiel medzi zdanením práce a kapitálu. Práca je momentálne zdanená oveľa vyššie. • Zvýšenie dane z dividend nemá výrazne negatívne efekty na ekonomiku a niekedy môže dokonca viesť k vyššej investičnej aktivite⁶. • Slovenská sadzba z dividend je druhá najnižšia sadzieb v EÚ a najnižšia vo V4. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuálne sú dividendy zdaňované sadzbou 7%. • Návrh predpokladá zvýšenie dane na 15% pre dividendy vyplatené zo ziskov za rok 2024 a neskôr. • Najvyššiu sadzbu má Írsko (51%). Pod úrovňou 10% je okrem Slovenska ešte Grécko (5%). Estónsko a Lotyšsko majú nulovú sadzbu dane. • Zvýšením sadzby na 15% by sme boli stále najnižšie v rámci V4 (spolu s Maďarskom). • Dividendy zo ziskov spred roka 2024 by boli naďalej zdaňované podľa legislatívy platnej v roku, ku ktorému sa viaže nerozdelený zisk. • Existuje riziko nižšieho výnosu najmä v prvom roku (2025), kedy by si mohli firmy vyplácať dividendy z nerozdelených ziskov spred roka 2024, na ktoré by sa vzťahovala nižšia daň. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MF SR, Finančná správa	Firmy vyplácajúce dividendy	Domácnosti poberajúce dividendy	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	14	31	32
Vplyv na ekonomiku		Vplyv		
	HDP	stredný		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	stredný		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.		

⁶ napríklad zvýšenie dividend vo Francúzsku viedlo k vyššej investičnej aktivite (Firmy boli vyššou sadzbou z dividend odrádzané ich vyplácať a tak im zostávalo viac likvidity, ktorú použili na dodatočné investície)

Zavedenie tretej sadzby DPFO 35 % (na ročný príjem nad 80 tisíc)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Množstvo vysokoprijemových pracovníkov je relatívne malé a dá sa predpokladať, že vyššie zdanenie treťou sadzbou by im výrazne neznižilo životný štandard. Najvyššia daňová sadzba je v porovnaní s krajinami EU jedna z najnižších. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Progresívne zdanenie príjmu fyzických osôb v podobe druhej sadzby vo výške 25 % bolo zavedené s účinnosťou od roku 2013, po finančnej kríze Druhá sadzba sa uplatňuje iba na príjem presahujúci limit vo výške 176,8 násobok životného minima Výška dodatočných príjmov do rozpočtu verejnej správy bude v prípade zavedenia tretej sadzby 35 % závisieť od limitu, od ktorého sa bude sadzba uplatňovať. V roku 2023 je limit na zdanenie druhou sadzbou 25 % na úrovni 41 tis. eur (176,8 násobkom životného minima). Pri súčasnej inflácii sa predpokladá výška limitu pre druhú sadzbu v roku 2025 vo výške 50 tis. eur. Z okolitých štátov nedávno menila DPFO k progresívnemu zdaneniu Česká republika. Tá v roku 2021 zaviedla naspäť druhú sadzbu dane vo výške 23% (popri prvej sadzbe 15 %). Treba však pripomenúť, že sa jedná o náhradu tzv. solidárnej dane vo výške 7 % pre ľudí s vysokými aktívnymi príjmami. Nová sadzba 23 % sa vzťahuje aj na pasívne príjmy. v rámci ostatných krajín je slovenská najvyššia sadzba jedna z najnižších. Priemerná najvyššia sadzba sa pohybuje na úrovni 43 %. Zavedením tretej sadzby vo výške 35 % by sme sa dotiahli na Poľsko (36 %) . 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MF SR, finančná správa, samospráva		Domácnosti s vysokými príjmami
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
		2026	
	Dodatočné zdroje	-	90
	<ul style="list-style-type: none"> Nepredpokladáme vyvolané náklady. V prípade ročného limitu 60 tis. eur bude výnos 137 mil. eur. Pri posunutí limitu na 100 tis. eur sa výnos zníži na 67 mil. eur. Dodatočné zdroje vyššie uvažujú o limite 80 tis. eur. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	vysoký	
	Inflácia		
	Zamestnanosť	vysoký	
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Stredná	FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov. Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.	

Zníženie paušálnych výdavkov živnostníkov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Živnostníci majú na Slovensku výrazne nižšie daňové zaťaženie ako pracovníci na trvalý pracovný pomer. • Podľa Najvyššieho kontrolného úradu máme fenomén "fiktívnych živnostníkov", teda takých, ktorí majú len jedného klienta. Podľa odhadov ich je okolo 100 tis.. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Opatrenie sa dotkne 165 tis. živnostníkov uplatňujúcich si paušálne výdavky s príjmom nad 10 tisíc. • Návrh zavádza postupne klesajúce paušálne výdavky. • Návrh naďalej umožňuje uplatňovať PV po hranicu platcu DPH (49 790 eur). Plošne platné paušálne výdavky využívajú aj daňovníci v oblastiach, ktorých skutočné náklady môžu byť oveľa nižšie (príklad IT alebo oblasť vedeckých a technických prác). 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MF SR, finančná správa, samosprávy		Vyššie zaťaženie vysokopříjmových SZČO
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	-	72
	<ul style="list-style-type: none"> • Suma neberie do úvahy dynamické alebo behaviorálne vplyvy 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	nízky	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<p>Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sadzby: <ul style="list-style-type: none"> ○ 60% pre príjem do 10 tis. ○ 40% pre príjem od 10 tis. do 15 tis ○ 20% pre príjem od 15 tis. do 20 tis. ○ 10% pre príjem od 20 tis. do 30 tis. ○ Pevná výška PV (10 tis. eur) pre príjem od 30 tis. do 49 790 (hranica registrácie DPH) • Príklad: <ul style="list-style-type: none"> ○ Príjem 10 tis., súčasné PV: 6 tis., nové PV: 6 tis. ○ Príjem 15 tis., súčasné PV: 9 tis., nové PV: 8 tis. ○ Príjem 20 tis., súčasné PV: 12 tis., nové PV: 9 tis. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	<p>FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov.</p> <p>Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.</p>	

Ročné zúčtovanie sociálneho poistenia (RZSP)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Zmena uplatňovania maximálneho vymeriavacieho základu (VZ) z mesačnej na ročnú bázu (ďalej len ročné zúčtovanie alebo RZSP) by odstránila možnosť optimalizovať vyplácaním vysokých odmien v jednom mesiaci. Systém sociálneho poistenia by sa tak stal spravodlivejším tým, že zjednotí odvodové zaťaženie pre každého zamestnanca na legislatívne zamýšľanú úroveň. Na rozdiel od zvyšovania maximálnych VZ, ročné zúčtovanie sociálneho poistenia (RZSP) neprináša dodatočnú odvodovú záťaž pre tých, ktorí neoptimalizujú. Avšak zrušenie maximálnych stropov pre platenie sociálnych odvodov predstavuje legislatívne a implementačne jednoduchšiu alternatívu voči zavedeniu RZSP. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> RZSP len uzatvára legálnu možnosť optimalizovať a nezvyšuje daňovo-odvodového zaťaženie celoplošne, preto sa nepredpokladajú významné negatívne dynamické vplyvy. Navyše, výskum v zahraničí aj výsledky zo Slovenska poukazujú na relatívne nízku priemernú elasticitu zdaniteľného príjmu. <p>História zavádzania RZSP:</p> <ul style="list-style-type: none"> Základné zásady určené už v roku 2017 – pôvodný predpoklad zavedenia platenia formou preddavkov už od roku 2019 a vykonania prvého zúčtovania v roku 2020 Posun účinnosti na rok 2021 schválený v máji 2018 Posun účinnosti na rok 2022 schválený v decembri 2018 Posun účinnosti na rok 2023 schválený v novembri 2019 Zavedenie RZSP zrušené v roku 2022 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Pozitívny vplyv na rozpočet Sociálnej poisťovne.		Približne 42 tis. ľudí.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	-	112	104
	• Predpokladáme vyvolané náklady na úpravu informačných systémov			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky	Zanedbateľný vplyv	
	Inflácia	nízky	Zanedbateľný vplyv	
	Zamestnanosť	nízky	Zanedbateľný vplyv	
Spôsob implementácie	Komplexná zmena zákona o sociálnom poistení – Zákon č. 461/2003 Z. z.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Vysoká	Implementačná náročnosť na úrovni aktualizácie a nastavenia informačných systémov. Zavedenie RZSP sa plánuje už od roku 2017 a nakoniec bola jeho implementácia zrušená.		

Zrušenie nezdaniteľnej časti základu dane (NČZD) na manžela/manželku

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Nastavenie nezdaniteľnej časti na manžela/manželku je v súčasnosti málo adresné. Uplatniť si ho môžu skôr rodiny s vyššími príjmami a nemá tak pozitívny vplyv na disponibilné príjmy nízkoprijemových domácností. NČZD na manžela/manželku vylučuje aj nezosobášené páry, ktoré žijú v spoločnej domácnosti. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Cieľom NČZD na manžela/-ku je podporiť nízkoprijemové rodiny, ak partner nepracuje alebo pracuje za nízku odmenu. Podľa dostupných dát je NČZD na manžela/-ku využívaná primárne ľuďmi s vyššími príjmami okolo priemernej mzdy, zatiaľ čo skupiny s príjmom pod minimálnou mzdou využívajú tento benefit minimálne. Počet uplatňovania tejto NČZD v čase klesá, z vyše 100 tisíc v roku 2015 na vyše 60 tisíc v roku 2022. Spôsobené je to naviazaním výšky NČZD na výšku životného minima, ktoré v čase rastie pomalšie ako mzdy. Postupne tak má menej ľudí nárok na túto NČZD. Priemerná uplatnená výška NČZD v čase vzrástla s priemerným vplyvom na daňovníka zo 420 eur v roku 2015 na 590 eur v roku 2022. NČZD na manžela/-ku by mohla byť nahradená adresnejšou podporou, napr. v podobe priamej dávky s postupným vyklesávaním podľa výšky príjmu, príp. zahrnúť do schémy popri manželoch aj nezosobášené páry žijúce v spoločnej domácnosti. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MF SR, Finančná správa, samosprávy		Dôjde k miernemu poklesu disponibilných príjmov, primárne v skupinách so mzdou medzi minimálnou až nad priemernou.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora		40	39
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora identifikovaná podľa daňových priznaní. Nepredpokladáme vyvolané náklady. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP			
	Inflácia			
	Zamestnanosť			
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Stredná	FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov. Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.		

Úprava zdanenia kapitálových príjmov fyzických osôb

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Rozdiely v zdanení a oslobodení od dane v prípade regulovaných a neregulovaných cenných papierov (CP), podielových listov a kryptomien vytvárajú neprehľadný a komplikovaný daňový systém. V prípade kryptomien sa jedná primárne o vysoko-rizikové, volatilné a špekulatívne aktívum a používa ho len úzky okruh (prevažne vysoko-bonitných) ľudí. Špekulovanie s kryptomenami nie je aktivita, ktorá by mala byť daňovo zvýhodnená. V prípade podielových fondov bude dochádzať k tzv. dvojitému nezdaneniu, a to z dôvodu, že podielové fondy sú väčšinou fondami bez právnej subjektivity, ktoré sa nezdaňujú ani na úrovni fondu a po posledných legislatívnych úpravách ani na úrovni fyzickej osoby. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Právna úprava časových testov slúžiacich na oslobodenie príjmu od dane platná od 1.1.2024 zavádza nesystémovosť v podobe dodatočných výnimiek a dokonca aj dvojité nezdanenie v prípade príjmov z „redemácie“ podielových listov. Žiadny z druhov „majetkových“ príjmov nemá toľko oslobodení, ako majú práve investície FO do cenných papierov. Od 1.1.2024 bude taktiež platiť odpustenie zaplatenia zdravotných odvodov a znížená sadzba pri predaji kryptomeny po 1 roku na úrovni 7 %. Zároveň odporúčame zrušiť výnimku v rámci oslobodenia príjmov výmeny virtuálnej meny za majetok alebo službu vo výške 2 400 eur. Z pozície iných oslobodení je takto nastavené oslobodenie neprímerane vysoké (suma 2 400 eur sa používa ako hranica pre odpisovanie nehmotného majetku). Časový test pri regulovaných CP je navrhnutý na 5 rokov. Rušia sa oslobodenia a daňové zvýhodnenia v prípade neregulovaných CP, podielových listov a výnosov z predaja kryptomeny. Zrušia sa tak výnimky, obmedzia sa špekulatívne obchody a podporí sa dlhodobá tvorba úspor. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MF SR, Finančná správa		Negatívny vplyv na vysoko-rizikových bonitných investorov.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora		33
	<ul style="list-style-type: none"> Nepredpokladáme vyvolané náklady. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	nízky	
	Zamestnanosť	stredný	
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a Zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení.		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.	

Vyplácanie nemocenských dávok zohľadnením celoročného príjmu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Výpočet obdobia, z ktorého sa ráta výška dávky, je komplikovaný a nejasný, čo vytvára priestor pre optimalizáciu vzniku nároku na dávku a jej výšky. Dochádza tak k špekulatívnym vymeriavacím základom a poistným obdobiam, ktoré umožňujú napr. za 1 deň poistného získať PN až na 1 rok. • Dlhšie relevantné poistné obdobie by zabezpečilo vyššiu mieru zásluhovosti v rámci systému a obmedzilo špekulatívne poberania dávok. Poistenci s dlhšou kariérou by pri prípadnom vzniku poistnej udalosti benefitovali z vyššej dávky práve vďaka dlhšiemu plateniu poistného. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Nárok na dávky nemocenské, ošetrovné a vyrovnávacej dávky vzniká súčasne so vznikom kontraktu. Pre nárok na materské a tehotenské je potrebné mať 270 dní nemocenského poistenia z posledných dvoch rokov. • Cieľom je zladenie obdobia pre vznik nároku a výpočet výšky dávky jednotlivých nemocenských dávok. Toto obdobie a výška dávky napr. závisí na tom, či poistenec zmenil kontrakt počas kalendárneho roka a aj kedy presne počas roka došlo k zmene, čo je faktor, ktorý by mal byť pri výpočte irelevantný. • Do výpočtu výšky dávky by vstupovalo posledných 12 mesiacov, keď človek nemal prerušenie alebo vylúčenie povinnosť platiť nemocenské poistenie. Mesiace, pre ktoré je známy vymeriavací základ by automaticky vstupovali do výpočtu. Mesiace, pre ktoré by nebolo možné potvrdiť prerušenie alebo vylúčenie povinnosť platiť nemocenské poistenie by vstupovali do výpočtu s nulovým vymeriavacím základom. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Všetky subjekty, špeciálne Sociálna poisťovňa (administrácia dávok)	Všetky, na ktoré sa vzťahuje výplata náhrady mzdy počas prvých 10 dní práceneschopnosti	Práceschopní zamestnanci a SZČO; tehotné zamestnankyne; opatrovníci detí do 3 rokov poberajúci materské; opatrovníci chorých členov rodiny	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	50	106	111
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná pomocou výpočtu na individuálnych anonymizovaných údajoch o poberaní dávok a platení nemocenského poistenia. • Možná interakcia, ak by došlo súčasne k zavedeniu opatrenia „Zníženie stropu pre maximálne výšky nemocenských dávok na 1,5násobok PM“. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení Zákon č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Úprava časti zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov.		

Lepšie zacielenie kontrolnej činnosti počas poberania PN

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • V niektorých špecifických oblastiach čerpania dávky nemocenské je možné pozorovať náznaky optimalizácie smerom k “nadužívaniu” jej poberania (napr. vyššia ako priemerná doba poberania dávky, vyššia pravdepodobnosť poberania dávky), na ktorých kontrolu by sa mala Sociálna poisťovňa zamerať. • Priemerná doba práceneschopnosti (PN) sa významne líši naprieč krajinami a okresmi a tiež naprieč rôznymi ekonomickými sektormi. K nezvyčajne dlhým PN dochádza aj pri niektorých poistných statusoch (ako napr. dobrovoľne poistené osoby), resp. pri čerpaní dávky v ochrannej lehote, využívané pri ukončovaní pracovného pomeru. • Lepšie ciele kontrolná činnosť na oblasti s významným nad-výskytom čerpania PN by mohla priniesť významnejšie úspory bez potreby sprísnenia parametrického nastavenia PN pre všetkých poberajúcich. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Nárok na dávku nemocenské vzniká spolu so vznikom nemocenského poistenia. V prípade zamestnancov dávku prepláca Sociálna poisťovňa od 11. dňa práceneschopnosti, v prípade SZČO od 1. dňa. Dávku je možné poberať maximálne 52 týždňov. Miera náhrady je vo výške 55% hrubej mzdy. • Vznik a trvanie práceneschopnosti určuje ošetrojúci lekár. Priemerná dĺžka trvania práceneschopnosti za prvý polrok 2023 bola 45 dní. Rozdiely v priemernej dĺžke poberania PN medzi oblasťami sú významné: v Bratislavskom kraji je priemer 35 dní, kým v Žilinskom či Prešovskom kraji nad 50 dní. Medzi okresy s najdlhším poberaním dávky na prípad patria Stropkov, Sobrance či Poprad s priemerom na úrovni vyše 65 dní. • Medzi sektory s najdlhším poberaním dávky na prípad sú poľnohospodárstvo lesníctvo a rybolov (60 dní), stavebníctvo (53 dní) a ťažba a dobývanie (50 dní). 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Sociálna poisťovňa, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti		Špekulatívni poberatelia dávky nemocenské	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	10	20	20
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora expertne odhadovaná pomocou výpočtu na individuálnych anonymizovaných údajoch o poberaní nemocenskej dávky. • Pri poklese priemernej dĺžky poberania dávok v ochrannej lehote na priemer by klesli výdavky o 20 mil. EUR ročne. Ak by 5 najdlhšie poberajúcich sektorov skrátilo dĺžku PN na priemer, tak by mohli klesnúť výdavky o 13 mil. EUR ročne. Ak by sa dĺžka dávky pri dobrovoľne poistených skrátila na priemer alebo ak by sa skrátili dávky na priemer v troch okresoch kde sú najdlhšie, tak by mohli klesnúť výdavky o 3 mil. EUR ročne. Medzi týmito skupinami však môžu byť významné interakcie. Preto kvantifikácia uvažuje s polovičným vplyvom. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zmena kontrolnej činnosti v rámci Sociálnej poisťovne.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Stredná	Zmena kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne a zvýšenie kontrol v oblastiach/sektoroch s možným nadužívaním dávky nemocenské.		

Zrušenie asignácie pre právnické osoby

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Darovanie dvoch percent právnických osôb má znaky daňovej optimalizácie. • Najväčší prijímatelia asignácie sú práve nadácie pod správou firiem, ktoré tam darujú svoje dve percentá z dane. • Efektívnejšia a adresnejšia je pomoc, pokiaľ je spojená aj s darom. To neplatí pre tie právnické osoby ktoré majú založenú vlastnú nadáciu, ktorým je v princípe jedno, že vynaložia aj vlastné prostriedky. • Návrh by v konečnom dôsledku pomohol zefektívniť fungovanie skutočných mimovládnych organizácií a podporil by konkurenčné prostredie pri uchádzaní sa o dary. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Podľa informácii najväčších 20 prijímateľov (cca 0,1% z celkového počtu) asignácie poberá takmer 25% celkového objemu asignácie. Z týchto 20 poberateľov až 13 nadácii nesie meno významnej firmy. • Zrušenie asignácie pre právnické osoby zníži príjmy aj iných neziskových organizácií. Zároveň vznikne dopyt po oslobodení od dane darov pre neziskové organizácie ako kompenzačné opatrenie. To by malo za následok dodatočné fiškálne vplyvy. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MF SR, Finančná správa	Výpadok príjmov neziskových organizácií		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	-	53	55
	•			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP		Bez vplyvu	
	Inflácia		Bez vplyvu	
	Zamestnanosť		Bez vplyvu	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov (v prípade zavedenia kompenzačného opatrenia). 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.		

Zrušenie zvýhodnenia mikrodaňovníkov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Selektívna podpora mikrodaňovníkov môže viesť k rastu šedej ekonomiky s cieľom splňať kritéria pre zaradenie do zvýhodnenej daňovej kategórie pre mikrodaňovníka. • Schéma podpory nemá explicitne nastavené ciele. Nižšia sadzba dane má vykompenzovať vyššie administratívne náklady či náklady na výpočet základu dane. • Stanovenie pevných hraníc v daňovom systéme môže spôsobiť skokové zvýšenie marginálneho daňového zaťaženia. to má za dôsledok zoskupovanie sa subjektov umelo okolo stanovenej hranice, čoho výsledok je neželaná optimalizácia daňovej povinnosti. • Nie je možné vyhodnotiť či sú opatrenia efektívne. Benefity zníženej sadzby a ostatných zvýhodnení môžu využívať aj podniky, ktorým poklesli v danom období tržby (bez ohľadu na dôvody), čo mohlo viesť aj k dotovaniu neefektívnych firiem. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Opatrenie ruší zníženú sadzbu na úrovni 15% a ostatné opatrenie v podobe ľubovoľnej doby odpisu majetku, odpočtu daňovej straty, tvorba opravných položiek k pohľadávkam a neuplatňovanie limitácie odpisov do výšky príjmov z prenájmu. • Opatrenie sa týka subjektov so zdaniteľným príjmom (tržbami) do 49 790 eur (hranica registrácie DPH). • Zníženú sadzbu môžu využívať ako firmy, tak aj živnostníci. Využíva cca 37% daňovníkov (65-tisíc). Pomerne nízky počet je spôsobený, že firma musí dosiahnuť zisk, aby opatrenie využila. • Uvedená podpora by mohla byť viac adresná a cieľiť napríklad na investujúce firmy. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MF SR, Finančná správa	Firmy Negatívny vplyv na mikro daňovníkov	Domácnosti	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	-	31,6	31,6
	<ul style="list-style-type: none"> • Kvantifikácia je postavená na daňových priznaniach. Detailný popis kvantifikácie spolu so zahrnutými opatreniami je možné nájsť vo finálnej verzii revízií UHP na Dotácie. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Zanedbateľný vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.		

Znovuzavedenie dane z dedičstva a darovania

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Daň z dedičstva je aj v zahraničí dôležitým nástrojom znižovania nerovnosti bohatstva. • Daň z dedičstva zameraná predovšetkým na vyššie úrovne majetku by znížila koncentráciu bohatstva a zlepšila rovnosť príležitosti. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Daň z dedičstva by bola nastavená hlavne na najviac príjmové domácnosti. Spodný limit by sa mohol pohybovať na úrovni 1 mil. eur. • Zavedenie spodného limitu zjednodušuje aj administráciu dane, nakoľko nie je nutné riešiť každé dedičské konanie. • Daň z dedičstva má zavedených 24 krajín OECD. Z okolitých a nám podobných krajín má daň zavedenú Poľsko, Maďarsko, Slovinsko a Litva. • Aby nedochádzalo k obchádzaniu dane je potrebné znovuzaviesť daň z darovania. Obe dane existovali na Slovensku pred rokom 2004, kedy boli zrušené. • Legislatívne je potrebná dôkladná úprava zákonov, aby sa zamedzilo prípadnej optimalizácii dane. V opačnom prípade by bol potenciálny výnos z dane nízky. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MF SR, Finančná správa		Výpadok príjmov domácností s vysokým majetkom
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	-	100
Pri kvantifikácii sa uvažovalo s 19 % sadzbou dane pre zdedený a darovaný majetok nad hodnotou 1 mil. eur.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • Nutnosť zavedenia nového zákona. • Za účelom efektívneho nastavenia dane z dedičstva je potrebné zaviesť aj daň z darovania a upraviť daňový systém, aby zabraňoval rôznym formám daňovej optimalizácie. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Stredná	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov. FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov (v prípade zavedenia kompenzačného opatrenia).	

Zavedenie dane z úrokových nadziskov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Vysoký rozdiel medzi úrokmi z vkladov a úverov, ktorý vznikol ako následok externého šoku, vytvára pre banky dodatočný zisk. Úlohou dane z nadzisku je redistribuovať daný zisk v rámci ekonomiky. Daň z nadzisku môže dopomôcť k rýchlejšiemu návratu úrokového diferenciálu k jeho úrovni pred silným rastom úrokových sadzieb. Kompenzuje tak súčasné slabšie trhové sily, ktoré by mali úrokový diferenciál držať na viac prirodzenej úrovni. Správne nastavenie dane z nadzisku môže fungovať aj ako štrukturálny nástroj, ktorý by fungoval ako prevencia v prípade budúcich šokov. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Daň z nadzisku bánk zaviedlo Taliansko, Španielsko o jej zavedení uvažuje Česko a iné krajiny. Slovensko zaviedlo v roku 2022 daň z nadzisku zo spracovania ropy (tzv.: Solidárny príspevok). Zavedenie dane z nadzisku by malo byť spojené s minimálnym presunom daňového bremena na konečného spotrebiteľa. V prípade bánk k tomu môže dôjsť prostredníctvom zvýšenia poplatkovej štruktúry, kde si banky môžu kompenzovať pokles výnosov. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MF SR	Vyššie dane pre banky		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Dodatočné zdroje	70	40	30
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov (v prípade zavedenia kompenzačného opatrenia). 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.		

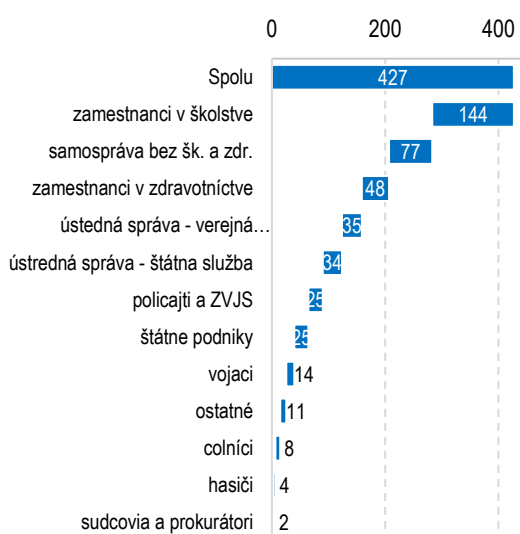
Zrušenie ostatných vybraných daňových výdavkov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Daňové výnimky je potrebné pravidelne prehodnocovať z pohľadu dosahovania zvolených cieľov. Nižšie uvedený zoznam výnimiek môže dosiahnuť svoj cieľ efektívnejšie ako formou daňovej úľavy. • Zrušenie časti daňových výnimiek zjednoduší daňový systém a odstráni prípadne nerovnosti. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Do tohto opatrenia patria: <ul style="list-style-type: none"> • Náhrada výdavkov a plnenie v súvislosti s výkonom funkcie (paušálne výdavky ústavných činiteľov). • Oslobodenie od dane pri príjmu z prenájmu a z príležitostných činností – do 500 eur. • Oslobodenie od dane pri príjmoch obcí a VÚC z prenájmu a predaja ich majetku. • Zrušenie daňového výdavku - ubytovanie zamestnancov. • Zrušenie daňového výdavku - doprava do zamestnania a späť. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MF SR, Finančná správa, Negatívne samosprávy	Firmy využívajúce vyššie uvedené daňové výnimky	Pracovníci v niektorých odvetviach by museli dodaním nepeňažné plnenie vo forme dopravy a ubytovania, poskytnutého zamestnávateľom.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	-	31
			31
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná podľa zberu dát v súkromnom sektore. • Nepredpokladáme vyvolané náklady. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<p>Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmu Zákon č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu</p>		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.	

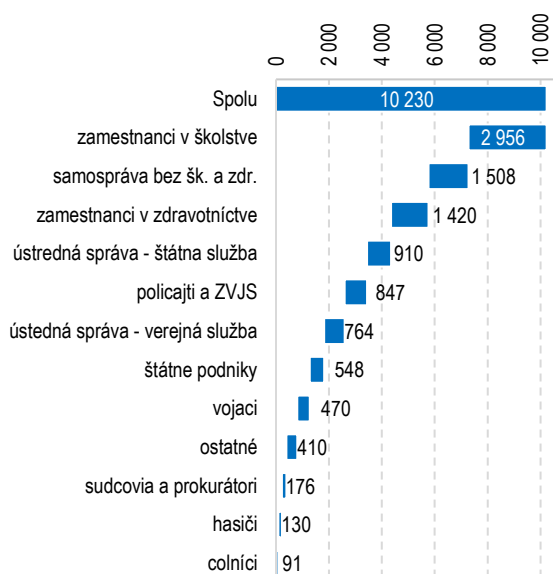
V. Zoštíhlenie zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe

Náklady na zamestnanosť vo verejnej správe tvoria takmer štvrtinu celkových verejných výdavkov. Tieto náklady sú tak významnou rozpočtovou oblasťou, kde je možné dosiahnuť úspory. Realokácia zamestnancov by zároveň mohla zaplniť dlho neobsadené miesta v súkromnom sektore a tým dopomôcť aj k efektívnejšej alokácii zdrojov. Najväčšie skupiny verejných zamestnancov tvoria ľudia pracujúci v školstve (vyše 140 tis., spolu takmer 3 mld. eur) či vo verejnej časti zdravotníctva (takmer 50 tis., takmer 1,5 mld. eur). Rôznorodou skupinou sú zamestnanci samospráv. Konsolidácia medzi nimi je určite možná, hoci je organizačne náročná. Návrh obsahuje zníženie mzdových nákladov oproti rozpočtovaným hodnotám o približne 1 mld. eur do roku 2026.

Graf 11: Počet zamestnancov verejnej správy (v tis. zamestnancov, 2021)

Graf 12: Osobné výdavky na zamestnancov verejnej správy (v mil. eur, 2021)

Zdroj: SRP MF SR, spracovanie ÚHP

Pozn. Odvodové náklady iba odhadnuté

Zdroj: SRP MF SR, spracovanie ÚHP

Tabuľka 4: Prehľad navrhovaných opatrení v danej kategórii (v mil. eur)

Opatrenie	2024	2025	2026
Zníženie počtu zamestnancov v samospráve (okrem učiteľov) o 10 %	0	0	187
Zníženie počtu zamestnancov v 5 najväčších štátnych podnikoch o 10 %	25	59	92
Zníženie počtu zamestnancov na ministerstvách a iných ústredných orgánoch o 10 %	0	25	50
Zníženie počtu zamestnancov finančnej správy o 10 %	0	15	30
Nižšia valorizácia miezd vo verejnej správe voči súkr. sektoru (0% v 2024, 3% v 2025 a 2026)	56	249	347
Jednoročné zmrazenie platového automatu zdravotníkov na polovicu	0	176	188
Zníženie príspevkov do III. piliera vo verejnej správe na polovicu	17	40	40
Zníženie odchodného v systéme výsluhových dôchodkov na polovicu	8	17	17
Zníženie odchodného vo verejnej správe na polovicu	8	16	16
Spolu	114	597	968

Zníženie zamestnanosti / zlučovanie výkonu kompetencií samospráv

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Miestna samospráva je na Slovensku veľmi rozdrobená. Rozdrobenosť sa následne prejavuje vo veľkých nárokoch na ľudské zdroje. Podľa analýzy IFP "Skrytý poklad v samospráve" obce do 250 obyvateľov minú viac ako polovicu všetkých výdavkov na výkon správy a nie poskytovanie služieb občanom či rozvoj. Naopak, obce s počtom obyvateľov 20-tisíc až 50-tisíc minú na výkon správy len 10 % svojich výdavkov. Spájanie obcí alebo spoločný výkon časti agendy by zefektívnilo činnosť obcí a uvoľnilo stovky miliónov eur, ktoré sa v súčasnosti využívajú na správu obcí (najmä mzdy zamestnancov, ale aj tovary a služby) Zamestnanosť v samosprávach v poslednej dobe rastie rýchlejšie ako v ústrednej štátnej správe (od konca 2017 do 2022 o 6,5% vs. 4,3% v ÚŠS) 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Cieľom je zefektívnenie činností – nie nutne prepúšťaním, lebo niekedy môže byť efektívnejšie vykonávať činnosti internými zamestnancami ako dodávateľsky. Existovalo niekoľko pracovných skupín pripravujúcich reformu samospráv - v minulosti na MV SR, ale v súčasnosti aj na ÚV SR. Tieto by mali navrhnuť cestovnú mapu k efektívnejším samosprávam. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Obce, mestá a vyššie územné celky,			
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	0	0	187
	<ul style="list-style-type: none"> Dopad počíta ako hrubý odhad so znížením zamestnanosti o 10 %. Nie sú zahrnutí zamestnanci odmeňovaní podľa osobitnej stupnice platových tried učiteľov a zamestnanci zdravotníckych zariadení spadajúcich pod VÚC. Zmena sa dotkne približne 90 tisíc zamestnancov. Vzhľadom na nemožnosť priamo ovplyvniť zamestnanosť je predpoklad, že v 2024 bude vláda musieť aktívne rokovať a dohadovať so samosprávami také opatrenia, aby sa zníženie stavu zamestnancov / nákladov samospráv udialo. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	stredný		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Štát nemá priamy dosah na zamestnanosť v samosprávach a ich hospodárenie s vlastnými prostriedkami, nevie ovplyvniť počet zamestnancov. Vedel by motivovať menšie obce na zdieľanie / spoločný výkon činností. Vie motivovať aj väčšie mestá napríklad na redukciu počtu mestských častí. Spájanie obcí vyžaduje novú legislatívu, spoločné obecné úrady sú už zakotvené. Štát vie ovplyvniť najmä sumu alokovanú na prenesené kompetencie a prostriedky určené na výkon originálnych kompetencií samospráv. Ideálne by bolo obciam pri takejto zmene pomáhať, pripraviť manuál, realizovať pilotné projekty. 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	Zlučovanie agendy cez spoločné obecné úrady, spájanie obcí, zmeny usporiadania (napríklad redukcia počtu mestských častí) Personálne a procesné audity.		

Zníženie počtu zamestnancov v 5 najväčších podnikoch vo verejnej správe patriacich štátu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Vo viacerých podnikoch patriacich štátu už prebehli audity, ktoré priniesli zoznamy opatrení na efektívnejšie fungovanie. Implementácia opatrení mešká, bolo by vhodné dohliadať na ich plnenie, prípadne motivovať podniky plniť ich v stanovenom čase. Iné podniky patriace štátu by mali tiež prejsť auditmi, ideálne postupne od najväčších k menším. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Najväčšie podniky patriace štátu sú Národná diaľničná spoločnosť (NDS), Železnice SR (ŽSR), Železničná spoločnosť Slovensko (ZSSK), Rozhlas a televízia Slovenska (RTVS) a Slovenský vodohospodársky podnik (SVP). V ZSSK, ŽSR a SVP už v posledných rokoch bol realizovaný audit, opatrenia sú schválené, mnohé sa však neimplementujú. Opatrenie sa týka približne 28 tisíc zamestnancov. Na efektívne vymáhanie tejto úspory je nutné, aby tieto subjekty boli A-čkovými klientmi štátnej pokladnice. Teda aby MF SR malo priamo dohľad nad finančnými tokmi týchto subjektov. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	ŽSR, ZSSK, NDS, SVP, RTVS, MD SR, MŽP SR, MK SR			
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	25	69	92
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora počítá s implementáciou existujúcich auditov v ŽSR, ZSSK a SVP od 2024, realizáciou nových auditov a s 10 % poklesom zamestnanosti v RTVS a NDS od 2025. Úspora nezohľadňuje vyvolané náklady na implementáciu opatrení - napríklad nákup automatov na predaj lístkov pre ZSSK a podobne. Tiež nezahŕňa náklady na audity v NDS a RTVS. 			
		2024	2025	2026
	SVP	0	10	15
	ZSR	10	28	45
	ZSSK	15	19	20
	RTVS	0	5	5
	NDS	0	7	7
	Spolu	25	69	92
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	stredný		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Implementácia opatrení auditov v ŽSR, ZSSK, SVP Audit, identifikácia a implementácia opatrení v RTVS a NDS. 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	<p>Štát nemá priamy dosah na zamestnanosť v daných podnikoch. ŽSR a ZSSK dostávajú od štátu prevádzkovú dotáciu. V prípade problémov však štát podniky dofinancuje, ináč hrozia napr. problémy v doprave.</p> <p>Riešením by teda skôr bolo motivovať podniky k tomu, aby úspory chceli dosiahnuť samy – ponechanie časti úspor, odmeny pre manažment a podobne.</p> <p>RTVS a NDS majú vlastné príjmy, ktoré štát nevie jednoducho zmraziť a prinútiť ich tak šetriť.</p>		

Zníženie počtu zamestnancov na ministerstvách a iných ústredných orgánoch o 10 %

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Informatizácia a digitalizácia nepriniesli slúbené zníženie počtu najmä u administratívnych zamestnancov. V minulosti uskutočnené audity identifikovali možné úspory až do výšky 20 %. • Počet štátnych a verejných zamestnancov na aparátoch ústredných orgánov od roku 2011 stúpol asi o 20 %, na rozpočtových a príspevkových organizáciách spolu (vrátane neozbrojených príslušníkov Finančnej správy) počet stagnuje. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Viazanie 10 % osobných výdavkov v roku 2021 prinieslo len čiastočné výsledky, nakoľko sa mnohým organizáciám podarilo dostať medzi výnimky, alebo navýšiť počet zamestnancov cez rozpočtové opatrenia počas roka 2021. Konečný počet zamestnancov na "úradoch" sa nezmenil / mierne vzrástol. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Aparáty kapitol ŠR, v prípade rozšírenia aj RO a PO ústrednej štátnej správy		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	-	25
			2026
			49
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora zahŕňa zamestnancov aparátov ministerstiev a niektorých ďalších úradov (Úrad vlády, NR SR a podobne). • Zahŕňa výdavky na mzdy a odvody zamestnancov • Predpokladá sa uskutočnenie auditov v roku 2024, úspora od roku 2025. • Výdavky na odstupné a odchodné zahrnuté implicitne - znížením úspory na 2025. • Nezahŕňa napríklad Okresné úrady či Úrady práce. Rozšírenie aj na iných zamestnancov štátu zamestnaných v štátnej službe alebo vo verejnom záujme môže priniesť celkovú úsporu do výšky 137 mil. Eur. • Udelením výnimiek pre jednotlivé skupiny je možné opatrenie upraviť do žiadanej výšky. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	stredný	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • Ideálne je opatrenie spojené s auditmi, a teda <ul style="list-style-type: none"> • 2024 a časť roka 2025 – ministerstvá prejdú auditmi • Od druhého polroka 2024 implementácia opatrení auditov • V prípade rozšírenia viazania mimo aparátov ministerstiev: <ul style="list-style-type: none"> • Starostlivo nastaviť, ktoré skupiny zamestnancov budú postihnuté opatrením a ktoré sú výnimky. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Náročná	Audity v organizáciách (v závislosti od dohodnutého rozsahu desiatky až stovky organizácií), následne implementácia opatrení auditov.	

Zníženie počtu zamestnancov finančnej správy o 10 %

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Audity na iných ústredných orgánoch zvyčajne ukázali potenciál úspor na osobných výdavkoch / možnosti zníženia počtu zamestnancov o približne 20 %. Mnoho zamestnancov FS SR je administratívnych. Masívna elektronizácia, ktorá nastala v posledných rokoch, by mala prinášať zefektívnenie činností a nižšiu potrebu počtu zamestnancov. To sa však zatiaľ neprejavilo v dostatočnej miere. Analýza IFP z roku 2016 konštatovala širšiu sieť pobočiek ako v iných krajinách a teda aj vyššie osobné výdavky. Analýza indikuje úsporu do 8 %. Projekt UNITAS – zjednotenie výberu cla, daní a odvodov - sa podľa správy NKÚ podarilo naplniť len na 25%, sľuboval zefektívnenie výberu. 																							
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> FS SR bola vyňatá z viazania 10 % osobných výdavkov v roku 2021, napriek tomu, že najmä v prípade daňových úradov ide o úrady ako iné. Na FS SR pracuje viac druhov zamestnancov, v roku 2019 boli v protiklade so snahou o scivilňovanie aj daňoví úradníci preklasifikovaní na neozbrojených príslušníkov finančnej správy, s výsluhovým systémom. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Počty zamestnancov FRSR</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>neozbrojení príslušníci finančnej správy</td> <td>5 239</td> <td>5 187</td> <td>5 287</td> </tr> <tr> <td>ozbrojení príslušníci finančnej správy („colníci“)</td> <td>2 949</td> <td>2 811</td> <td>2 835</td> </tr> <tr> <td>zamestnanci vykonávajúci práce vo verejnom záujme</td> <td>676</td> <td>657</td> <td>669</td> </tr> <tr> <td>Spolu</td> <td>8 864</td> <td>8 655</td> <td>8 791</td> </tr> </tbody> </table>				Počty zamestnancov FRSR	2020	2021	2022	neozbrojení príslušníci finančnej správy	5 239	5 187	5 287	ozbrojení príslušníci finančnej správy („colníci“)	2 949	2 811	2 835	zamestnanci vykonávajúci práce vo verejnom záujme	676	657	669	Spolu	8 864	8 655	8 791
Počty zamestnancov FRSR	2020	2021	2022																					
neozbrojení príslušníci finančnej správy	5 239	5 187	5 287																					
ozbrojení príslušníci finančnej správy („colníci“)	2 949	2 811	2 835																					
zamestnanci vykonávajúci práce vo verejnom záujme	676	657	669																					
Spolu	8 864	8 655	8 791																					
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti																					
	Finančné riaditeľstvo SR																							
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026																				
	Úspora	-	15	30																				
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora zahŕňa odhad výdavkov na mzdy a odvody 10 % zamestnancov FS SR a postupný nábeh opatrenia po uskutočnení auditu. Časť úspory v roku 2025 bude alokovaná na vyplatenie odstupného / odchodného. Výpočet nezahŕňa náklady na vykonanie auditu. Časť zo zamestnancov má následne nárok na výsluhový dôchodok a vysoké odchodné, výška týchto výdavkov by závisela na spôsobe realizácie Odhad nezohľadňuje následnú prípadnú potrebu dočasne dofinancovať osobitný účet dôchodkového zabezpečenia. 																							
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár																					
	HDP	nízky																						
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv																					
	Zamestnanosť	stredný																						
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Audit na FS SR na jeseň 2023 alebo jar 2024 Zníženie počtu systemizovaných miest pri prijímaní rozpočtu 2025-2027. 																							
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár																						
	Náročná	Opatrenie si vyžaduje audit činností FS SR. V prípade implementácie bez auditu hrozí riziko, že sa dočasne zmrazia mzdy / nevyplatia odmeny na úkor udržania zamestnanosti. Obdobné prípady sa stávali v minulosti. Následne by prišli tlaky na zrušenie opatrenia.																						

Nulová valorizácie miezd vo verejnej správe od 1.1.2024, valorizácie 3 % na roky 2025 a 2026

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • V poslednej dobe narástli mzdy vo verejnom sektore viac ako v súkromnom. • Valorizácia miezd od 1.9.2023 o 10 % prinesie aj bez zvýšenia miezd od 1.1.2024 v realite zvýšenie o viac ako 6 % oproti roku 2023. • Pri nutnosti štátu šetriť na svojej prevádzke je vhodné považovať tento nárast za dostatočný. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Od 1.9.2023 bude valorizácia vo verejnom sektore o 10 %. • Ďalšie navýšenie miezd je možné, pokiaľ jednotlivé úrady znížia zamestnanosť a uvoľnia tak mzdové prostriedky alokované pre daný úrad. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Pozitívny vplyv na RVS		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	55,7	248,8
	• Úspora vyčíslená voči rezerve na valorizáciu		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjednanie zvyšovania v kolektívnej zmluve. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Uzavretie kolektívnej zmluvy s nulovou valorizáciou na rok 2024 a valorizáciou vo výške 3 % na roky 2025 a 2026.	

Jednoročné zníženie platového automatu zdravotníkov na polovicu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Vďaka platovému automatu rastú mzdy zdravotníckych zamestnancov výraznejšie ako pri iných pozíciách vo verejnej správe. V roku 2023 boli navyše skokovo navýšené mzdy nad rámec automatu a mzdy tak rástli výraznejšie aj ako v iných odvetviach ekonomiky. 																																																																				
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Valorizácia je legislatívne definovaná len pre ústavnú zdravotnú starostlivosť (nemocnice). S efektom rastu platov sa však počíta aj v ambulantnom sektore cez vplyv trhu práce. Hlavným scenárom konsolidačného opatrenia je jednorazové zníženie valorizácie o polovicu v roku 2025 (úspora vo výške 176 mil. eur v roku 2025). Inou alternatívou by bolo miernejšie zníženie rastu vo viacerých rokoch. Aj tento scenár by si však vyžadoval zmenu legislatívy (zákon č. 578/2004). Rizikom je nedodržanie podmienok Memoranda podpísaného Vládou SR a LOZ v 2022 <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Odhadovaná priemerná mesačná mzda 2023</th> <th>Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (100%)</th> <th>Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (50%)</th> <th>Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (25%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ústavná starostlivosť</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Lekár</td> <td>4 444 €</td> <td>341 €</td> <td>171 €</td> <td>85 €</td> </tr> <tr> <td>Sestra</td> <td>2 065 €</td> <td>159 €</td> <td>79 €</td> <td>40 €</td> </tr> <tr> <td>Pôrodná asistentka</td> <td>1 846 €</td> <td>142 €</td> <td>71 €</td> <td>35 €</td> </tr> <tr> <td>Praktická sestra</td> <td>1 492 €</td> <td>115 €</td> <td>57 €</td> <td>29 €</td> </tr> <tr> <td>Sanitár</td> <td>1 318 €</td> <td>101 €</td> <td>51 €</td> <td>25 €</td> </tr> <tr> <td>Ambulantná starostlivosť</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Lekár</td> <td>3 530 €</td> <td>271 €</td> <td>136 €</td> <td>68 €</td> </tr> <tr> <td>Sestra</td> <td>1 873 €</td> <td>144 €</td> <td>72 €</td> <td>36 €</td> </tr> <tr> <td>Pôrodná asistentka</td> <td>1 600 €</td> <td>123 €</td> <td>61 €</td> <td>31 €</td> </tr> <tr> <td>Praktická sestra</td> <td>1 316 €</td> <td>101 €</td> <td>51 €</td> <td>25 €</td> </tr> <tr> <td>Sanitár</td> <td>1 206 €</td> <td>93 €</td> <td>46 €</td> <td>23 €</td> </tr> </tbody> </table>					Odhadovaná priemerná mesačná mzda 2023	Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (100%)	Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (50%)	Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (25%)	Ústavná starostlivosť					Lekár	4 444 €	341 €	171 €	85 €	Sestra	2 065 €	159 €	79 €	40 €	Pôrodná asistentka	1 846 €	142 €	71 €	35 €	Praktická sestra	1 492 €	115 €	57 €	29 €	Sanitár	1 318 €	101 €	51 €	25 €	Ambulantná starostlivosť					Lekár	3 530 €	271 €	136 €	68 €	Sestra	1 873 €	144 €	72 €	36 €	Pôrodná asistentka	1 600 €	123 €	61 €	31 €	Praktická sestra	1 316 €	101 €	51 €	25 €	Sanitár	1 206 €	93 €	46 €	23 €
	Odhadovaná priemerná mesačná mzda 2023	Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (100%)	Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (50%)	Odhadovaný nárast mzdy na 2024 pri valorizácii (25%)																																																																	
Ústavná starostlivosť																																																																					
Lekár	4 444 €	341 €	171 €	85 €																																																																	
Sestra	2 065 €	159 €	79 €	40 €																																																																	
Pôrodná asistentka	1 846 €	142 €	71 €	35 €																																																																	
Praktická sestra	1 492 €	115 €	57 €	29 €																																																																	
Sanitár	1 318 €	101 €	51 €	25 €																																																																	
Ambulantná starostlivosť																																																																					
Lekár	3 530 €	271 €	136 €	68 €																																																																	
Sestra	1 873 €	144 €	72 €	36 €																																																																	
Pôrodná asistentka	1 600 €	123 €	61 €	31 €																																																																	
Praktická sestra	1 316 €	101 €	51 €	25 €																																																																	
Sanitár	1 206 €	93 €	46 €	23 €																																																																	
Dotknuté subjekty	Verejná správa MZ SR ako regulátor, VŠZP ako jediná štátna zdravotná poisťovňa	Firmy Súkromné zdravotné poisťovne (Dôvera, Union)		Domácnosti																																																																	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026																																																																	
	Úspora	-	176	188																																																																	
	Predpoklady kvantifikácie: <ul style="list-style-type: none"> Výpočet predpokladá zníženie koeficientu platového automatu na polovicu v roku 2024 (valorizácia vo výške 3,85 % namiesto 7,7 %). V dôsledku poklesu mzdovej bázy oproti NPC scenáru v roku 2024 bude úspora trvalá a bude sa ťahať aj v nasledujúcich rokoch. 																																																																				
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár																																																																		
	HDP	nízky																																																																			
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv																																																																		
	Zamestnanosť	nízky																																																																			
Spôsob implementácie	Zmena legislatívy (zákon č. 578/2004 Z.z. - Zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve) aj so zmenou koeficientov, aby bola zachovaná trvalá úspora.																																																																				
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár																																																																			
	Jednoduchá	Relatívne jednoduchá procesná náročnosť zmenou v legislatíve. Implementácia si vyžiada niekoľko mesiacov.																																																																			

Zníženie príspevkov do III. piliera vo verejnej správe na polovicu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Niektoré z úradov vyplácajú relatívne vysokú sumu kompenzácií vo forme príspevkov do III. dôchodkového piliera. Takúto formu benefitov je vhodné obmedziť, napríklad stanovením homej hranice pre tvorbu sociálneho fondu. 																										
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Organizácie verejnej správy často využívajú príspevky do 3. piliera ako jeden z benefitov Príspevky sa medzi rôznymi úradmi líšia, podobne sa líšia aj sumy, ktoré si musí do systému vložiť sám zamestnanec. Bolo by vhodné systém zjednotiť prinajmenšom pre ÚOŠS. Pri tej príležitosti je možné obmedziť príspevky tak, aby tvorili nižší podiel vyplatených kompenzácií. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Výdavky na III. pilier (mil. eur)</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RO a PO</td> <td>28,4</td> <td>30,7</td> </tr> <tr> <td>samosprávy</td> <td>25,1</td> <td>27,7</td> </tr> <tr> <td>OSVS</td> <td>8,2</td> <td>9,9</td> </tr> <tr> <td>VVŠ</td> <td>2,8</td> <td>3,1</td> </tr> <tr> <td>SP</td> <td>2,7</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>ostatné</td> <td>2,1</td> <td>2,9</td> </tr> <tr> <td>SPOLU</td> <td>69,4</td> <td>77,2</td> </tr> </tbody> </table>			Výdavky na III. pilier (mil. eur)	2021	2022	RO a PO	28,4	30,7	samosprávy	25,1	27,7	OSVS	8,2	9,9	VVŠ	2,8	3,1	SP	2,7	3	ostatné	2,1	2,9	SPOLU	69,4	77,2
Výdavky na III. pilier (mil. eur)	2021	2022																									
RO a PO	28,4	30,7																									
samosprávy	25,1	27,7																									
OSVS	8,2	9,9																									
VVŠ	2,8	3,1																									
SP	2,7	3																									
ostatné	2,1	2,9																									
SPOLU	69,4	77,2																									
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti																								
	Všetky subjekty, ktoré vyplácajú príspevky do 3. piliera	Doplnkové dôchodkové poisťovne	Domácnosti dotknutých zamestnancov																								
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025																								
	Úspora	17	36																								
	<ul style="list-style-type: none"> Polovica z vyplatených príspevkov. Časť úspor je v rozpočtoch samospráv či OSVS. Predpokladom kvantifikácie je, že by sa vyplácanie príspevku znížilo na polovicu. Reálna úspora môže byť kvantifikovaná až po dotaze na jednotlivé subjekty. 																										
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár																								
	HDP	nízky																									
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv																								
	Zamestnanosť	nízky																									
Spôsob implementácie	Možnosťou je stanoviť v zákone hornú hranicu pre tvorbu sociálneho fondu v organizáciách verejnej správy a riešiť spoločne s inými benefitmi pre zamestnancov. Pre RO a PO je možné riešiť uznesením vlády, ktoré zakáže v KZ nižšieho stupňa ísť nad rámec KZ vyššieho stupňa. Pre OSVS či samosprávy nie je priame nariadenie vyplácať príspevok v nižšej výške možné.																										
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár																									
	Náročná	V závislosti od rozsahu. Pre RO s PO relatívne jednoduché, pre OSVS a samosprávy zložité.																									

Zníženie odchodného vo výsluhovom systéme

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Súčasná nastavenie odchodného vo výsluhovom systéme je relatívne štedré v porovnaní s hodnotami odstupného a odchodného v Zákonníku práce vzťahujúcich sa na súkromný sektor (odstupné vo výške 4 násobku mzdy po 20 rokoch pracovného pomeru). • Po reforme v roku 2013 došlo k jeho zníženiu, avšak znížené hodnoty odchodného sa týkajú len policajtov a vojakov, ktorí nastúpili do služby po reforme. Pôvodné, vysoké hodnoty odchodného, tak budú efektívne platiť ešte ďalších 20 rokov. • V súčasnosti je hospodárenie výsluhového zabezpečenia ako celku deficitné a očakáva sa, že sa schodok bude v ďalších rokoch prehĺbovať. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Priemerná hodnota odchodného sa v súčasnosti pohybuje na úrovni 11-násobku vymeriavacieho základu (mzdy). Príslušníci silových rezortov ho prevažne čerpajú pri odchode do výsluhového dôchodku, pričom priemerná služobná doba pri odchode je približne 25 rokov. • Súčasná nastavenie, ktoré sa týka ľudí, ktorí budú odchádzať do výsluhového dôchodku o 15 až 20 rokov, priznáva nárok na odchodné po 13 rokoch služobného pomeru vo výške jednej polovice vymeriavacieho základu (mzdy). Za každý ďalší rok služobného pomeru sa odchodné zvyšuje o jednu polovicu až do maximálnej výšky 9 násobku vymeriavacieho základu. • Plošné uplatnenie nastavenia, ktoré v súčasnosti platí len pre tých, ktorí nastúpili do služby po reforme, spolu so zvýšením minimálnej hranice pre priznanie odchodného o 2 roky by znížilo objem vyplácaného odchodného o približne polovicu. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa Pozitívny vplyv na rozpočet útvarov sociálneho zabezpečenia MV, MS, MF a Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia.	Firmy Bez vplyvu.	Domácnosti Negatívny vplyv na domácnosti výsluhových dôchodcov.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	7,8	16,7	17,4
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná podľa výdavkov na odchodné v posledných 5 rokoch, odhad z prvého roka naviazaný na rast priemernej mzdy. Vzhľadom na čas potrebný na zavedenie opatrenia, je vplyv opatrenia v prvom roku znížený na polovicu. • Nepredpokladáme vyvolané náklady. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Úprava vyžaduje zmenu v zákone. Implementácia tak môže trvať niekoľko mesiacov.		

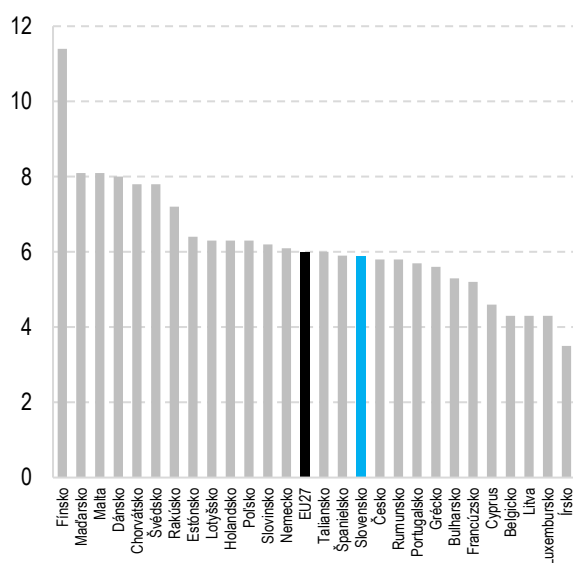
Zníženie odchodného vo verejnej správe na polovicu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Organizácie verejnej správy často využívajú odchodné nad rámec Zákonníka práce pre zamestnancov, ktorí v nich odpracovali viac rokov, ako jeden z benefitov Bolo by vhodné systém zjednotiť na výške určenej Zákonníkom práce. 																											
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Odchodné sa medzi rôznymi úradmi a podnikmi líši, každý má vlastnú kolektívnu zmluvu. Zmysel môže mať celkovo upraviť vyplácanie benefitov vo verejnom sektore. Objem vyplateného odchodného: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: right;">2021</th> <th style="text-align: right;">2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RO a PO</td> <td style="text-align: right;">13,1</td> <td style="text-align: right;">12,8</td> </tr> <tr> <td>samosprávy</td> <td style="text-align: right;">11,8</td> <td style="text-align: right;">12,1</td> </tr> <tr> <td>OSVS</td> <td style="text-align: right;">2,6</td> <td style="text-align: right;">2,7</td> </tr> <tr> <td>VVŠ</td> <td style="text-align: right;">2,0</td> <td style="text-align: right;">1,6</td> </tr> <tr> <td>ostatné</td> <td style="text-align: right;">0,8</td> <td style="text-align: right;">1,1</td> </tr> <tr> <td>SP</td> <td style="text-align: right;">0,8</td> <td style="text-align: right;">0,8</td> </tr> <tr> <td>Spolu</td> <td style="text-align: right;">31,1</td> <td style="text-align: right;">31,1</td> </tr> </tbody> </table>					2021	2022	RO a PO	13,1	12,8	samosprávy	11,8	12,1	OSVS	2,6	2,7	VVŠ	2,0	1,6	ostatné	0,8	1,1	SP	0,8	0,8	Spolu	31,1	31,1
	2021	2022																										
RO a PO	13,1	12,8																										
samosprávy	11,8	12,1																										
OSVS	2,6	2,7																										
VVŠ	2,0	1,6																										
ostatné	0,8	1,1																										
SP	0,8	0,8																										
Spolu	31,1	31,1																										
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti																									
	Všetky organizácie VS																											
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026																								
	Úspora	8	16	16																								
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora odhadnutá ako polovica vyplateného odchodného rokov 2021 a 2022. Predpoklad kvantifikácie – vo verejnom sektore sa vyplácajú v priemere 2 platy ako odchodné, opatrenie ho zníži na jeden mesiac. Odhad na rok 2024 je polovičný z dôvodu zdržania implementácie. 																											
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár																									
	HDP	nízky																										
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv																									
	Zamestnanosť	nízky																										
Spôsob implementácie	<p>V ideálnom prípade stanovenie odchodného napevno v zákone 55/2017 o štátnej službe a v zákone o výkone práce vo verejnom záujme, prípadne v Zákonníku práce pre organizácie verejnej správy. Zároveň zakázať (v týchto zákonoch) dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššie odchodné., prípadne zosúladiť pre štátnu službu rovnako ako má verejný záujem – maximálne 2 platy nad rámec Zákonníka práce. Alternatívne zjednotiť pre oba systémy na 1 plat nad rámec.</p> <p>Možné je tiež zaviesť vzájomné započítavanie odchodného vyplateného z osobitného systému s odchodným vyplateným od zamestnávateľa, čo dodatočne znižuje náklady.</p>																											
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár																										
	Stredná	<p>Pre štátny sektor stačí uznesenie vlády, ktoré zakáže dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššie odchodné ako ustanovuje Zákonník práce.</p> <p>Pre iné organizácie verejného sektora je cestou zmena zákona upravujúca výšku odchodného.</p>																										

VI. Zefektívnenie prevádzky vo verejnej správe

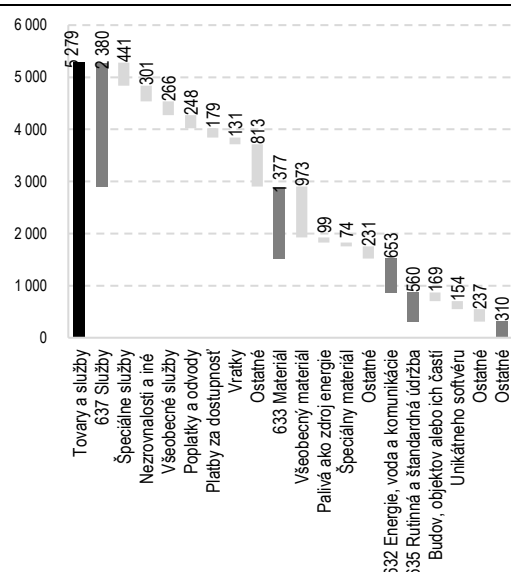
Výsledky vo viacerých oblastiach verejných služieb nezodpovedajú poskytnutým zdrojom. Najmä revízie výdavkov identifikovali viaceré oblasti, kde je možné dosiahnuť rozpočtovú úsporu bez dosahu na kvalitu poskytovaných služieb. Ide o opatrenia znižujúce výdavky cez zlepšenie alokačnej efektívnosti (t. j. lepšie celkové využitie zdrojov) alebo produktívnej efektívnosti (t. j. nižšie náklady na zdroje na jednotku dodanej služby). V tejto kategórii sa nachádzajú aj opatrenia, ktoré navrhujú rušenie celých organizácií, takže sa nimi nepriamo znížia aj mzdové náklady. Návrh obsahuje zníženie nákladov v tejto kategórii oproti rozpočtovaným hodnotám o približne 0,2 mld. eur do roku 2026.

Graf 13: Výdavky verejnej správy na medzispotrebu v % HDP, 2022

Zdroj: Eurostat

Graf 14: Výdavky na tovary a služby (2022)

Zdroj: RIS MF SR

Tabuľka 5: Prehľad navrhovaných opatrení v danej kategórii (v mil. eur)

Opatrenie	2024	2025	2026
Optimalizácia nákladov na IT	47	50	53
Úspora na FTE a materiáli pre IT projekty	20	40	40
Centralizácia nákupov energií v štátnej správe	0	0	10
Zefektívnenie poistenia štátneho majetku	10	20	20
Zrušenie samostatného Úradu pre reguláciu hazardných hier	0	6	6
Nepokračovanie stabilizačnej dohody so SAV	11	11	11
Zníženie nákladov na výber mýta	27	27	27
Optimalizácia prevádzky vybraných inštitúcií (ubytovacie zariadenia, zlúčenie ŠVPS a RÚVZ, zlúčenie ombudsmanov)	0	16	16
Zvýšenie podielu študentov, ktorí ukončia VŠ po bakalárskom stupni	0	14	28
Spolu	115	184	211

Optimalizácia nákladov na IT

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Efektivita nákladov na prevádzku informačných systémov sa systematicky neoveruje, čiastkové analýzy ÚHP (napr. Štyri odporúčania pre Datacentrum) identifikujú možnosti zefektívnenia napr. Znížením jednotkových cien, insourcingom, podporou v čase reálneho využívania systémov atď. Privátna časť vládneho cloudu nemá nastavený efektívny model fungovania, zdroje nie sú pridelované dynamicky ako je bežné pri komerčných cloudových riešeniach. Náklady na prevádzku IT systémov verejnej správy rastú, dodatočný tlak vyvolá nasadenie projektov financovaných z Prioritnej osi 7 Operačného programu integrovaná infraštruktúra do prevádzky (január 2024). 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Prevádzkové náklady je možné znížiť úpravou jednotkových sadzieb, znížením rozsahu poskytovanej podpory a migráciou systémov do komerčných cloudov. MIRRI SR a ÚHP hodnotí nové projekty v IT, kde sa hodnotí ich rozsah a jednotkové ceny. Pri prevádzkových nákladoch neprebíha rovnako detailný proces hodnotenia. Možné opatrenia na zníženie prevádzkových nákladov sú uvedené v Revízii výdavkov na informatizáciu 2.0, jedná sa napríklad o: <ul style="list-style-type: none"> Zavedenie IT finančného rámca (úspora 10 – 20 % výdavkov) Nastavenie správnej úrovne prevádzkových zmlúv Centralizácia podporných činností Efektívna prevádzka vládneho cloudu Spôsob dosiahnutia úspory závisí na špecifikách jednotlivých rezortoch, je vhodné nastaviť cieľ úspory na úrovni 10 % prevádzkových nákladov a jeho konkrétne naplnenie nechať na zodpovednosti jednotlivých organizácií. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa Všetky organizácie VS	Firmy	Domácnosti	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024 Úspora 24	2025 50	2026 53
Vplyv na ekonomiku		Vplyv HDP nízky Inflácia nízky Zamestnanosť nízky	Komentár Pozitívny vplyv	
Spôsob implementácie	Nastavenie cieľa v RVS 2024 – 2026, prípadne vyhláška k zákonu č 95/2019 Z.z. o ITVS Nastaviť cieľ úspory 10 % pri tvorbe rozpočtu verejnej správy a upraviť rozpočty príslušným spôsobom, v priebehu roka kontrolovať dosahovanie úspory			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Náročná	Komentár Vyžaduje sa zapojenie organizácií naprieč štátnou správou, aktuálne zavedený systém na kontrolu IT výdavkov bude potrebné upraviť		

Úspora na FTE a materiáli pre IT projekty

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Všetky IT projekty financované z OP7 OPII v rámci Programového obdobia 2014-2020 sa schvaľovali ako spoločensky návratné, prínosy boli kvantifikované na úspore času úradníkov a občanov. Ušetrený čas úradníkov zatiaľ nebol prevedený do zníženia počtu zamestnancov verejnej správy. Menšia časť úspor bola deklarovaná na materiáli (finančná úspora), ktorú je rovnako potrebné zohľadniť v rozpočte a implementovať. ÚHP a MIRRI overilo zohľadnenie úspor v rozpočte pre 5 najväčších národných projektov financovaných z Prioritnej osi 7 Operačného programu Integrovaná infraštruktúra s predpokladanou úsporou 2,5 tis. pracovných miest. Uvedená úspora nie je zohľadnená v rozpočte na roky 2024 – 2026. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Do konca roka 2023 bude spustených 24 systémov. Podľa podpísaných zmlúv potrebujeme na ich realizáciu z európskych fondov 329 mil. eur s DPH. Aby sme zabezpečili ich bežnú funkčnosť, ročné náklady štátu vzrastú od ďalšieho roka približne o 54 mil. eur, ktoré budú použité na ich prevádzku a rozvoj. Celková úspora času úradníkov vo finančnom vyjadrení je vo výške 38,2 mil. eur v roku 2023, na materiáli vo výške 1,8 mil. eur. Realizáciou úspor je možné znížiť tlak na štátny rozpočet. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Vybrané organizácie VS			
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	20	40	40
	Úspora identifikovaná podľa CBA analýz hodnotených národných projektov financovaných z OPII.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Po nasadení národných projektov financovaných z PO7 OPII vykonať audit činností, ktoré po ich spustení nie je nutné vykonávať existujúcimi zamestnancami objednávateľa projektu. Následne znížiť počet zamestnancov v činnostiach o počet identifikovaný auditom.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	Vyžaduje sa zapojenie organizácii naprieč štátnou správou, väčšina úspor je úspora na čase úradníkov a pre jej realizáciu v plnej výške je potrebné zníženie počtu zamestnancov štátnej správy.		

Zefektívnenie výdavkov na energie v štátnej správe

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Ústredné orgány štátnej správy (ÚOŠS) obstarávajú energie často samostatne, bez centralizácie verejných obstarávaní. Centrálne obstarávanie za väčší súbor budov spolu by zlepšilo vyjednávacie podmienky obstarávateľov a umožnilo špecializáciu verejných obstarávateľov. Možnosťou je aj úspora energií na strane spotreby, tá je však oproti roku 2022 už obmedzená (kvôli značným úsporám v roku 2022). 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Ročné výdavky ÚOŠS (bez železníc) na energie sú 350 mil. eur. Pokles výdavkov na energie o 15 % prinesie 53 mil. eur ročne (2024-2026). Vzhľadom k už realizovaným úsporám je prehnane optimistické plošne ušetriť dodatočných 15 % iba centrálnym obstarávaním. Z tohto vyplýva pomalá implementácia. Dátum plnej implementácie nemožno odhadnúť, keďže neexistujú informácie (futura) o cenách energií za horizont 2026. <p>Možnosti zefektívnenia sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> Centrálne obstarávanie energií – združovaním dopytu a centrálnym nákupom je možné ušetriť vďaka nižším jednotkovým cenám a priaznivejším zmluvám. Pokles spotreby – potenciál je pravdepodobne už vyčerpaný vďaka realizácii uznesenia vlády č. <u>602/2022</u>, pričom už došlo k úspore 15-20 % pri značnej časti budov ÚOŠS. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	ÚOŠS	Dodávateľia energií	-	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	-	-	10
	<ul style="list-style-type: none"> Začiatok úspory by podľa rýchlosti implementácie nastal až po roku 2025 a to aj vzhľadom na existujúce zmluvné záväzky odberateľov. Identifikovať ročnú úsporu na takto relatívne dlhom horizonte, aj kvôli neistote v cenách energií je náročné. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> vytvorenie centrálnej autority na zber dopytov, vykonávanie verejného obstarávania zo strany centrálnej autority a uznesenie vlády ukládajúce ústredným orgánom povinnosť spolupráce s autoritou. <p>Inštitúcia s podobnou pôsobnosťou k centrálnemu obstarávaniu energií bude Centrálny koordinátor, vznikajúci v súvislosti s reformou 4 REPowerEU (Reforma spravovania budov štátnej správy).</p> <ul style="list-style-type: none"> Termín vzniku inštitúcie je do polovice roku 2026. Skoršia implementácia je nepravdepodobná, kvôli nedostatku dát, ktoré rieši reforma 3 REPowerEU (Podpora vzniku databázy a systému výmeny údajov o energetickej hospodárnosti budov) s implementáciou tiež v roku 2026. <p>Vhodné by bolo rozšíriť centrálnu obstarávanie aj na obce, kde je rozdrobenosť nákupu energií významnejšia.</p>			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	<p>Vyžaduje si zber nových údajov, zapojenie mnohých stakeholderov a vznik novej inštitúcie.</p> <p>Opatrenie by si vyžadovalo dodatočné mzdové náklady v inštitúte Centrálného koordinátora (energetici, experti na verejné obstarávanie, analytici), na úrovni menej než 1 mil. eur ročne.</p>		

Zefektívnenie poistenia štátneho majetku (samopoistenie štátu)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Štát je schopný znášať finančné náklady plynúce z bežných škodových udalostí. Poistné plnenie inkasované od komerčných poisťovní je v organizáciách štátu iba na úrovni asi 20 % zaplateného poistného. Štát by tak mohol ušetriť aj v prípade, že by poistné udalosti riešil s omnoho nižšou efektívnosťou ako súkromné poisťovne (vyššie prevádzkové náklady, vyššie poistné plnenie). 																																												
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> V rokoch 2020-2021 organizácie štátu (štátne RO a OSVS) v priemere ročne vynaložili na poistné 25 mil. eur, no poistné plnenie bolo v priemernej výške iba 4,8 mil. eur. Namiesto komerčného poistenia sa štát môže poistiť sám - organizácie podriadené štátu zrušia svoje komerčné poistné zmluvy (okrem PZP a iných povinných poistení) a uzatvoria poistné zmluvy so štátom. Na pokrytie nákladov súvisiacich s poistnými udalosťami vzniknú v rozpočtoch jednotlivých kapitol rezervy vo výške 3-ročného priemeru poistného plnenia organizácií v rámci kapitoly (približne 5 mil. eur). V rozpočte Všeobecnej pokladničnej správy (VPS) sa navyše vytvorí rezerva 1 mil. eur pre poistné udalosti nad rámec možností kapitol. Spravovanie rezerv a riešenie poistných udalostí bude spadať pod MF SR, čo by potenciálne mohlo vyžadovať dodatočné kapacity. 																																												
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti																																										
	Všetky organizácie štátu s uzatvorenou komerčnou poistnou zmluvou.	-	-																																										
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025																																										
	Úspora	-	20																																										
	<p>Úspora do 20 mil. eur ročne (závisí od efektivity riešenia poistných udalostí). Ide o rozdiel poistných výdavkov (mimo PZP) a poistného plnenia z rokov 2020-2021 znížený o rezervu vo VPS a výpadok daňového príjmu. Skutočný potenciál úspory môže byť aj nižší, napr. kvôli nepresnosti dát, nemožnosti vypovedať určité poistné zmluvy alebo kvôli finančným sankciám za ich vypovedanie.</p> <p>Výdavky na poistné pri samopoistení štátu (odhad z r. 2022, mil. eur)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>PZP</th> <th>Výdavky na iné poistenie</th> <th>Rezerva vo VPS</th> <th>Rezerva v rozpočte kapitoly</th> <th>Úspora</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020S</td> <td>26</td> <td>2</td> <td>19</td> <td>5</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>2021S</td> <td>21</td> <td>1</td> <td>19</td> <td>5</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>2022R</td> <td>27</td> <td>0</td> <td>19</td> <td>5</td> <td>29</td> </tr> <tr> <td>2023N</td> <td>5</td> <td>14</td> <td>19</td> <td>5</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>2024N</td> <td>5</td> <td>15</td> <td>19</td> <td>5</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>2025PN</td> <td>5</td> <td>15</td> <td>19</td> <td>5</td> <td>28</td> </tr> </tbody> </table> <p>■ Výdavky na PZP ■ Výdavky na iné poistenie ■ Rezerva vo VPS ■ Rezerva v rozpočte kapitoly ■ Úspora</p> <p style="text-align: right;"><i>Zdroj: ÚHP na základe dát RIS a ISA</i></p>			Year	PZP	Výdavky na iné poistenie	Rezerva vo VPS	Rezerva v rozpočte kapitoly	Úspora	2020S	26	2	19	5	28	2021S	21	1	19	5	22	2022R	27	0	19	5	29	2023N	5	14	19	5	27	2024N	5	15	19	5	27	2025PN	5	15	19	5	28
Year	PZP	Výdavky na iné poistenie	Rezerva vo VPS	Rezerva v rozpočte kapitoly	Úspora																																								
2020S	26	2	19	5	28																																								
2021S	21	1	19	5	22																																								
2022R	27	0	19	5	29																																								
2023N	5	14	19	5	27																																								
2024N	5	15	19	5	27																																								
2025PN	5	15	19	5	28																																								
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár																																										
	HDP	nízky																																											
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv																																										
	Zamestnanosť	nízky																																											
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Identifikácia a zrušenie komerčných zmlúv bez výraznej bariéry pre zrušenie. Podpis zmluvy so štátom. Úprava rozpočtu - zníženie poistných výdavkov a vytvorenie rezerv. Tvorba personálnych a procesných kapacít MF SR pre riešenie škodových udalostí. 																																												
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár																																											
	Náročná	Medzi najväčších poisťovateľov patria ŽSR, ZSSK a NDS. Na ich výdavkovú politiku nemá štát priamy dosah a zmenu ich prístupu k poisteniu by bolo potrebné vyrokovať. Kvôli náročnej implementácii úspora najskôr v roku 2025.																																											

Nepokračovanie stabilizačnej dohody so SAV

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Dohoda bola uzavretá v roku 2015 medzi MF SR, MŠVVŠ SR a SAV na obdobie prípravy rozpočtu na roky 2016 - 2018. Dohoda nie je zmluvne ukotvená, účinnosť zmluvy bola do konca roku 2018 - napriek tomu v rámci prípravy NRVS na ďalšie roky sa naďalej pokračuje v jej plnení. MF SR poskytuje navýšenie zdrojov/limitov podľa prognózy inflácie iba SAV, ale nie iným kapitolám. V nadväznosti na schválenie strešnej Stratégie pre VaV, ktorá identifikovala potrebné zdroje dotknutých kapitol, ako aj zapracovanie týchto výdavkov do NRVS na roky 2024-2026 odporúčame nezvyšovať dodatočne zdroje pre SAV. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> po uplynutí lehoty účinnosti zmluvy sa pripravoval aj ďalší návrh ale nakoniec nebol podpísaný v rámci prípravy NRVS na ďalšie roky MF SR napriek tomu naďalej postupuje v intenciách pôvodnej dohody, v dohode sa ustanovuje, že MF SR zostaví návrh štátneho rozpočtu na príslušný rozpočtový rok tak, aby výdavky akadémie ako správcu kapitoly boli rozpočtované: <ol style="list-style-type: none"> v roku 2016 minimálne vo výške 60 mil. eur, v roku 2017 minimálne vo výške ako v roku 2016 zvýšené o mieru čistej inflácie za kalendárny rok 2016 podľa prognózy prerokovanej Výborom pre makroekonomické prognózy, v roku 2018 minimálne vo výške ako v roku 2017 zvýšené o mieru čistej inflácie za kalendárny rok 2017 podľa prognózy prerokovanej Výborom pre makroekonomické prognózy – v uvedenom princípe sa pokračuje doteraz. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa SAV, VVI	Firmy	Domácnosti
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	12	12
	<ul style="list-style-type: none"> úspora je identifikovaná podľa aktuálnej prognózy inflácie makro inflácia za mesiac február 2023 bola stanovená v sume 10,7 mil. eur a prognóza za mesiac jún 2023 je vo výške 874 tis. eur – spolu úspora predstavuje 11,6 mil. eur každoročne 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Pre dosiahnutie úspory nie je potrebná zmena legislatívy ani zmluvných dojednaní. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Mechanizmus medziročného zvyšovania výdavkov pre SAV nie je zmluvne ukotvený.	

Zrušenie samostatného Úradu pre reguláciu hazardných hier

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Je možné zväziť zrušenie samostatného Úradu a vrátenie kompetencií pod MF SR, resp. FS SR, ako to bolo pred rokom 2019. Kompetencie v oblasti regulácie hazardných hier môže rovnako dobre vykonávať sekcia na MF SR, resp. FR, tak ako to bolo pred rokom 2019, ale za nižšie náklady. V ČR takisto neexistuje samostatný úrad na reguláciu, agenda je začlenená pod MF ČR. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> ÚRHH malo pri vzniku 78 zamestnancov v ústredí a 6 regionálnych strediskách. Zamestnancov by absorbovali regionálne centrá FS SR, u ktorých má podľa iného opatrenia dôjsť k 10% zníženiu počtu zamestnancov. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy		Domácnosti
	ÚRHH, Ministerstvo financií, Finančná správa SR	Prevádzkovatelia hazardných hier		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	-	6	6
Úspora bola kvantifikovaná na základe výšky rozpočtovaných prostriedkov na prevádzku úradu (kategória 630, 640, 700) v sume 2 300 000 eur na roky 2024 až 2026. Zároveň znížením osobných výdavkov (kategórie 610 a 620) o 50% v sume 2 800 000 eur.				
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Úprava legislatívy: § 75 a § 76 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách, ktorým dochádza k del'be právomocí medzi MF SR a ÚRHH 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	Potrebné zmeniť legislatívu + zmeniť právnu formu ÚRHH. Dĺžka implementácie sa očakáva rok približne rok.		

Zníženie nákladov na výber mýta

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Dodatok podpísaný s firmou Skytoll na roky 2023-2027 na sumu 67 mil. eur ročne je nevýhodný a v rozpore s pôvodnou zmluvou. • Zrušením alebo zmenou nedávno podpísaného nevýhodného dodatku s prevádzkovateľom mýta Skytoll sú možné výrazné úspory bez ohrozenia súčasného rozsahu služieb. • NDS sa v programovom vyhlásení a na rokovaníach s premiérom zaviazala, že zníži náklady na výber mýta na úroveň 15 %. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Platenie mýta zavedené od 2010. Správcom je NDS, prevádzkovateľom firma SkyToll. • Pôvodná zmluva s firmou SkyToll skončila pôvodnú platnosť v roku 2022. NDS ju predĺžila nevýhodným dodatkom potenciálne až na 5 rokov za 67 mil. eur ročne. • NDS nepožiadala o prevedenie zaplateného mýtného systému na štát, ani Elektronického mýtného systému, ako sa explicitne uvádza v zmluve. Začali súťažiť nový elektronický mýtny systém a ani ten nevysúťažili. • Od 3Q/2023 je plánovaný nástup výbercu mýta cez systém Európskej služby elektronického výberu mýta (EETS). Nie je jasné ako NDS zabráni dvojitému plateniu za služby mýta? Podľa dodatku so SkyToll 67 mil. EUR ročne a platby za výber mýta poskytovateľom EETS, nie je jasné v akej výške. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	NDS, Ministerstvo dopravy	SkyToll, CzechToll, úchádzači o poskytovanie služieb EETS	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	27	27
	Predpoklady kvantifikácie <ul style="list-style-type: none"> • Úspora ako rozdiel medzi súčasne platným podpísaným dodatkom s firmou SkyToll (67 mil. eur) a cenou za základný balík služieb pre rok 2022 podľa pôvodnej zmluvy a výsledku verejného obstarávania (40 mil. eur). • Existuje riziko, že štát bude nútený do roku 2027 platiť naďalej plnú sumu SkyToll (dodatok na 5 rokov) a zároveň už aj novému vysúťaženému výbercovi mýta cez EETS. Odhadovaná úspora oproti tomuto prípadu predstavuje približne 40 mil. eur. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	Nízky	
	Inflácia	Nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	Nízky	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • Potrebne preskúmať zákonnosť a nákladovú efektívnosť dodatku č. 70 medzi NDS a SkyToll. • Okamžité začatie fázy prevodu - prevod mýtného systému do majetku štátu. • Okamžité prevedenie samostatné Elektronické mýtné systému s plnými licenciami do majetku štátu, tak ako je explicitne uvedené v zmluve. • Zrušenie verejnej súťaže na nový mýtny systém cez EETS. • Transparentné certifikovanie EETS poskytovateľov mýtnych služieb. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Náročná	Potrebne politické rozhodnutie na začatie aktívnych rokovaní s firmou SkyToll o zmene podpísaného dodatku. Riziko súdnych sporov.	

Optimalizácia prevádzky vybraných inštitúcií (ubytovacie zariadenia, ŠVPS a RÚVZ, ombudsmani)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Štát vlastní viac ako 130 rekreačných zariadení, s odhadovanými nákladmi 13-19 mil. eur ročne. Podpora rekreácie je jedným z nefinančných benefítov pre štátnych zamestnancov, v zahraničí (a v súkromnom sektore) sú štandardnejšou formou finančné príspevky. Neexistuje jednotná databáza s informáciami o existencii ubytovacích kapacít, cenách a vyťaženosti. Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ) a Štátna veterinárna a potravinová správa (ŠVPS) patria medzi organizácie s mnohými regionálnymi pobočkami (spolu 76), ktoré nemajú plne zabezpečenú centralizáciu podporných a prierezových činností. Viacero auditov v organizáciách s podobnou štruktúrou navrhlo takúto formu optimalizácie. Alternatívou je zlúčenie pobočiek na úrovni regiónov. Ochranu ľudských práv na Slovensku rieši 8 samostatných organizácií. Spojenie vybraných ľudsko-právnych inštitúcií do jednej po vzore zahraničia by okrem optimalizácie prevádzky zabezpečilo aj efektívnejšie a zrozumiteľnejšie fungovanie inštitúcií. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Nevýhodou štátneho vlastníctva rekreačných zariadení je, že istota dotácií nemotivuje organizácie zabezpečiť efektívnosť prevádzky. Pri ÚVZ a ŠVPS by zlúčenie pobočiek na úrovni regiónov (s ponechaním odborných zamestnancov) priniesla aj nefinančné benefity, napríklad možnosť zdieľania zamestnancov v čase kríz (COVID-19, kontrola potravín kvôli ukrajinskému konfliktu). 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa Organizácie s ubytovacími zariadeniami; ÚVZ a ŠVPS; Verejný ochranca práv, Komisar pre deti, Komisar pre osoby so zdrav. postihnutím, Úrad na ochranu os. údajov, Úrad na ochranu oznamovateľov, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	Firmy	Domácnosti	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024 Úspora 1,9-3,8	2025 14,9-22,8	2026 14,9-22,8
	<ul style="list-style-type: none"> 13-19 mil. eur ubytovacie zariadenia. Ďalšie príjmy by bolo možné získať odpredajom budov. Zároveň by ale štátu v budúcnosti vznikali náklady pri prenájme ubytovacích a školiacich priestorov alebo vo forme fin. príspevkov na rekreáciu. 1,8-3,4 mil. eur optimalizácia ÚVZ a ŠVPS. 0,1-0,4 mil. eur optimalizácia ľudskoprávných organizácií. Existuje viacero možností prevádzkového zefektívnenia. Vhodné spôsoby dosiahnutia úspory umožní spresniť detailnejší organizačno-procesný a mzdový audit. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Ubytovacie zariadenia: systematicky zmapovať ubytovacie zariadenia štátu, posúdiť využívanie zariadení a možnosť odpredaja. Optimalizácia ÚVZ, ŠVPS a ľudskoprávných organizácií: realizovať detailný organizačno-procesný audit, zlúčiť organizácie (alebo zabezpečovanie podpory) podľa odporúčaní. 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Ubytovacie zariadenia - náročná	Potreba zmapovať zariadenia, posúdiť využívanie zariadení a zväžiť odpredaj časti ubytovaní.		
	ÚVZ a ŠVPS - stredná	Predpokladom implementácie je detailnejší organizačno-procesný audit.		
	Ombudsmani - stredná			

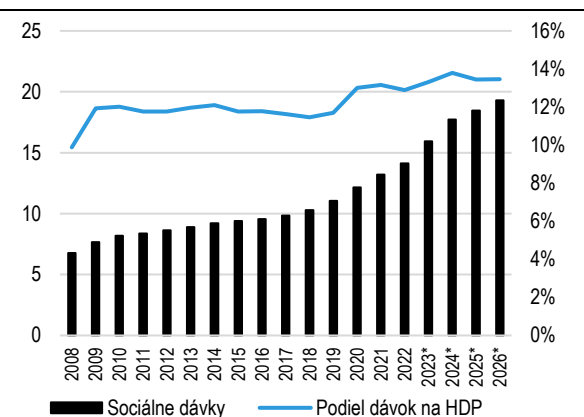
Zvýšenie podielu študentov, ktorí ukončia VŠ už po bakalárskom stupni

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Slovensko má približne dvojnásobne viac študentov ktorí pokračujú na druhom stupni VŠ vzdelávania ako je priemer EÚ. Vzniká tak neefektivita - študentov vzdelávame (a ubytujeme, stravujeme) až 5 rokov. Zároveň časť z nich počas štúdia nepracuje a negeneruje tak pridanú hodnotu pre ekonomiku. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Bolo by vhodné zosúladiť prax so zahraničím a mať väčší podiel študentov, ktorí absolvujú iba prvý stupeň VŠ vzdelávania. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Vysoké školy, MŠVVaŠ SR	Zamestnávateľia absolventov VŠ	študenti
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	-	14
	<ul style="list-style-type: none"> Nápočet z revízie výdavkov na vzdelávanie (2017). Predpokladalo sa zosúladenie podielu absolventov jednotlivých stupňov VŠ so zahraničím, vrátane navýšenia počtu študentov celkovo. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	
	Inflácia	nízky	
	Zamestnanosť	stredný	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Úprava motivácií VŠ prijímať takmer celý absolventský ročník bakalárov na pokračovanie v Mgr. štúdiu. Napríklad definovaním podielu pokračujúcich študentov podľa odborov, za ktorých bude platiť školné štát. Ostatní by museli pokračovať ako samoplatci. Môže hroziť odliv študentov do ČR, ale aj ČR už má nižší podiel absolventov Mgr. štúdia ako Slovensko. Ideálne sprevádzané informačnou kampaňou pre zamestnávateľov a snahou aj verejných zamestnávateľov považovať absolventov Bc štúdia za absolventov VŠ (napríklad zmena požiadaviek v zákone o štátnej službe). V niektorých odboroch môže byť nutné predĺžiť Bc. štúdium na 4 roky ako je zvykom v niektorých krajinách v zahraničí. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Stredná	Môže byť jednoduché obmedziť VŠ dotáciu na časť magisterských študentov, zložitejšie zabezpečiť to, aby študenti nemuseli a ani nechceli druhý stupeň študovať a aby školy ponúkali kvalitné Bc. vzdelávanie.	

VII. Zvýšenie zacielenia sociálnych výdavkov na odkázané skupiny

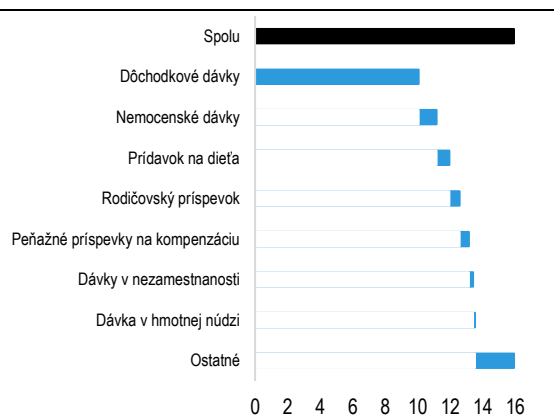
Veľká časť sociálnych politík nie je cielená na nižšie príjmové domácnosti, ale je poskytovaná plošne. Kvôli tomu nie je splnený cieľ poskytovania základného sociálneho zabezpečenia najmä ohrozeným skupinám. Systém sa tak stáva príliš nákladným, čo dokazuje aj silne rastúci rast výdavkov vo vzťahu k HDP (viď graf 15). Krátením sociálnych výdavkov domácnostiam s vysokými príjmami je tak možné priniesť významné úspory. Navyše, prijaté politiky v sociálnych transferoch sa za posledné obdobie postupne menej zameriavali na svoje pôvodné ciele a viaceré sú vyplácané v takej výške, že môžu demotivovať od hľadania práce. Konsolidačné menu obsahuje možné zníženie sociálnych dávok o vyše 2,3 mld. eur do roku 2026.

Graf 15: Celkové výdavky na sociálne dávky (ľavá os, mld. EUR) a ich podiel na HDP (pravá os)

zdroj: MF SR

Graf 16: Rozloženie sociálnych dávok podľa titulov (2023, mld. EUR)

zdroj: MF SR

Tabuľka 6: Prehľad navrhovaných opatrení v danej kategórii (v mil. eur)

Opatrenie	2024	2025	2026
Zrušenie rodičovského dôchodku	149	334	362
Zrušenie 13-tych dôchodkov	310	310	310
Znižovanie daňového bonusu s rastom príjmu	0	273	274
Zníženie prídavku na dieťa na polovicu pre domácnosti mimo hmotnej núdze	198	399	403
Zníženie tehotenskej dávky na polovicu pre domácnosti mimo hmotnej núdze	10	23	26
Zníženie príspevku pri narodení dieťaťa na polovicu pre domácnosti mimo HN	11	21	21
Vrátenie príspevku na obedy zadarmo k stavu spreď mája 2023	182	182	182
Skrátenie doby poberania rodičovského príspevku do 2 rokov dieťaťa	249	267	281
Zníženie stropu pre maximálne výšky nemocenských dávok na 1,5 násobku priemernej mzdy	50	55	58
Krátenie materskej druhého opatrovníka pri súbehu s príjmom	8	17	19
Postupné vyklesávanie dávky v nezamestnanosti s dĺžkou poberania	32	32	32
Prehodnotenie stupňov odkázanosti na starostlivosť iných	39	81	82
Krátenie príspevku na opatrovanie pre poberateľov dôchodkovej dávky	41	83	84
Zrušenie oslobodenia doplatkov za lieky	20	40	40
Zrušenie 50% malých neadresných sociálnych dávok	82	165	165
Zníženie benefitov zdravotných poisťovní o dve tretiny	20	40	40
Spolu	1401	2322	2365

Znižovanie daňového bonusu s rastom príjmu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Súčasný plošný systém favorizuje vysokopříjmové skupiny obyvateľstva a chýba mu sociálny aspekt a adresnosť. Výška bonusu je limitovaná zhora podľa parametrov daňovníka a obchádza nízkopříjmové skupiny, ktoré podporu najviac potrebujú. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Aktuálne platný stav daňového bonusu na dieťa stanovuje sumu na vyživované dieťa 100 eur, resp. 50 eur ak dieťa dovŕšilo vek 15 rokov. Súčasná maximálna výška daňového bonusu na daňovníka závisí od počtu detí a výšky jeho príjmu. Nový daňový bonus by na jednej strane odstránil horné ohraničenie, čím by mali k nemu prístup aj skupiny s nízkymi príjmami. Vrátil by sa však príjmový test, ktorý by daňovník musel splniť pre uplatnenie bonusu, ako motivačný faktor pre prácu. Na druhej strane by nový daňový bonus postupne vyklesával v závislosti od výšky príjmu, čím sa zvýši jeho sociálna adresnosť. Zavedlo by sa naspäť indexovanie daňového bonusu v čase, aby reflektoval zmeny v cenovej hladine. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
			Zníženie daňového bonusu vysokopříjmovým domácnostiam, cielenejšia podpora nízkopříjmovým domácnostiam
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Dodatočné zdroje	-	273
	<ul style="list-style-type: none"> Deti do dosiahnutia 15 rokov budú mať bonus 25 % životného minima (cca. 70 eur) a deti vo veku 15 rokov a viac 20 % životného minima (cca. 55 eur). Nárok na daňový bonus majú zamestnanci, ktorých hrubý ročný príjem je vo výške 6-násobku minimálnej mzdy v danom roku (resp. polovica minimálnej mzdy na mesačnej báze). Daňový bonus vyklesáva štvrtinou rozdielu medzi čiastkovým základom dane a 1,3-násobkom priemernej mzdy dva roky dozadu. Daňový bonus vyklesáva na úrovni dieťaťa. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	Nízky	
	Inflácia	Nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	Nízky	
Spôsob implementácie	Novelizácia zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	FS SR potrebuje štandardne lehotu na implementáciu zmien v IS FS cca 10 mesiacov. Na zavedenie opatrenia je potrebný štandardný legislatívny proces v trvaní minimálne 9 mesiacov.	

Zrušenie rodičovského dôchodku

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Rodičovský dôchodok prehlbuje súčasné deficitné hospodárenie penzijného systému, pričom už pred jeho zavedením sa očakávalo, že v dôsledku starnutia populácie bude deficit v penzijnom systéme v dlhom období narastať. Súčasný rodičovský dôchodok nie je príjmovovo testovaný a nie je cielený na špecifické skupiny, ktorých životná situácia si vyžaduje dodatočnú podporu zo strany štátu. Vzhľadom na to, že nárok na rodičovský dôchodok majú tak muži ako aj ženy, nevyrovnáva rodičovský dôchodok disproporciu medzi výškou dôchodku mužov a žien. Zároveň vnáša do systému otázne distribučné vplyvy, keďže z jeho výplaty sú vyradení dôchodcovia, ktorých deti nepracujú na Slovensku, pričom tí túto skutočnosť z objektívnych príčin nevedia častokrát ovplyvniť. Ich deti môžu pracovať v zahraničí, byť invalidné, nezamestnané, zomrieť, prípadne ísť do dôchodku. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Rodičovský dôchodok sa zaviedol v rámci penzijnej reformy prijatej v roku 2022, prvé dávky sa začínajú vyplácať v roku 2023. Súčasný príspevok od jedného dieťaťa je 1,5 % z vymeriavacieho základu dieťaťa na starobné poistenie spred 2 rokov (maximálne na úrovni 1,2 násobku priemernej mzdy). V prípade, že obidvaja rodičia poberajú dôchodok, môže dieťa prispieť spolu 3 % zo svojej hrubej mzdy. Budúce dôchodkové nároky dieťaťa nie sú prispievaním ovplyvnené. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa Negatívny vplyv na hospodárenie Sociálnej poisťovne.	Firmy	Domácnosti Negatívny vplyv na domácnosti dôchodcov.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	149	334	362
	<ul style="list-style-type: none"> Kvantifikácia vychádza z očakávanej skutočnosti za rok 2023, pričom v ďalších rokoch je naviazaná na prognózu rastu priemernej mzdy spred dvoch rokov. Vzhľadom na čas potrebný na zavedenie opatrenia, je vplyv opatrenia v prvom roku znížený na polovicu. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zmena legislatívy <ul style="list-style-type: none"> Pre celkové zrušenie rodičovského bonusu je potrebné novelizovať Ústavu SR. Čiastočná úspora sa dá dosiahnuť aj novelou zákona o sociálnom poistení. Tá sa dosiahne znížením výšky príspevku z 1,5 % z vymeriavacieho základu, resp. znížením maximálnej úrovne vymeriavacieho základu (teda 1,2 násobku priemernej mzdy spred 2 rokov). 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Novelizovaný návrh zákona/Ústavy schválený NR SR 90 hlasmi (resp. nadpolovičnou väčšinou v prípade jeho zníženia).		

Zrušenie 13. dôchodku

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Trinásť dôchodok je nesystémovou dávkou, pričom jej nastavenie nie je vhodne usporiadané na napĺňanie štandardných funkcií systému sociálneho zabezpečenia. • Vzhľadom na to, že ide o dávkou, ktorá je vyplácaná jednorazovo (raz ročne), dávka neplní funkciu zabezpečenia stabilného príjmu v starobe, ale je pravdepodobne používaná najmä na hradenie jednorazových výdavkov. • Napriek tomu, že dávka klesá s výškou dôchodku, nie je adresne cieleňá na nízkopríjmové skupiny. Nárok vo výške 50 eur majú aj dôchodcovia s veľmi vysokými dôchodkami a dôchodca s priemerným dôchodkom má nárok na viac ako 60% maximálnej sumy 13. dôchodku. Zároveň, v súčasnom systéme existujú vhodnejšie a adresnejšie nástroje pre zvýšenie životného štandardu pre nízkopríjmové skupiny. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Maximálnu sumu 13. dôchodku vo výške 300 eur dostáva poberateľ, ak úhrn jeho dôchodkov je nižší ako suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu (268,88 eur v roku 2023). • Pre poberateľov s úhrnom dôchodkov vyšším ako životné minimum klesá suma 13. dôchodku o 3,6 eura za každých 10 eur dôchodku, až kým nedosiahne sumu 50 eur. Trinásť dôchodok vo výške 50 eur bude v roku 2023 vyplácaný poberateľom s úhrnom dôchodkov vyšším ako 963 eur. • Nárok na 13. dôchodok majú poberatelia starobných dôchodkov, predčasných starobných dôchodkov, pozostalostných dôchodkov alebo výsluhových dôchodkov. Dávka je vyplácaná jednorazovo v priebehu novembra. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Negatívny vplyv na ŠR.	Bez vplyvu.	Negatívny vplyv na domácnosti dôchodcov.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	310	310	310
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná podľa skutočností predchádzajúcich rokov, keďže v rokoch 2020 a 2021 bola skutočnosť na úrovni 305 mil. eur. • Nepredpokladáme vyvolané náklady. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 296/2020 Z. z. o 13. dôchodku			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Zmena zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR.		

Zníženie prídavku na dieťa na polovicu pre domácnosti mimo hmotnej núdze

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Plošné opatrenia sociálnej pomoci nie sú nákladovo efektívne. Vhodnejšie je cieľiť pomoc na chudobou ohrozené domácnosti s deťmi (primárne rodiny s osamelým rodičom a mnohohodné rodiny). Po skokovom zdvojnásobení výšky dávky na 60 EUR mesačne patrí Slovensko medzi krajiny s najvyššou úrovňou dávky v pomere k priemernej mzde. Navyše je systém prídavku na dieťa v iných krajinách EÚ často zacielený na podporu v konkrétnych rodinných situáciách ako chudoba, u nás zacielenie chýba. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Prídavok na dieťa sa poskytuje vo výške 60 EUR mesačne na každé nezaopatrené dieťa do 25 rokov. V roku 2023 bol skokovo zdvojnásobený (spolu so zvýšením daňového bonusu) ako kompenzácia za nezavedené krúžkovné. Pôvodne sa uvažovalo so spätným poklesom dávky po zavedení krúžkovného, v aktuálnom návrhu rozpočtu sa uvažuje s trvalými výdavkami bez spätného poklesu výšky dávky. Prídavok sa navyšuje o 110 EUR jednorazovo v mesiaci, keď dieťa prvýkrát nastupuje do školy. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa ÚPSVR	Firmy	Domácnosti Domácnosti s aspoň 1 nezaopatreným dieťaťom do 26 rokov, ktoré nepoberajú pomoc v hmotnej núdzi alebo príplatok k prídavku na dieťa	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	198	399	403
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora identifikovaná pomocou predpokladu, že rodiny v hmotnej núdzi a ďalšie, ktoré nemajú nárok na daňový bonus (poberatelia príplatku k prídavku na dieťa) aj naďalej budú poberať 60 EUR mesačne na dieťa. Na ostatné deti sa dávka zníži na polovicu (úroveň roka 2023). Bolo by vhodné, aby došlo k úprave nastavenia pomoci v hmotnej núdzi a najmä zjednodušeniu prístupu k tejto dávke, aby sa vyššia úroveň prídavku dostala k všetkým chudobou ohrozeným deťom. Zároveň je potrebné vytvoriť nástroj, ktorý umožní testovanie výšky príjmu domácností, aby bolo možné výšku dávky vyklesať s rastom príjmu (na štýl daňového bonusu). 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi ÚPSVR už teraz zbiera všetky potrebné relevantné údaje na cielenejšie vyplácanie tejto podpory.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Úprava legislatívneho znenia prijatá nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných zopár mesiacov.		

Zníženie tehotenskej dávky na polovicu pre domácnosti mimo hmotnej núdze

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Plošné opatrenia sociálnej pomoci nie sú nákladovo efektívne. Bolo by vhodnejšie cieľiť pomoc na chudobou ohrozené domácnosti s deťmi (primárne rodiny s osamelým rodičom a viacdtné rodiny). • Zníženie výšky dávky na polovicu by sa týkalo len domácností mimo hmotnej núdze, ktoré na takúto pomoc štátu nie sú odkázané. Zároveň aj po znížení tejto dávky by zasiahnuté domácnosti neostali bez finančnej podpory zo strany štátu (po narodení dieťaťa dostane domácnosť príspevok pri narodení, materské resp. rodičovský príspevok a prídavok na dieťa). • Aktuálne nastavenie tehotenskej dávky a štipendia vylučuje ohrozené skupiny z nároku. Naviazaním na poistenie sú vynechané nepracujúce matky, či také, ktoré ešte nemajú nazbieranú dobu poistenia. Dodatočným kritériom je aj štúdium na strednej či vysokej, alebo ich úspešné ukončenie. Je vysoká pravdepodobnosť, že práve ostávajúca skupina bude ohrozená chudobou (napr. sem patria marginalizované rómske komunity). 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Dávka existuje od apríla 2021, maximálna výška je v roku 2023 na úrovni 370,3 EUR mesačne. Nárok vzniká pri aspoň 270 dňoch nemocenského poistenia, pričom s výškou príjmu sa dávka zvyšuje. Priemerná výška dávky je 210 EUR od 4. mesiaca tehotenstva až do pôrodu. V posledných týždňoch pred pôrodom je súbeh s materským, ktoré tiež závisí od príjmu. • Spolu s tehotenskou dávkou bolo zavedené aj tehotenské štipendium vo výške 200 EUR mesačne. To sa poskytuje študentkám posledného ročníka strednej školy, počas štúdia na vysokej škole a absolventkám štúdia. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Sociálna poisťovňa, ÚPSVR		Tehotné ženy od 4. mesiaca tehotenstva
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	10	23
		2026	2026
		26	
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná pomocou predpokladu, že bude zavedená štátna sociálna dávka, ktorú by vyplácal ÚPSVR všetkým tehotným ženám. Rodiny v hmotnej núdzi budú poberať 200 EUR mesačne od 4. mesiaca tehotenstva. Ostatným domácnostiam sa dávka zníži na polovicu. • Bolo by vhodné, aby došlo k úprave nastavenia pomoci v hmotnej núdzi a najmä zjednodušeniu prístupu k tejto dávke, aby sa vyššia úroveň tehotenskej dávky dostala k všetkým chudobou ohrozeným rodinám. • Zároveň je potrebné vytvoriť nástroj, ktorý umožní testovanie výšky príjmu domácností, aby bolo možné výšku dávky vyklesať s rastom príjmu (na štýl daňového bonusu). 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<p>Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách</p> <p>Vytvorenie zákona, ktorý by upravil poberanie tehotenskej dávky v závislosti od poberania hmotnej núdze a vyňal ju zo štipendií a z nemocenského poistenia. ÚPSVR má potrebné relevantné údaje na cielenejšie vyplácanie tejto podpory.</p>		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	<p>Úprava legislatívneho znenia prijatá nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR.</p> <p>Na zavedenie opatrenia je potrebných zopár mesiacov.</p>	

Zníženie príspevku pri narodení dieťaťa na polovicu pre domácnosti mimo hmotnej núdze

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Plošné opatrenia sociálnej pomoci nie sú nákladovo efektívne. Bolo by vhodnejšie cieľiť pomoc na chudobou ohrozené domácnosti s deťmi (primárne rodiny s osamelým rodičom a viacdetné rodiny). • Spomedzi krajín EÚ máme jeden z najvyšších príspevkov pri narodení dieťaťa. Mnohé krajiny ani neposkytujú špeciálnu dávku pri narodení a pomoc je implicitne zahrnutá v rámci iných rodinných dávok. • Zníženie výšky príspevku na polovicu by sa týkalo len domácností mimo hmotnej núdze, ktoré na takúto pomoc štátu nie sú odkázané. Zároveň aj po znížení tejto dávky by zasiahnuté domácnosti neostali bez finančnej podpory zo strany štátu. Väčšina z nich môže poberať tehotenskú dávku, materské resp. rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Príspevok pri narodení dieťaťa prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca. Aktuálne je príspevok vo výške 829,86 EUR, ak ide o dieťa narodené z 1.-4. pôrodu; 151,37 EUR, ak ide o dieťa narodené z 5. a ďalšieho pôrodu. Ak sa súčasne narodilo viac detí, suma príspevku pri narodení dieťaťa sa zvyšuje o 75,69 EUR na dieťa. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	ÚPSVR		Všetky domácnosti, ktorým sa v budúcnosti narodí aspoň 1 dieťa a nepoberajú pomoc v hmotnej núdzi alebo majú nárok na príplatok k prídavku na dieťa.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	11	21
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná pomocou predpokladu, že rodiny v hmotnej núdzi budú poberať príspevok v aktuálnej výške. Rodinám, ktoré nepoberajú pomoc v hmotnej núdzi sa príspevok zníži na polovicu. • Bolo by vhodné, aby sa zosúladiť výšky dávok na rovnakej úrovni, bez ohľadu na to, ako ktoré v poradí sa dané dieťa narodilo. • Zároveň by bolo vhodné, aby došlo k úprave nastavenia pomoci v hmotnej núdzi a najmä zjednodušeniu prístupu k tejto dávke, aby sa vyššia úroveň príspevku pri narodení dostala k všetkým chudobou ohrozeným rodinám. • Je tiež potrebné vytvoriť nástroj, ktorý umožní testovanie výšky príjmu domácností, aby bolo možné výšku dávky vyklesať s rastom príjmu (na štýl daňového bonusu). 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<p>Zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi ÚPSVR už teraz zbiera všetky potrebné relevantné údaje na cielenejšie vyplácanie tejto podpory.</p>		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Úprava legislatívneho znenia prijatá nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných zopár mesiacov.	

Vrátenie nastavenia dotácií na obedy k stavu spreď mája 2023

Zďodvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Plošné opatrenia sociálnej pomoci nie sú nákladovo efektívne. Vhodnejšie je cieľiť pomoc na ohrozené domácnosti s deťmi (primárne napr. rodiny s osamelým rodičom a mnohohodtné rodiny s vyšším rizikom chudoby). • Vrátenie nastavenia systému k stavu zo začiatku roka 2023 by znamenalo zacielenie pomoci práve na domácnosti v hmotnej núdzi, ktoré túto pomoc najviac potrebujú. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Výška dotácie je na úrovni <ul style="list-style-type: none"> • 1,40 EUR/každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole a stravovalo sa, • 2,10 EUR/každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vyučovania v základnej škole na prvom stupni a stravovalo sa, • 2,30 EUR/každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vyučovania v základnej škole na druhom stupni a stravovalo sa. • Pôvodne boli plošné dotácie na obedy vymenené za vyšší daňový bonus, avšak po opätovnom zavedení plošných dotácií na obedy k poklesu daňového bonusu nedošlo. Zatiaľ čo chudobnejšie rodiny dostávajú len dotáciu na obed, tie pracujúce a menej ohrozené chudobou aktuálne benefítujú okrem dotácie na obedy ešte aj z daňového bonusu. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	ÚPVSR, materské a základné školy		Deti, ktoré sa stravovali počas vyučovania na materských (posledný ročník) a základných školách a ich domácnosti nepoberajú dávky v hmotnej núdzi
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	182	182
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná ako 10-násobok priemerného nárastu výdavkov z mája a júna roka 2023 oproti priemerným výdavkom za január až apríl roka 2023. Za júl nedošlo k výraznému nárastu kvôli letným prázdninám. • Realizovaná úspora sa môže prejavíť okamžite. • Bolo by vhodné, aby došlo k úprave nastavenia pomoci v hmotnej núdzi a najmä zjednodušeniu prístupu k tejto dávke, aby sa dotácie na obed dostali k všetkým chudobou ohrozeným deťom. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (opätovne zavedené cez zákon č. 65/2023)		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Úprava častí zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov.	

Skrátenie doby poberania rodičovského príspevku do 2 rokov dieťaťa

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Skrátenie rodičovského príspevku by mohlo motivovať k rýchlejšiemu návratu matiek na trh práce (aj vďaka dlhej podpore patríme medzi krajiny s jednou z najnižších mier zaškolenosti detí do 3 a následne aj 6 rokov). • Zároveň Slovensko patrí medzi krajiny s najdlhšou dobou vyplácania podpory po narodení dieťaťa. • Dlhá podpora a nedostatok flexibility (chýbajúce jasle a flexibilné pracovné pozície) majú vplyv aj na zhoršenie pracovných zručností a spomalenie rastu miezd matiek. Slovensko patrí medzi krajiny s nízkou zamestnanosťou žien vo veku 25-40 rokov. Na dlhom horizonte to má vplyv aj na výšky ich dôchodky, ktoré v porovnaní s mužmi budú nižšie a budú ich poberať dlhšie, kvôli vyššiemu priemernému veku dožitia. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Výška rodičovského príspevku je od augusta 2023 a v roku 2024 345,20 EUR bez predchádzajúceho nároku na materské (tj. opatrovník nebol predtým zamestnaný) alebo 473,30 EUR mesačne ak nárok vznikol (tj. opatrovník bol predtým zamestnaný). Dve výšky príspevku prehlbujú príjmovú nerovnosť a narušajú princíp solidarity. Nižšia úroveň dávky znevýhodňuje domácnosti kde (primárne) matka nemala dostatočne dlhú pracovnú kariéru pred pôrodom. Dá sa očakávať, že práve tieto domácnosti budú skôr ohrozené chudobou. Bolo by preto vhodné v rámci zmien vrátiť príspevok na jednu spoločnú úroveň pre všetkých. • Skorší nástup do jasí (po 1 roku od narodenia) či škôlok nemá negatívne efekty na vývoj detí. Vyššia úroveň rodičovského príspevku v porovnaní s príspevkom na starostlivosť ale nemotivuje k využitiu jasí od skoršieho veku. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	ÚPSVR		Domácnosti s deťmi vo veku medzi 2-3 rokmi	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	249	267	281
	<ul style="list-style-type: none"> • Šetrenie 37% z alokácie na rodičovský príspevok očistenej o dávky pre ZŤP, ZŤP dávky ostávajú bez zmeny. • Prechod na jednu úroveň dávky (bez vplyvov na rozpočet). • Kvantifikácia neuvažuje s dynamickými efektami. Dá sa však očakávať vyvolaná zvýšená zamestnanosť žien s deťmi vo veku 0-3 roky, a na to naviazaný nárast daňovo-odvodových príjmov. Vyššie daňové príjmy by mali pokryť zvýšené výdavky potrebné na výstavbu a fungovanie nových jasí. 			
Vplyv na ekonomiku	HDP	nízky	Pozitívny vplyv	
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	stredný	Pozitívny vplyv. Zdvojnásobenie miery zamestnanosti žien s deťmi 0-3 zo 16,7% na 31,5% (priemer EÚ je 55%). Polovica by nastúpila na polovičný úväzok. Náklady 0,1% HDP, ekonomický benefit 0,7% HDP.	
Spôsob implementácie	Zákon č. 571/2009 o rodičovskom príspevku			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Úprava legislatívneho znenia prijatá nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných pár mesiacov.		

Zníženie maximálnej výšky nemocenských dávok na 1,5-násobok PM

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Znížením stropu maximálnych výšok dávok na 1,5násobok by sa znížila neadresnosť systému nemocenského poistenia. Výška nemocenských dávok priamo závisí od príjmu poistenca, vyššie príjmoví poberatelia tak dostávajú vyššie dávky ako kompenzáciu výpadku príjmu. Znižovanie dávok by sa dotklo len nadpriemerne zarábajúcich ľudí, pričom je pravdepodobné, že tí sa nenachádzajú v krízovej finančnej situácii a aj nižšia výška dávky pokryje ich nevyhnutné náklady. Aj po znížení stropu by maximálna mesačná výška materského bola vyššia než ako priemerná mesačná mzda na Slovensku. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Aktuálne je na vymeriavací základ pre výpočet výšok dávok nastavený strop vo výške dvojnásobku priemernej mzdy spred dvoch rokov (pre rok 2023 je to 2 422 EUR mesačne). Následne sa pre výpočet dávok aplikujú miery náhrad vo výške 55% pre nemocenské a ošetrovné a 75% pre materské. Pri materskom by sa takáto zmena dotkla približne 7% poberateľov, pri nemocenskom a ošetrovnom približne 3% poberateľov. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Sociálna poisťovňa		Poberatelia nemocenských dávok so mzdou nad 1,5násobkom priemernej mzdy spred dvoch rokov (pre rok 2024 nad cca 2 000 EUR mesačne)	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	50	55	58
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora identifikovaná pomocou výpočtu na individuálnych anonymizovaných údajoch o poberaní dávok a platení nemocenského poistenia. Realizovaná úspora sa môže prejaviť okamžite. Možná interakcia, ak by došlo súčasne k zavedeniu opatrenia „Vyplácanie nemocenských dávok zohľadnením celoročného príjmu“. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Úprava častí zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov.		

Krátenie materského druhého opatrovníka pri súbehu s príjmom

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Na Slovensku máme jeden z najštedrejších systémov platenej rodičovskej dovolenky pre druhého opatrovníka (z pohľadu dĺžky a aj výšky dávky). • Vysoký pracovný príjem otcov počas poberania materského môže indikovať, že popri materskej pracujú na nezmenený úväzok a materskú netrúvili doma s dieťaťom. • Práca otca popri materskej, pri ktorej sa nestíha starať o dieťa, ide proti cieľom takejto politiky. V súlade s tým sa ukazuje, že čím viac otcovia popri materskej zarábajú, tým neskôr matky nastupujú do práce. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Druhý opatrovník (typicky otec) môže poberať materské maximálne 28 týždňov. Miera náhrady je 75%, čo znamená dávku vo výške čistej mzdy. • Nárok na dávku vzniká po 270 dňoch nemocenského poistenia v posledných 2 rokoch. • Kontroluje sa prebratie dieťaťa do starostlivosti a nulový príjem zo zamestnania, v rámci ktorého vznikol nárok na dávku. Ak však opatrovník prešiel na dohodu s rovnakým príjmom a splnil podmienky pre vznik nároku, tak sa súbeh s platom už nerieši. • V roku 2019 malo druhý mesiac materskej 29 % otcov príjem zo zamestnania. Viac než polovica otcov (57 %), ktorí v roku 2019 popri materskej pracovali, zarobili nanajvyš polovicu svojho predošlého príjmu. Viac než polovicu svojho predošlého príjmu zarobilo 43 % otcov (23 % zarobilo viac než 90 % svojho predošlého príjmu). • Ak bol otec na materskej a nepracoval, mediánový čas návratu matiek do práce bol 23 mesiacov po pôrode (33 mesiacov je mediánový návrat všetkých matiek). Ak však otcovia počas materskej pracovali, matky zostali doma dlhšie (28 mesiacov ak zarábal menej ako 50 % príjmu a 31 mesiacov v priemere ak to bolo viac ako 50%). 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa Sociálna poisťovňa	Firmy	Domácnosti Druhý opatrovník dieťaťa (typicky otec) s nárokom na materské a na rodičovskej dovolenke s dieťaťom do 3 rokov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024 Úspora 8	2025 17	2026 19
Vplyv na ekonomiku		Vplyv HDP Inflácia Zamestnanosť	nízky nízky nízky	Komentár Pozitívny vplyv
Spôsob implementácie	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Stredná	Komentár Potrebne prepojiť databázu o poberateľoch materského s databázou príjmov v rámci Sociálnej poisťovne, tá však má všetky potrebné údaje k dispozícii. Úprava častí zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov.		

Postupné vyklesávanie dávky v nezamestnanosti s dĺžkou poberania

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Postupné znižovanie miery náhrady dávky môže motivovať k rýchlejšiemu návratu na trh práce. Až polovica všetkých poberateľov zostáva na dávke v nezamestnanosti plných 6 mesiacov. Hľadanie a zabezpečenie nového kontraktu síce istý čas trvá, ale vo väčšine prípadov sa dá presun na novú pozíciu zabezpečiť za kratší čas ako za pol roka. • Existuje možnosť výberu jednorazovej dávky na úrovni 50 % zostávajúcej alokácie po 3 mesiacoch ako forma motivácie pre rýchlejšie nájdenie si zamestnania. Avšak táto možnosť nie je výrazne využívaná a zrejme nie je dostatočne motivačná. • Pri vyššie príjmových poberateľoch je možné, že sa táto dávka používa aj ako náhrada príjmu počas dlhšieho neplateného voľna z práce (tzv. sabbatical). V takomto prípade sa teda dávka neposkytuje na preklopenie obdobia, kedy by z objektívnych dôvodov nebolo možné nájsť si prácu. 										
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Dávku v nezamestnanosti je možné poberať 6 mesiacov, miera náhrady je vo výške 50 % hrubého príjmu. Po troch mesiacoch je možné si vybrať jednorazovú dávku na úrovni 50% zostávajúcej alokácie. • Aktuálna maximálna výška dávky je na úrovni 1 329,10 EUR mesačne. • Nárok na dávku vzniká po zaplatení 2 rokov poistenia v nezamestnanosti z posledných 4 rokov. 										
Dotknuté subjekty	Verejná správa Sociálna poisťovňa	Firmy	Domácnosti Poberatelia dávky v nezamestnanosti								
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	<table border="1" style="width:100%; text-align:center;"> <tr> <td></td> <td>2024</td> <td>2025</td> <td>2026</td> </tr> <tr> <td>Úspora</td> <td>32</td> <td>32</td> <td>32</td> </tr> </table>				2024	2025	2026	Úspora	32	32	32
		2024	2025	2026							
Úspora	32	32	32								
<ul style="list-style-type: none"> • Prvé tri mesiace by poberatelia dostávali dávku vo výške 50 % mzdy tak ako doteraz. Od 4. mesiaca by začala miera náhrady klesať, za 4. mesiac by bola 40%, za 5. mesiac 30 % a za 6. mesiac 20%. • Až polovica poberateľov poberá dávku plných 6 mesiacov, týmto opatrením by tak mohlo dôjsť k úspore až 12% výdavkov. • Ide o konzervatívny prístup ku kvantifikácii, pretože je možné, že niektorých poberateľov to bude motivovať k rýchlejšiemu návratu na trh práce. V takom prípade by bolo možné pozorovať efekt aj cez zvýšené dane a odvody. 											
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár								
	HDP	nízky									
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv								
	Zamestnanosť	nízky									
Spôsob implementácie	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa má k dispozícii všetky údaje o poberateľoch dávky a o tom v ktorom mesiaci poberania sa nachádzajú. Úprava miery náhrady v dotknutých mesiacoch tak nepredstavuje náročnú zmenu na implementáciu.										
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár									
	Jednoduchá	Zmena časti zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov.									

Prehodnotenie stupňov odkázanosti na starostlivosť iných

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Posudkový systém je fragmentovaný a neefektívny. Tá istá osoba je nezriedka opakovane posudzovaná viacerými subjektami na rôzne účely podľa rôznych zákonov s rozličnými kritériami. • Posudzovanie môže byť kvôli fragmentácii a nízkej miere kontroly nekonzistentné a nespravodlivé. Posudkovú činnosť pre rôzne typy služieb a príspevkov vykonávajú rôzne orgány – obce, samosprávy a úrady práce. Podľa zistení generálnej prokuratúry z 2017 vykazovalo prvky nezákonnosti až 69 % preverovaných posudkov. • Kritériá posudzovania odkázanosti pri ťažkom zdravotnom postihnutí (ŤZP) sú úzke a znevýhodňujú ľudí s duševnými poruchami. Naopak, ŤZP je často priznané ľuďom, ktorých ochorenie je zvládnuteľné modernou liečbou. • Pri posudzovaní odkázanosti na sociálne služby vzniká konflikt záujmov. Nejasné pravidlá a slabá kontrola umožňujú samosprávam, ktoré vykonávajú posudkovú činnosť a sú zriaďovateľmi veľkej časti zariadení, prisudzovať žiadateľom vyššie stupne odkázanosti než v skutočnosti majú. Príspevok MPSVR na klientov vo vyšších stupňoch odkázanosti je totiž vyšší. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuálne existuje 6 stupňov odkázanosti v závislosti od miery samostatnosti osôb so ŤZP (I. vyžaduje minimálnu pomoc, VI. znamená úplnú odkázanosť). • Pomoc sa vypláca buď formou peňažných príspevkov (PP) na opatrovanie (viacero úrovní v závislosti od počtu opatrovaných ľudí a či je opatrovník pracujúci/dôchodca), alebo formou osobnej asistencie (5,52 EUR za hodinu) a formou jednorazových príspevkov (napr. na auto). Okrem poskytovania peňažných príspevkov existujú aj domovy sociálnych služieb. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa ÚPSVR, obce a samosprávy	Firmy	Domácnosti Domácnosti s ŤZP osobou, opatrovatelia poskytujúci osobnú asistenciu, domovy sociálnych služieb	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024 Úspora 39	2025 81	2026 82
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora je identifikovaná ako 10 % alokácie v rozpočte na tento účel. • Realizovaná úspora sa prejaví až od polovice roka 2024 kvôli auditu. • Zároveň by bolo vhodné pripraviť opatrenia na zvýšenie zamestnanosti ŤZP ľudí. Mnohí sa vedia zapojiť na trhu práce, kariérne poradenstvo úradov práce vie sprostredkovať pomoc. Okrem úspory verejných zdrojov by ŤZP ľudia boli viac zapojení do diania v spoločnosti, zmenšil by sa problém s chýbajúcou pracovnou silou, malo by to pozitívny efekt aj na ich dôchodkové nároky. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv HDP nízky Inflácia nízky Zamestnanosť nízky	Komentár Pozitívny vplyv	
Spôsob implementácie	Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách; Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia; Nariadenie vlády č. 232/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie a výška peňažného príspevku na opatrovanie			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Náročná	Komentár Potreba vykonania auditu. Zmena relevantných častí zákonov nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR, prípadne nadpolovičnou väčšinou členov vlády pri úpravách nariadení vlády. Na zavedenie opatrenia je potrebný minimálne rok.		

Krátenie príspevku na opatrovanie pre poberateľov dôchodkovej dávky

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Plošné opatrenia sociálnej pomoci nie sú nákladovo efektívne. Vhodnejšie je cieľiť pomoc na chudobou ohrozené domácnosti. Pri opatrovateľoch, ktorí sú poberateľmi dôchodku dochádza k dvojitej finančnej podpore, ktorá sa v týchto rokoch aj výrazne navyšuje na úroveň príspevkov pre opatrovateľov v produktívnom veku (doteraz im bol príspevok krátený o 50 %). V mnohých prípadoch však opatrovník a opatrovaná osoba bývajú spolu a zdieľajú náklady na chod domácnosti. Nie je preto potrebné vyplácať príspevok v takej výške ako pri osobách v produktívnom veku bez príjmu, kde je príspevok vyšší práve z titulu absencie iného významného zdroja príjmu. Podobný systém krátenia sa aplikuje aj pri príspevkoch v hmotnej núdzi, kde sa kráti výška príspevku na ďalších členov domácnosti. Navyše by opatrovatelia stále boli poberateľmi plnej dôchodkovej dávky a príspevku na úrovni 50% príspevku pre opatrovateľov v produktívnom veku. Jednalo by sa o návrat k nastaveniu z roka 2022. Zachovaním súčasného stavu tiež dochádza k nesytmovosti poskytovania peňažných príspevkov v závislosti od finančnej situácie opatrovateľa a zdrojov príjmu. Ak má totiž opatrovateľ príjem zo zamestnania vyšší než 2-násobok životného minima, príspevok na opatrovanie sa mu neposkytne. Naopak, pri príjme v podobe dôchodkovej dávky prevyšujúcom túto hranicu sa príspevok poskytne v plnej výške. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Peňažný príspevok slúži na zabezpečenie pomoci osobe s ŤZP pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a realizovaní aktivít. Pomoc sa vypláca formou pravidelnej mesačnej dávky - peňažného príspevku vo výške 426,75 EUR pri opatrovaní jednej osoby s ŤZP, alebo 567,60 EUR pri opatrovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP. Tento príspevok je vo výške 75% výšky dávky pre osobu v produktívnom veku, od júla 2024 sa výška dávky zvýši na 100 % príspevku pre osobu v produktívnom veku. Príspevok je vyplácaný priamo opatrovateľovi. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	ÚPSVR		Domácnosti s ŤZP osobou, ktorým starostlivosť poskytuje poberateľ dôchodkovej dávky	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	41	83	84
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora je identifikovaná ako návrat výšky príspevku na úroveň 50 % výšky príspevku pre opatrovateľov v produktívnom veku. Realizovaná úspora sa prejaví od polovice roka 2024. Bolo by vhodné vytvoriť nástroj, ktorý umožní testovanie výšky príjmu domácností, aby bolo možné výšku dávky vyklesať s rastom príjmu (na štýl daňového bonusu). 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Zmena relevantných častí zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR, prípadne nadpolovičnou väčšinou členov vlády pri úpravách nariadení vlády. Na zavedenie opatrenia je potrebný minimálne rok.		

Zrušenie oslobodenia doplatkov za lieky

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Slovensko vynakladá na oblasť liekov ako podiel na celkových verejných výdavkoch na zdravotníctvo viac v porovnaní s EÚ a V3. Problémom je aj vyššia spotreba antibiotík v porovnaní s krajinami s najlepšou praxou. Slovensko má nastavené pomerne široké a neadresné oslobodenie od doplatkov za lieky, ktoré sú štandardom ako spoluúčasť pacienta v každom vyspelom zdravotnom systéme. <p>Štruktúra výdavkov na zdravotníctvo (% celkových výdavkov na zdravotníctvo, 2019)</p> <p style="text-align: right;"><small>Zdroj: Eurostat, ÚHP</small></p>			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> V súčasnosti platia nulové doplatky s okamžitým uplatnením priamo v lekárni pre deti do 6 rokov a pre dôchodcov a ZŤP s príjmom do 782 eur (rok 2024). Súbežne existujú pre dôchodcov a ZŤP stále platné limity spoluúčasti vo výške 12 a 30 eur za štvrtrok (zdravotná poisťovňa vracia sumu nad túto hranicu). Návrh rieši návrat k limitom spoluúčasti pre skupinu dôchodcov a ZŤP. Napriek širokej podpore populácie pri doplatkoch za lieky neexistuje na Slovensku žiadne opatrenie, ktoré by cieľilo najchudobnejšiu populáciu mimo súčasných skupín detí do 6 rokov, dôchodcov a ZŤP. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MZ SR ako regulátor	Firmy	Domácnosti Domácnosti definované v legislatíve - deti do 6 rokov, dôchodcovia a ZŤP s definovanou hranicou príjmu	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024 Úspora: 20	2025 40	2026 40
Predpoklady kvantifikácie: Výpočet predpokladá zrušenie oslobodenia od doplatkov pre deti do 6 rokov, dôchodcov a ZŤP do určitej hranice príjmu (782 eur v roku 2024).				
Vplyv na ekonomiku		Vplyv HDP: nízky Inflácia: nízky Zamestnanosť: nízky	Komentár Pozitívny vplyv	
Spôsob implementácie	Potrebná zmena legislatívy (zákon č. 363/2011 Z.z. - Zákon o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia).			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Jednoduchá	Komentár Relatívne jednoduchá procesná náročnosť zmenou v legislatíve. Implementácia si vyžiada niekoľko mesiacov.		

Zrušenie polovice malých nesystémových sociálnych dávok

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Približne 300 mil. EUR ročne sa vypláti na rôzne nesystémové dávky. Táto nemalá suma sa vypláca na široké spektrum transferov – od úrazových dávok (kompenzácia úrazu na pracovisku), cez štipendiá (prospechové, tehotenské či sociálne) a príspevky pri prepustení z väzby či výkonu trestu po ocenenia pre Najkrajšiu knihu Slovenska a ocenenia čestným občanom mesta. Je potrebné na základe auditu prehodnotiť význam a cieľ poskytovania všetkých týchto dávok. Sice ide o veľký set dávok, ale je potrebné si presne stanoviť, ktorá z týchto dávok na čo slúži a prehodnotiť či plnia svoj cieľ – či ide o sociálnu pomoc ohrozeným skupinám (napr. sociálne štipendiá, sociálny dôchodok), alebo skôr len o symbolické odmeny (Najkrajšia kniha Slovenska), ktoré by mohli byť zrušené. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Týka sa EKRR kódov 642014 jednotlivci (115 mil. EUR), 642036 štipendiá (80 mil. EUR), 642017 úrazové dávky (60 mil. EUR), 642030 príplatky a príspevky (28 mil. EUR), 64029 na náhradu (20 mil. EUR) a 642018 ostatné (20 mil. EUR). Ilustračné sumy sú z rozpočtu na rok 2023. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Viacere subjekty, najmä MPSVaR, Sociálna poisťovňa, MŠVaV a MV, ...		Poberatelia zrušených dávok	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	82	165	165
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora identifikovaná ako 50% alokácie v rozpočte na tento účel. Realizovaná úspora sa prejaví až od polovice roka 2024, pretože je potrebné aby prebehol audit všetkých dávok. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Audit jednotlivých úradov, keďže každý úrad vypláca nejakú časť z týchto dávok - bude náročné zmapovať, ktorý úrad akú dávku presne využíva a prečo. Potreba zmeny relevantných zákonov či nariadení vlády upravujúcich vyplácanie dávok.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	Potreba vykonania auditu. Zmena relevantných častí zákonov nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR, prípadne nadpolovičnou väčšinou členov vlády pri úpravách nariadení vlády. Na zavedenie opatrenia je potrebný rok.		

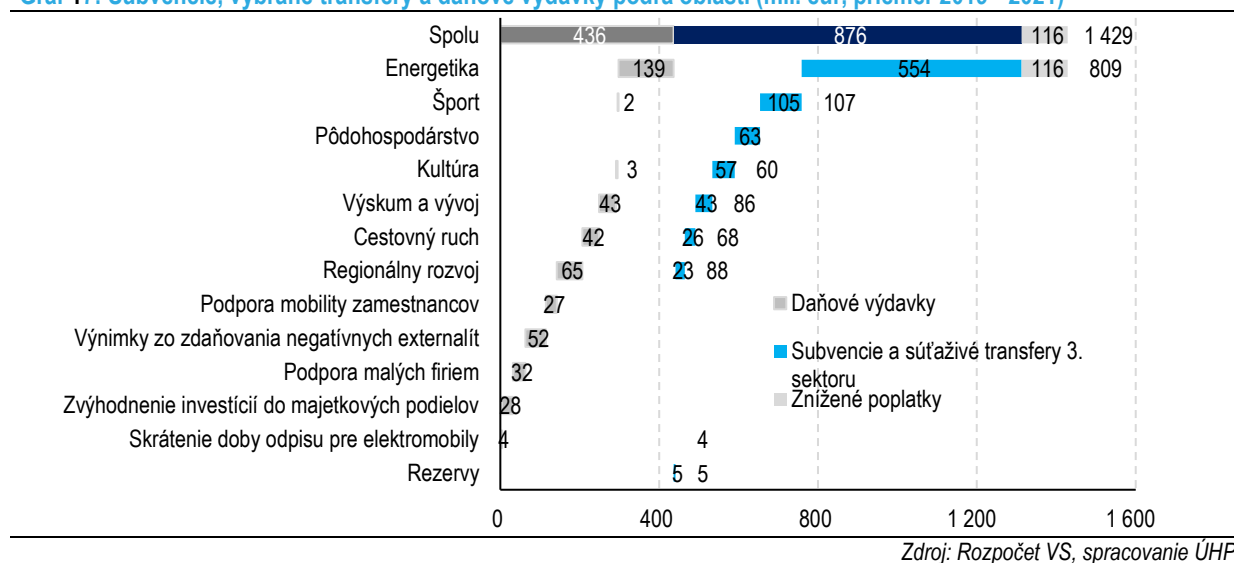
Zníženie benefitov zdravotných poisťovní o dve tretiny

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • V krajinách s vyspelými zdravotnými systémami je komplexná zdravotná starostlivosť zabezpečená pre všetkých obyvateľov bez ohľadu na príjem. Mimo povinnej zdravotnej starostlivosti sú obvykle len doplnkové výkony a služby – napríklad očná a zubná starostlivosť. • Pri benefitoch zdravotných poisťovní pre poistencov ide o zdroje z verejného zdravotného poistenia, ktoré sú vynakladané aj na aktivity a produkty nesúvisiace s nevyhnutnou a účinnou zdravotnou starostlivosťou, čo je definícia zdravotnej starostlivosti financovanej z verejného zdravotného poistenia. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravotné poisťovne vynakladajú na tzv. benefity poistencom približne 60 mil. eur. Patria sem okrem zubnej starostlivosti napríklad aj zľavy na online tréningy a kuchárske knihy, kurzy plávania pre bábätká či baby monitory, ktoré nijak nezlepšujú kvalitu a dostupnosť zdravotnej starostlivosti. • Ide o marketingové aktivity zdravotných poisťovní financované z verejného zdravotného poistenia. • Úspora sa predpokladá do takej miery, že zdravotným poisťovňami by ostala tretina súčasných zdrojov na tieto aktivity. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy		Domácnosti
	MZ SR ako regulátor, VŠZP ako štátna zdravotná poisťovňa	Súkromné zdravotné poisťovne (Dôvera, Union)		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	20	40	40
	Výpočet predpokladá zníženie benefitov zdravotných poisťovní o dve tretiny.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Potrebná zmena legislatívy (zákon č. 577/2004 Z.z. - Zákon o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti).			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Relatívne jednoduchá procesná náročnosť zmenou v legislatíve. Implementácia je možná aj bez zmeny legislatívy dohodou so zdravotnými poisťovňami. Implementácia si vyžiada niekoľko mesiacov.		

VIII. Zníženie neefektívnych dotácií

Dotácie, podobne ako iné verejné výdavky, je potrebné pravidelne prehodnocovať z pohľadu dosahovania zvolených cieľov. Na rozdiel od iných verejných výdavkov sú pre zásah do trhových mechanizmov ich samotné ciele kontroverzejšie. Môžu byť nespravodlivé - môžu narúšať konkurenciu, deformovať cenotvorbu, znižovať racionalizáciu využitia zdrojov, a tým znižovať tlak na efektivitu. V rokoch 2019-2021 tvorili verejné výdavky na dotácie 1,4 mld. eur, pričom veľká časť smerovala do energetiky (najmä na podporu obnoviteľných zdrojov energie). Za dotácie možno považovať priame verejné výdavky (876 mil. eur), daňové výdavky (436 mil. eur) či znížené poplatky firmám (116 mil. eur). Návrh obsahuje zníženie dotácií oproti rozpočtovaným hodnotám o približne 0,3 mld. eur do roku 2026.

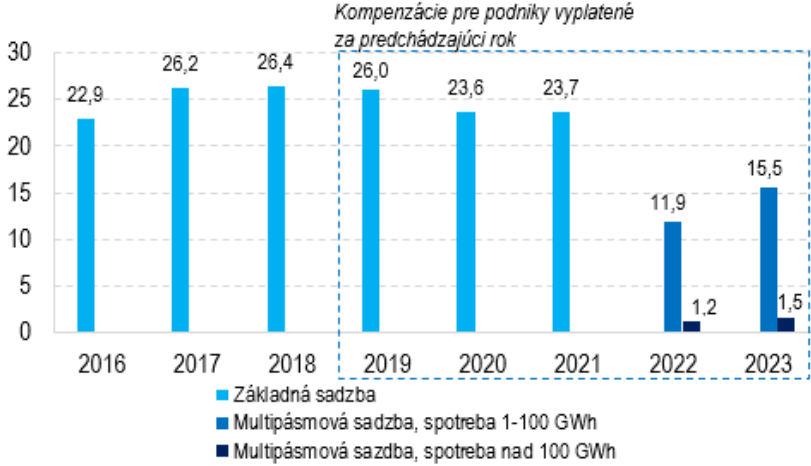
Graf 17: Subvencie, vybrané transfery a daňové výdavky podľa oblastí (mil. eur, priemer 2019 - 2021)

Tabuľka 7: Prehľad navrhovaných opatrení v danej kategórii (v mil. eur)

Opatrenie	2024	2025	2026
Zrušenie podpory zníženia koncovej ceny elektriny pre podniky	40	40	40
Zrušenie Vlakov zadarmo pre študentov a dôchodcov	33	34	34
Komercializácia nočnej železničnej dopravy a linky Košice/Prešov – Praha	14	26	27
Zníženie štátnej pomoci a národnej podpory MPRV SR	36	36	36
Zrušenie úľav farmárom na nákup nafty	32	32	32
Zrušenie rekreačných poukazov	0	35	35
Zrušenie Slovakia Travel	13	26	26
Zníženie podpory poskytovanej z dotačného systému MK SR	18	18	18
Zrušenie vzdelávacích poukazov (od septembra 2024)	6	18	18
Zrušenie dotácií na výstavbu a obnovu bytového fondu	18	20	20
Pozastavenie projektu pozemkových úprav pre už schválené územia	33	55	22
Zrušenie ostatných vybraných dotácií	7	13	13
Zrušenie 50% malých transferov (dotácií) mimo verejného sektora	0	23	23
Spolu	250	376	344

Zrušenie podpory zníženia koncovej ceny elektriny pre podniky

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Kompensácia reagovala na vysoké ceny TPS (tarifa za prevádzkovanie systému) pred rokom 2021. Úrovně TPS pre firmy odvtedy významne klesli kvôli zavedeniu multipásmovej tarify. Ďalšie kompenzovanie tak nie je potrebné. <p>Graf 1: Efektívna TPS podľa pásiem (v €/MWh).</p> <p><i>Kompensácie pre podniky vyplatené za predchádzajúci rok</i></p> <p><small>Pozn.: TPS 2023 bola znížená oproti rozhodnutiu ÚRSO, keďže došlo zastrpeniu. Zdroj: ÚHP taríf za druhý polrok 2023 (predpokladala sa rovnaká spotreba v oboch polrokoch). podľa ÚRSO</small></p>			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Štát každoročne kompenzuje podniky na tarifu za prevádzkovanie systému (TPS, časť konečnej ceny elektriny) sumou 40 mil. eur (od 2019). Kompensácia sa vždy vzťahuje na predchádzajúci kalendárny rok. V roku 2023 sa vyčerpá odhadom iba 5 mil. eur, kvôli novým podmienkam výzvy (kompensácia bude vyplatená za TPS vyplývajúcu z podpory OZE). Kompensácia TPS by nemala byť spôsobom boja proti energokríze, keďže je plošná pre všetky firmy so spotrebou nad 1 GWh, a teda špecificky necieli na podniky s najväčšími problémami. Implementačný plán revízie výdavkov na dotácie odporúča kompenzáciu nevyplatiť už v roku 2023. MH SR odporúčanie nezrealizovalo. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa MH SR	Firmy Podniky so spotrebou nad 1 GWh elektriny ročne. Vplyvy pre približne 15 podnikov nad 100-tisíc € ročne a ďalších približne 100 s nižším vplyvom.	Domácnosti -	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Úspora	2024 40	2025 40	2026 40
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Kompensáciu je možné zrušiť nevyhlásením výzvy MH SR, pričom na ňu neexistuje právny nárok. 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Jednoduchá	Komentár Stačí nevyhlásiť výzvu.		

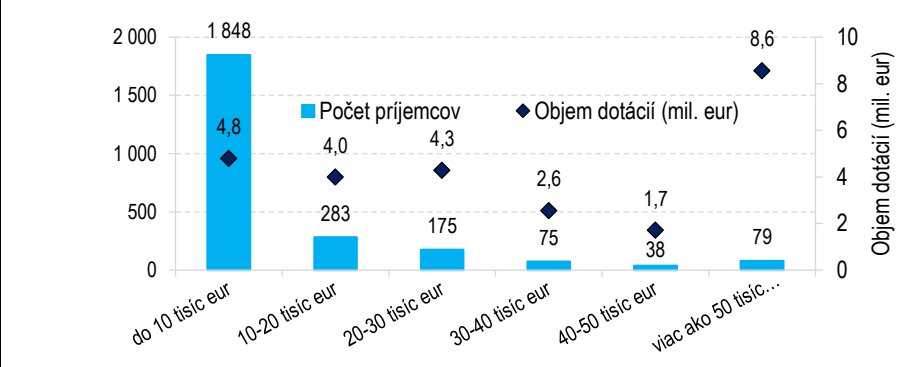
Zrušenie vlakov zadarmo pre študentov a dôchodcov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Vo svete je bezplatné cestovanie pre vybrané skupiny výnimkou, existuje len v pár štátoch ako napr. v Luxembursku (cestovanie celou verejnou dopravou je tu zadarmo pre všetkých). Zrušenie bezplatného cestovania pomôže k zvýšeniu vlastných príjmov ZSSK a zníženiu dotácie zo štátneho rozpočtu. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Železničná spoločnosť Slovensko (ZSSK) je bez štátneho transferu každoročne stratová. Cestovné vo vlakoch dnes pokrýva len 20 % nákladov vlakovej dopravy a tento podiel každoročne klesá. Vlaky zadarmo boli spustené v roku 2014. Študenti a dôchodcovia využívajúci bezplatnú prepravu tvoria približne 30 % cestujúcich vo verejnej železničnej doprave. Zrušením vlakov zadarmo sa zavedie spoluúčasť dotknutých skupín, pričom stále budú môcť využívať zľavy (približne 50 %) oproti štandardnému cestovnému. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	ZSSK, Ministerstvo dopravy		Študenti a dôchodcovia využívajúci bezplatnú dopravu	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	33	34	34
	Predpoklad kvantifikácie: <ul style="list-style-type: none"> Vplyv zavedenia bezplatnej prepravy na náklady a výnosy ZSSK v rokoch 2015-2017 po očistení ostatných vplyvov a inflácie. Uvedené hodnoty predstavujú konzervatívny odhad. Horná hranica úsporného potenciálu je približne 45 mil. eur. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	vysoký		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Úprava cenníka v rámci Prepravného poriadku ZSSK Nastavenie nových cien v systémoch ZSSK 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Dĺžka implementácie: pár mesiacov		

Komercializácia nočnej železničnej dopravy a linky Košice/Prešov – Praha

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Spacie vozne v nočných vlakoch predstavujú nadštandardnú službu, ktorá je v bežnej európskej praxi komerčným produktom. Tržby z predaja lístkov by mali pokryť náklady na ich prevádzku. Na linke Prešov/Košice – Praha v súčasnosti jazdí v rámci spolupráce ZSSK a ČD vlak Pendolino, ktorý je na slovenskom úseku dotovaný hoci na českom úseku jazdí bez dotácií. Na tejto linke už jazdia aj dvaja súkromní dopravcovia Regiojet a Leo Express. MD SR plánuje od roku 2024 pridať ďalšie dotované vlaky na linke Prešov – Praha, ktoré zvýšia štátne dotácie o 5 mil. eur. Štátne dotácie sú na týchto linkách duplicitné a obmedzujú voľnú trhovú súťaž. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Nočnú dopravu využíva na Slovensku iba približne 0,2 % cestujúcich ale tvorí až 5 % štátnej dotácie. Ceny lístkov za miesto v lôžkových a ležadlových vozňoch sú neudržateľne nízke. V porovnaní s okolitými krajinami má Slovensko nadmerne husté pokrytie nočnými spacími vlakmi. Dopracovelia Regiojet a Leo Express sa listom sťažovali na postup MD SR pri financovaní duplicitných dotovaných vlakov napriek dostatočnému komerčnému pokrytiu. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Ministerstvo dopravy, ZSSK	Positívny vplyv na súkromných dopravcov	Vyššie ceny spacích vozňov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	14	26	27
	Predpoklady kvantifikácie <ul style="list-style-type: none"> Adresný výpočet odhadovaných nákladov jednotlivých liniek podľa ich prevádzkových ukazovateľov a informácií z listu súkromných dopravcov. Vlak EN Slovakia 442/443 je nočným vlakom na linke Košice – Praha (zahnutý v oboch kategóriách). Členenie úspory (2024): <ul style="list-style-type: none"> Košice – Praha (bez EN Slovakia) 2,4 mil. eur Nedotovanie nových vlakov ZSSK Prešov – Praha 4,6 mil. eur Nedotovanie nočných vlakov 18,7 mil. eur 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky	Zanedbateľný vplyv	
	Inflácia	nízky	Zanedbateľný vplyv	
	Zamestnanosť	nízky	Zanedbateľný vplyv	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Zmena objednávky dopravy vo verejnom záujme na rok 2024. Po dohode so ZSSK možné okamžite od januára 2024 alebo od druhej zmeny GVD v júni 2024. Zmena ceny lístkov za miesta v spacích vozňoch. 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Potrebné čo najskôr zmeniť objednávku grafikonu 2023/2024, ktorý začína platiť začiatkom decembra 2023.		

Zrušenie úľav farmárom na nákup nafty (Zelená nafta)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Podpora farmárom zabezpečuje príjem bez ohľadu na ich snahu znižovať náklady, motiváciu inovovať, hospodárenie šetrné k životnému prostrediu atď.. Dopady podpory nie sú sledované, dochádza tiež ku koncentrácii pomoci pre veľké firmy v zahraničnom vlastníctve. Zelená nafta smeruje prostriedky tam, kde už smerujú cez iné programy. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Úľavy farmárom na nákup nafty (tzv. Zelená nafta) sú najväčšou schémou štátnej pomoci v poľnohospodárstve (2022: 32 mil. eur). Slúžia na podporu poľnohospodárskej výroby formou dotovania časti spotrebnej dane z minerálnych olejov. Až 80 % príjemcov zelenej nafty dostalo v roku 2021 podporu z viac ako 5 dotačných schém. Viac ako 10 podpôr dostalo 14 % príjemcov. Potreba dotovania nafty by mohla zaniknúť aj vďaka iniciatíve Európskej komisie REPowerEU. Jej cieľom je znížiť energetickú závislosť na Rusku prostredníctvom investícií do využívania obnoviteľných zdrojov na výrobu palív alebo výmeny technológií za úspornejšie a energeticky efektívnejšie. Alternatívou je zníženie výdavkov na dotačnú schému prostredníctvom zastropovania maximálnej výšky dotácie – potrebná je však hlbšia analýza. <p>Príjemcovia Zelenej nafty podľa výšky dotácie (2021, tis. eur)</p> <p style="text-align: right;"><i>Zdroj: Prehľad dotácií poskytovaných v rámci štátnej pomoci</i></p>			
Dotknuté subjekty	Verejná správa Riadi MPRV, medzi prijímateľmi subjekty VS nie sú.	Firmy Farmári – NACE 01xxx.	Domácnosti	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Úspora	2024 32	2025 32	2026 32
Pri zrušení úspora približne 32 mil. eur ročne. Úspora je určená na základe skutočnosti za rok 2022, jej výška sa môže líšiť (MPRV dostáva v kapitole zdroje na štátnu pomoc, výšku dotácií na jednotlivé schémy určuje sama kapitola).				
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zrušenie dotačnej schémy. Alternatívou úprava schémy zastropovaním maximálnej výšky dotácie.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Jednoduchá	Komentár Dĺžka implementácie je odhadovaná na pár mesiacov.		

Zrušenie rekreačných poukazov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Daňový výdavok nie je vhodnou formou podpory, keďže opatrenie má plošný charakter bez ohľadu na výšku príjmov zamestnanca. • Dodatočné prenocovania vďaka zavedeniu rekreačných poukazov pomohli tržbám, ale zvýšili sa aj náklady (kvôli zvýšeniu min. mzdy, príplatkov za sviatky, náklady na energie a služby), ziskovosť hotelierov ostala nezmenená. • Efekt rekreačných poukazov na zamestnanosť a mzdy v sektore cestovného ruchu nebol výrazný. • Opatrenie nezvyšuje dostupnosť pre všetky domácnosti, nakoľko povinnosť uhrádzať poukaz platí len pre stredné a veľké podniky či inštitúcie, ktoré už pravdepodobne poskytovali systém benefitov. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Cieľom rekreačných poukazov platných od roku 2019 bola podpora domáceho cestovného ruchu. • Rekreačný poukaz je pre zamestnávateľov aj zamestnancov oslobodený od daní a odvodov (podpora zo strany štátu). • Rekreačný poukaz poskytuje zamestnávateľ vo výške 55 % oprávnených výdavkov na pobyt, maximálne však 275 eur za celý rok. Povinnosť poskytnúť ho vzniká na základe žiadosti zo strany zamestnanca firmám, ktoré zamestnávajú viac ako 49 zamestnancov. Nárok zamestnancovi vzniká len za predpokladu, že u zamestnávateľa pracuje najmenej 2 roky a prenocovanie trvalo minimálne 2 noci. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Pozitívny vplyv pre organizácie so 49+ zamestnancami.	Pozitívny vplyv na firmy so 49+ zamestnancami (mimo sektora cestovného ruchu). Negatívny vplyv na firmy v cestovnom ruchu.	Negatívny vplyv na zamestnancov pracujúcich vo firme so 49+ zamestnancami, ktorí pre firmu odpracovali aspoň dva roky.	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	-	35	35
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná podľa alokácie v rozpočte na tento účel. • Nepredpokladáme vyvolané náklady. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv	
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Vypustenie časti zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov.		

Zrušenie štátnej agentúry SLOVAKIA TRAVEL (resp. zníženie výdavkov o 50 %)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Časť aktivít, ktoré momentálne realizuje ST, pred jej vznikom (2021) realizovala stále existujúca Sekcia cestovného ruchu MD SR. • Slovakia Travel má približne dvojnásobné výdavky v pomere k veľkosti sektora turizmu ako agentúry v zahraničí. • Výška výdavkov agentúr sa naprieč krajinami EÚ líši v závislosti od ich agendy a programov. Slovensko dáva agentúre v priemere 0,0075 eur na vytvorenie 1 eura pridanej hodnoty tohto sektora (priemer vybraných krajín je pritom 0,0042 na 1 euro pridanej hodnoty sektora turizmu). • Pri porovnaní s celkovou výškou HDP sa výdavky ST dostávajú na úroveň mierne nižšiu ako je priemer ostatných krajín. • Väčšina výdavkov agentúry smeruje najmä na zazmluvnenie marketingových kampaní, ktoré pred vznikom agentúry neboli realizované v obdobnej miere. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • SLOVAKIA TRAVEL je národná organizácia cestovného ruchu Slovenska, ktorej úlohou je propagovať Slovensko ako turistickú destináciu doma a v zahraničí. • Na celkovej úrovni podpory turizmu sú v programovom rozpočte sledované dva ukazovatele „zvýšenie ekonomických prínosov z CR“ a „nárast počtu turistov na Slovensku“, ktoré sú naviazané aj na výkon Slovakia Travel. • Agentúra vznikla v 2021 • Ročné náklady približne 26 mil. eur v 2023 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa Negatívny vplyv na agentúru SLOVAKIA TRAVEL. Zároveň dôjde k zníženiu rozsahu poskytovaných služieb (propagácia Slovenska).	Firmy Možné (pravdepodobne malé) zníženie tržieb v turistickom ruchu.	Domácnosti NA	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024 Úspora 26 (13)	2025 26 (13)	2026 26 (13)
	<ul style="list-style-type: none"> • Úspora identifikovaná na základe benchmarku výdavkov zahraničných agentúr na podporu turizmu ku podielu sektora CR na HDP • Nepredpokladáme vyvolané náklady. • V zátvorke zníženie výdavkov o polovicu 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
HDP		nízky	Zanedbateľný vplyv	
Inflácia		nízky	Zanedbateľný vplyv	
Zamestnanosť		nízky	Zanedbateľný vplyv	
Spôsob implementácie	Pre implementáciu je potrebná úprava rozpočtu.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Je potrebné preveriť už zazmluvnené kampane.		

Zrušenie vzdelávacích poukazov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • V prípade zmeny legislatívy by došlo k úspore osobitného ročného príspevku štátu na záujmové vzdelávanie pre jedného žiaka školy, v ktorej sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie. • V roku 2022 bolo vydaných 714 556 poukazov a prijatých 560 102 poukazov, t.j. len 78% z vydaných poukazov. • Niektoré poukazy sa odovzdávajú bez toho, aby deti krúžky aj reálne navštevovali. • Niektoré školy peniaze zo vzdelávacích poukazov využívajú ako dodatočný zdroj príjmov aj bez toho, aby bola riadne zabezpečená účasť detí na voľnočasových aktivitách. • Okruh poskytovateľov, ktorí môžu poukazy prijímať nezohľadňuje rozmanitosť organizácií, ktoré deti vo svojom voľnom čase navštevujú, resp. aktivít, ktorým sa venujú. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Hodnota vzdelávacieho poukazu na rok 2023 je stanovená v sume 32 Eur (3,2 Eur na 1 mesiac). • Vzdelávacie poukazy vydávajú svojim žiakom základné školy a stredné školy najneskôr do 10. septembra príslušného kalendárneho roka a vzdelávacie poukazy prijímajú školy a školské zariadenia, ktoré tvoria sústavu škôl a sústavu školských zariadení najneskôr do 25. septembra príslušného kalendárneho roka. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	MŠVVŠ SR		Rodičia školopovinných detí
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025
	Úspora	6	18
	<ul style="list-style-type: none"> • úspora je identifikovaná podľa aktuálneho NRVS 2024 – 2026 vo výške 18,1 mil. eur, pričom v roku 2024 by sa vplyvom účinnosti legislatívy počítalo s úsporou iba od septembra. Schválený rozpočet na rok 2023 na vzdelávacie poukazy vo výške 18,1 mil. eur 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • § 4ae zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov • § 9 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov. 		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Stredná	Novela zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR. Na zavedenie opatrenia je potrebných niekoľko mesiacov.	

Zníženie finančnej podpory projektov poskytovanej z dotačného systému MK SR

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Objem finančných prostriedkov každoročne vyčlenený na dotačný systém rezortu je limitovaný štátnym rozpočtom a predstavuje len zlomok objemu finančných prostriedkov, ktorý je zo strany žiadateľov požadovaný. V súlade s platnou legislatívou sa ustanovuje iba možnosť poskytnutia predmetných dotácií v pôsobnosti MK SR, pričom sa nejedná o nárokovateľnú dotáciu. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Na poskytnutie dotácie nie je právny nárok. Dotačný systém vyplýva z § 2 ods. 1 zákona č. 299/2020 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MK SR	Prijímatelia dotácií		
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	18	18	18
	<ul style="list-style-type: none"> Úspora je identifikovaná podľa aktuálneho Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Na dosiahnutie úspory nie je potrebná zmena legislatívy, stačí schválenie zmeny v rozpočte.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Je možné implementovať za niekoľko mesiacov.		

Zníženie podpory poskytovanej formou Štátnej pomoci a národných podpôr MPRV SR

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> V súlade s platnou legislatívou sa stanovuje možnosť poskytnutia podpory formou štátnej pomoci a národných podpôr, pričom sa nejedná o nárokovateľnú podporu. V prípade predmetnej úspory by išlo o zrušenie schém štátnej pomoci a národných podpôr na roky 2024-26 (nie je zahrnutá „zelená nafta“) 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Štátna pomoc a minimálna pomoc sa poskytuje podľa výnosu MPRV SR z 10. decembra 2014 č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve. Výška rozpočtovaného objemu finančných prostriedkov pre jednotlivé ustanovenia výnosu je v kompetencii kapitoly. Podpory na základe výnosu MPRV SR č. 536/2011-100 sú poskytované nefinančným nepodnikateľským subjektom na verejnoprospešné aktivity rozvoja pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. Prijímateľom môžu byť štátne podniky, občianske združenia alebo záujmové komory. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy		Domácnosti
	MPRV SR, štátne podniky, mestá, obce	Farmári, občianske združenia, záujmové komory	-	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	35	35	35
	Úspora vo výške rozpočtovaných prostriedkov na predmetný účel v príslušnom období. V roku 2024 sú v rámci kapitoly MPRV SR rozpočtované prostriedky na schémy štátnej pomoci mimo dotácie na „zelenú naftu“ 35,5 mil. eur.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Zrušenie dotačných schém štátnej pomoci a zrušenie národných podpôr.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Je možné implementovať za niekoľko mesiacov.		

Zníženie objemu štátnych dotácií na výstavbu a obnovu bytového fondu

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • V súlade s platnou legislatívou je dotáciu možno poskytnúť. Nejde o obligatórny výdavok. • Podpora výstavby a obnovy bytového fondu je realizovaná z iných zdrojov – napr. ŠFRB, ako aj novej schémy nájomného bývania. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Dotácie poskytované v zmysle zákonov: z. č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní, a z. č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov. • Aktuálne MD SR uvažuje iba s prostriedkami na dotácie podľa zákona č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní, t.j. na: obstaranie nájomných bytov na účel sociálneho bývania, obstaranie technickej vybavenosti a odstránenie systémovej poruchy domu (nerozpočtujú sa prostriedky). • MD SR v zmysle zákona 443/2010 Z. z. stanovuje limity dotácií pre jednotlivé samosprávne kraje. • Žiadosti sa v súlade so zákonom predkladajú od 15. januára do 31. mája príslušného roka. Žiadosti na riešenie odstránenia následkov živelnej udalosti možno predkladať v priebehu roka. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	Obce, VÚC	Neziskové právnické osoby - bytové družstvo, spoločenstvo vlastníkov bytov, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby na zabezpečovanie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu	Jednotlivci – vlastníci bytov	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	18	20	20
	Úspora je vo výške rozpočtovaných prostriedkov na predmetný účel v príslušnom rozpočtovom období. V roku 2024 je hodnota vo výške disponibilných zdrojov určených na dotácie zverejnená Ministerstvom dopravy SR.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	stredný		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> • MD SR na webovom sídle zverejní nulový rozpočet na dotácie a stanoví nulové limity dotácií pre rozhodovanie k žiadostiam o poskytnutie dotácie na rozvoj bývania predložených v príslušnom roku pre jednotlivé kraje. 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Je možné implementovať za niekoľko mesiacov.		

Časový posun projektu pozemkových úprav pre už schválené územia

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> MPRV SR každoročne je povinné od roku 2020 predložiť návrh 120 katastrálnych území na začatie pozemkových úprav - úlohu si však neplní. Ide o zrealizovanie rozpočtovaných prostriedkov v čase - aktuálne MPRV nie je schopné prostriedky čerpať – kvôli potrebe konsolidácie by boli práce pozastavené a odložené, neskôr by mohli byť obnovené. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Uznesením vlády SR bol schválený nelegislatívny materiál „Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR“ v rámci ktorého sa schválil 30-ročný variant projektu pozemkových úprav. V rámci navrhovaného úsporného opatrenia sa odporúča len odklad realizácie projektu na ďalšie roky, čím by sa v najbližších rozpočtových rokoch vytvorila úspora. 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti	
	MPRV SR, obce, mestá, VÚC, okresné úrady	Právnické osoby	Vlastníci pozemkov, nájomcovia poľnohospodárskej pôdy	
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	33	53	53
	<ul style="list-style-type: none"> Maximálna úspora vo výške rozpočtovaných prostriedkov na predmetný účel v príslušnom období. V roku 2024 sú v rámci kapitoly MPRV SR rozpočtované prostriedky na už predložené zoznamy katastrálnych území zo štátneho rozpočtu vo výške 32,7 mil. eur. Výška úspory v roku 2026 zahŕňa aj predpoklad pozastavenia predkladania nových katastrálnych území. 			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	nízky		
	Inflácia	nízky		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	Pre implementáciu je potrebné pozastaviť úlohu B.1. pre ministra MPRV SR vyplývajúcu z uznesenia vlády SR č. 358/2019 predložiť na rokovanie vlády každoročne návrh zoznamu katastrálnych území pre začatie pozemkových úprav na nasledujúci rok.			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Nutná zmena v uznesení vlády SR. Je možné implementovať za niekoľko mesiacov.		

Zrušenie ostatných vybraných dotácií

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora potravinárov – schéma je netransparentná, zvláštna forma vyplácania (odmena za vyplňanie dotazníkov), nejasný cieľ a KPIs. • Športové poukazy - Príspevok nie je systematickou podporou športovania detí a mládeže, nie je zrejmé či plní želaný účel, nakoľko štát nesleduje, kto úľavu čerpá, v akej výške a ktorá skupina obyvateľov z neho benefituje. Po eventuálnom zavedení krúžkovného stráca na zmysluplnosti. • Podpora aktivít Matice slovenskej (MS) – revízia dotácií navrhla prehodnotiť rozsah úloh požadovaných štátom, preskúmať, ktoré úlohy zverené Matici zo zákona by mohli vykonávať iné inštitúcie, resp. pri ktorých úlohách by sa Matica mohla pokúsiť uchádzať o súťaživé dotácie napr. z FPU, čo by prispelo k zvýšeniu kvality jej výstupov. • Podpora startupov na MH SR - MH SR dlhodobo čerpá len menej ako 10 % alokovaného rozpočtu • Patent box – prakticky sa nevyužíva. Každoročne ho využíva okolo 10 domácich firiem prevažne z IT sektora v objeme približne 1,2 mil. eur. Nie je vhodnou formou podpory - prináša zvýhodnenie až po získaní patentu, s ktorým sú často spojené niekoľkoročné náklady na výskum a vývoj. 			
Dotknuté subjekty	<p>Podpora potravinárov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Negatívny vplyv na výrobcov potravín (približne 350 firiem). • Žiadny, alebo minimálny vplyv na domácnosti (ponuka väčšiny potravinárskych statkov je globálna, ich cenu určuje medzinárodný trh). <p>Športové poukazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravdepodobne len malý vplyv na firmy. Jedná sa o dobrovoľný príspevok zamestnávateľa. • Negatívny vplyv na domácnosti - zníženie príjmov. Nie je možné určiť koľko domácnosti poberá. <p>Podpora aktivít Matice slovenskej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zníženie príjmov Matice slovenskej pravdepodobne zníži rozsah činnosti Matice. <p>Podpora startupov na MH SR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravdepodobne len malý vplyv na firmy keďže každoročne je vyčerpaných len približne 0,4 mil. eur (menej ako 10 %). <p>Patent box:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Negatívny vplyv na firmy využívajúce patentbox (cca 10 domácich firiem prevažne z IT sektora). 			
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Úspora	2024	2025	2026
	Podpora potravinárov	5,8	5,8	5,8
	Športové poukazy	2,4	2,4	2,4
	Podpora aktivít MS	0,6	0,6	0,6
	Podpora startupov na MH SR	2,5	2,5	2,5
	Patent box	1,5	1,5	1,5
	Spolu	7	13	13
	• Úspora identifikovaná podľa alokácie v rozpočte na tento účel, nepredpokladáme vyvolané náklady.			
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<p>Pre implementáciu je potrebná úprava rozpočtu. V nasledujúcich prípadoch aj úprava zákona:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doplnkové vnútroštátne platby (dobyťčie jednotky) - Nariadenie vlády č. 152/2013 Z. z. • Športové poukazy - Zákon č. 311/2001 Z.z. – Zákonník práce • Podpora aktivít MS - Zákon č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej. • Patent box - Zmena legislatívy (Zákon č. 595/2003 Z. z., § 13a,b). 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Jednoduchá	Pár mesiacov – v niektorých prípadoch stačí zrušenie rozhodnutia ministerstva alebo uznesenia vlády, inde vypustenie/zmena časti zákona.		

Zrušenie 50% malých transferov (dotácií)

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Je vhodné preskúmať viaceré z menších dotačných schém/transferov a neefektívne zrušiť. 			
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Štát poskytuje ročne formou malých transferov a dotácií približne 46 mil. eur (priemerná alokácia na jednu schému je približne 1,3 mil. eur). Schémy, ktoré prerozdeľujú menšie jednotkové dotácie majú obvykle vyšší pomer administratívnych nákladov a tým nižšiu efektívnosť. Príklady dotácií: <ul style="list-style-type: none"> Dotácie pre dobrovoľných hasičov (5,6 mil. eur) Dotácie v pôsobnosti kapitoly MPSVR SR (3,1 mil. eur ročne) Podpora mládežníckych organizácií a neformálneho vzdelávania (1,8 mil. eur ročne) Podpora účasti žiakov a študentov (ZŠ až VŠ) na medzinárodných športových súťažiach (1,1 mil. eur ročne) Podpora rozvoja činnosti občianskych združení na ochranu práv spotrebiteľa (0,1 mil. eur) 			
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy		Domácnosti
	rôzne subjekty (napr. samosprávy, školské jedálne a pod.)	Rôzne menšie firmy, tretí sektor a pod.		NA
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)		2024	2025	2026
	Úspora	-	23	23
		<ul style="list-style-type: none"> Výpočet na základe údajov z RIS 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár	
	HDP	stredný		
	Inflácia	stredný		
	Zamestnanosť	nízky		
Spôsob implementácie	<ul style="list-style-type: none"> Potrebné bližšie analyzovať malé dotácie (neboli detailne analyzované v revízií výdavkov na dotácie). Zrušiť schémy, ktoré neplnia stanovený účel, alebo sú nízko efektívne. 			
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár		
	Náročná	Potrebné preveriť jednotlivé schémy a tie, ktoré neplnia účel, zrušiť.		

IX. Opatrenia s vplyvom na dlhodobý ekonomický rast a udržateľnosť

Opatrenia, pri ktorých je možno identifikovať okamžitý vplyv na zlepšenie ukazovateľa udržateľnosti sa týkajú najmä dôchodkového systému, pričom v tejto oblasti bolo identifikovaných šesť opatrení s pozitívnym vplyvom približne 1 % HDP na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti. Najvýraznejší vplyv na dlhodobú udržateľnosť má úprava nastavenia predčasného dôchodku po 40 odpracovaných rokoch, ktorý bol schválený v rámci minuloročnej penzijnej reformy. Ďalšie opatrenia zahŕňajú zrušenie prvej valorizácie dôchodkov pri priznaní, zjednotenie dôchodkového veku mužov a žien, opravu naviazania dôchodkového veku na strednú dĺžku života, zníženie miery náhrady vo výsluhovom systéme a úprava výpočtu dôchodku zo Sociálnej poisťovne pre poberateľov výsluhových dôchodkov.

Tabuľka 8: Vplyv opatrení v dôchodkovom systéme na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (v p.b. HDP)

Opatrenie	Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti
Úprava nastavenia predčasného dôchodku po 40 odpracovaných rokoch	- 0,43
Zrušenie prvej valorizácie dôchodkov pri priznaní	- 0,12
Zjednotenie dôchodkového veku mužov a žien	- 0,21
Oprava naviazania dôchodkového veku na strednú dĺžku života	- 0,17
Zníženie miery náhrady vo výsluhovom systéme	- 0,03
Úprava výpočtu dôchodku zo SP pre výsluhových dôchodcov	- 0,01
Spolu	- 0,97

Poznámka: Záporná hodnota pri jednotlivých návrhoch opatrení znamená zníženie ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti a teda jej zlepšenie udržateľnosti.

Popri nevyhnutných konsolidačných opatreniach je zároveň dôležité realizovať dlhodobé štrukturálne reformy, ktoré pomôžu naštartovať ekonomický rast a prispejú tak k ozdraveniu verejných financií.

Dlhodobé reformy a okamžitú konsolidáciu je však potrebné vnímať skôr ako doplnok ku konsolidačným opatreniam, nie ako ich náhradu. Medzi najväčšie štrukturálne výzvy patrí nízka domáca zamestnanosť, ktorá je najvypuklejšia v prípade pracujúcich matiek s malými deťmi, ľudí s nízkym vzdelaním či starších osôb vo veku 60 až 69 rokov. Zvýšiť participáciu žien s malými deťmi na trhu práce môže pomôcť napríklad zavádzanie opatrení pre zosúladovanie pracovného a rodinného života. Účinné politiky podporujúce uplatnenie dlhodobo nezamestnaných ľudí s nízkym vzdelaním by sa zas mali zamerať na zlepšenie služieb zamestnanosti. Problém s nedostatkom pracovnej sily možno riešiť tiež zvýšením pracovnej migrácie zo zahraničia, a preto je nevyhnutné prijímať podporné opatrenia na zjednodušenie zamestnávania a integrácie cudzincov.

Nemenej dôležitou výzvou z pohľadu ekonomickej konvergenie Slovenska je rozvíjanie ľudského kapitálu a s tým súvisiaca potreba zlepšiť neuspokojivé výstupy slovenského vzdelávacieho systému. Je preto kľúčové úspešne dotiahnuť rozbehnutú reformu obsahu vzdelávania, učebnicovej politiky a prípravy učiteľov. Prioritou by tiež malo byť zlepšovanie inkluzívneho prístupu, najmä implementácia povinného predprimárneho vzdelávania a rozšírenie zaškolenosti detí od 3 rokov. Pokračovanie v opatreniach a investíciách zameraných na zvyšovanie výkonnosti vysokých škôl umožní viac stimulovať najtalentovanejší ľudský kapitál a zmierniť odchod vysokého podielu domácich študentov do zahraničia. Reformné snaženie je treba tiež zamerať na zvýšenie inovačnej výkonnosti slovenského hospodárstva a z tohto dôvodu dbať na dôsledné plnenie ambiciózneho Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií. Stratégiou navrhnuté opatrenia sú zamerané na zefektívnenie a sprehľadnenie systému riadenia a financovania, zvýšenie celkových investícií do kvalitného výskumu, rozvoj a lákanie talentu, ako aj tematickú špecializáciu vo výskume a inováciách.

Reformné opatrenia v zdravotníctve a dlhodobej starostlivosti majú značný potenciál priniesť v dlhodobom horizonte úspory. Nákladovú efektívnosť nemocníc môže pomôcť zlepšiť zavádzanie úhradových mechanizmov a následné porovnávanie jednotlivých nemocničných oddelení a výkonov. So zavádzaním DRG ako úhradového mechanizmu je totiž spojená štandardizácia zmlúv medzi zdravotnými poisťovňami a povinné zverejňovanie údajov o produkcii nemocníc, ktoré zabezpečí transparentnosť, verejnú kontrolu a umožní porovnávať nákladovú

efektívnosť nemocníc. Ďalším opatrením s menším potenciálom úspor je zníženie počtu návštev v špecializovanej ambulantnej starostlivosti rozšírením kompetencií všeobecných lekárov. Veľkou výzvou je tiež prevencia a liečba duševných chorôb, ktoré výrazne predražujú zdravotný a sociálny systém a znižujú výkonnosť ekonomiky. Veľké rezervy sú aj v oblasti prevencie, kde sa návratnosť prejaví napr. v podobe nižších sociálnych dávok v nezamestnanosti a vyššej produktivite zamestnancov.

Zdroje nemocníc šetrí tiež rozšírenie dlhodobej starostlivosti, keďže v súčasnosti sú dlhodobo chorí pacienti často hospitalizovaní na drahších akútnych lôžkach. Posilnenie dlhodobej starostlivosti zároveň predchádza opakovaným hospitalizáciám vďaka dostatočnému doliečeniu pacientov a znižuje záťaž na opatrojúcich rodinných príslušníkov. Podľa dobrej praxe v zahraničí je potrebné popri lôžkových doliečovacích oddeleniach a zdravotno-sociálnych zariadeniach posilniť najmä komunitnú starostlivosť, asistované bývanie a domácu starostlivosť.

Potenciálne úspory reformných opatrení v zdravotníctve a dlhodobej starostlivosti

Opatrenie	Veľkosť balíka	Potenciál úspory	Predmet úspory
Dlhodobá starostlivosť	2,5 mld.	100 – 200 mil.	Úspora na nemocničnej starostlivosti presunom do zdravotno-sociálnych zariadení a domácej liečby
Benchmarking nemocníc a oddelení	2,5 mld.	100 – 200 mil.	Identifikácia neefektívnych nemocníc a oddelení v nemocniciach

Štrukturálne reformy sú nevyhnutné pre podporenie budúceho rastu slovenskej ekonomiky, z pohľadu ukazovateľa udržateľnosti však nebudú mať na jeho hodnotu okamžitý vplyv. Na rozdiel od parametrických zmien v dôchodkovom systéme nie je v mnohých prípadoch štrukturálnych reforiem jednoduché identifikovať jednotlivé implementačné kroky, ktoré by zabezpečili naplnenie požadovaného cieľa (napr. kroky vedúce k zvýšeniu imigrácie o 10 000 ľudí ročne, zníženiu počtu trvalo odchádzajúcich študentov do zahraničia o tretinu), prípadne je odhad vplyvu týchto opatrení na rast HDP spojený s vyššou mierou neistoty. Z tohto dôvodu nie sú ani štrukturálne opatrenia zohľadňované pri výpočte oficiálnych ukazovateľov dlhodobej udržateľnosti a nebudú mať okamžitý vplyv na jeho hodnotu, ale budú sa prejavovať postupne pomocou zlepšenia rastu HDP.

Úprava nastavenia predčasného dôchodku po 40 odpracovaných rokoch

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Súčasná nastavenie predčasného dôchodku po 40 rokoch bude prehlbovať deficitné hospodárenie penzijného systému, pričom už pred jeho zavedením sa očakávalo, že v dôsledku starnutia populácie bude deficit v penzijnom systéme v dlhom období narastať. Schválené percento krátenia pri tomto druhu predčasného dôchodku je nižšie ako pri štandardnom predčasnom dôchodku a nižšie ako priemerné krátenie dôchodku v krajinách OECD. Pevne stanovená hranica 40 odpracovaných rokov pre odchod do predčasného dôchodku môže pri rastúcom dôchodkovom veku čoraz výraznejšie motivovať k častejšiemu využívaniu predčasných dôchodkov a negatívne vplyvať na celkovú zamestnanosť. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> V minulom roku bola zavedená možnosť odchodu do dôchodku po 40 odpracovaných rokoch, pričom bolo schválené krátenie dôchodku na úrovni 0,3% za každých začatých 30 dní od vzniku nároku do dovŕšenia dôchodkového veku. V prípade, ak žiadateľ o predčasný dôchodok nezískal 40 odpracovaných rokov, môže požiadať o predčasný dôchodok najskôr 2 roky pred dovŕšením dôchodkového veku a dôchodok mu bude krátený o 0,5% za každých začatých 30 dní. Možnosť odchodu do dôchodku po stanovenom počte odpracovaných rokov je zakotvená v Ústave a jej zavedenie predpokladá aj Plán obnovy a odolnosti. Parametrické nastavenie je možné meniť nadpolovičnou poslancov v NR SR. Navrhované opatrenie predpokladá zjednotenie krátenia predčasných dôchodkov na úrovni 0,5% za každých začatých 30 dní a zvyšovanie hranice odpracovaných rokov (v súčasnosti 40 rokov) podľa rastu dôchodkového veku. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Pozitívny vplyv na rozpočet SP, ZP, ŠR a rozpočty obcí a VÚC.	Bez vplyvu.	Negatívny vplyv na domácnosti budúcich dôchodcov.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Vplyv na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti		Zlepšenie o 0,43 p.b. HDP
	<ul style="list-style-type: none"> Vplyv na ukazovateľ kvantifikovaný RRZ na základe dlhodobých projekcií Slovenského penzijného modelu. Nepredpokladáme vyvolané náklady. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	Pozitívny vplyv v dlhom období cez vyššiu zamestnanosť.
	Inflácia		Bez vplyvu v dlhom období.
	Zamestnanosť	stredný	Pozitívny vplyv v dlhom období.
Spôsob implementácie	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Zmena zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR v prípade parametrickej úpravy.	

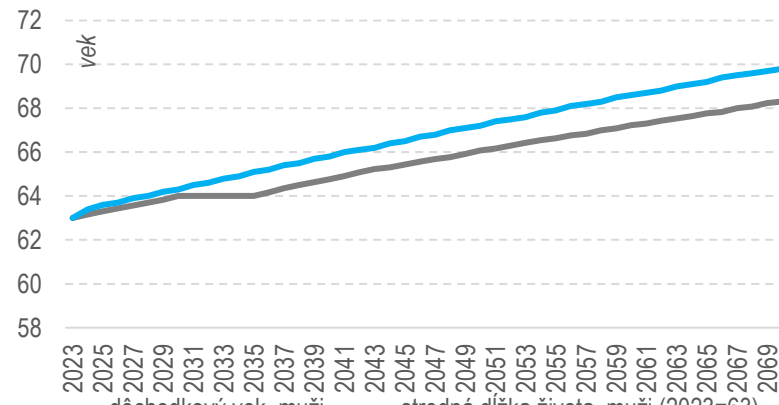
Zrušenie prvej valorizácie dôchodkov pri priznaní

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • V dôsledku súčasného spôsobu výpočtu novopriznaného dôchodku, podľa ktorého sa pri priznaní uplatňuje valorizácia vychádzajúca z rastu cien v predošlom roku, dochádza k implicitnému dvojitému započítavaniu inflácie z toho istého roku. • Obzvlášť v období výrazných inflačných výkyvov, k akým došlo v ostatnom období, vedie súčasné nastavenie k výraznému reálnemu nárastu novopriznaných dôchodkov. • Uplatňovanie prvej valorizácie vytvára neodôvodnené rozdiely v novopriznaných dôchodkoch v čase. Dôchodcovi odchádzajúcemu do dôchodku v priebehu roku 2025 bude priznaný nominálne nižší dôchodok ako totožnému dôchodcovi odchádzajúcemu v priebehu roku 2024, napriek tomu, že cenová hladina bude v roku 2025 vyššia. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • Podľa dnešnej legislatívnej úpravy sa určí suma novopriznaného dôchodku na základe platného vzorca (§ 66 z. č. 461/2003 Z.z.). Následne sa takto vypočítaná suma dôchodku zvýši o medziročný nárast indexu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za prvé tri štvrtroky predchádzajúceho roku (tzv. prvá valorizácia). • Súčasťou vzorca, ktorým sa určuje suma novopriznaného dôchodku je aj aktuálna dôchodková hodnota, ktorá je naviazaná na nominálny rast miezd a implicitne už zohľadňuje infláciu v roku predchádzajúcom. • Návrh opatrenia predpokladá zrušenie prvej valorizácie od 1.1.2025. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Pozitívny vplyv na rozpočet Sociálnej poisťovne.	Bez vplyvu.	Negatívny vplyv na domácnosti budúcich dôchodcov.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Vplyv na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti		Zlepšenie o 0,12 p.b. HDP
	<ul style="list-style-type: none"> • Vplyv na ukazovateľ kvantifikovaný RRZ na základe dlhodobých projekcií Slovenského penzijného modelu. • Nepredpokladáme vyvolané náklady. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Zmena zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR.	

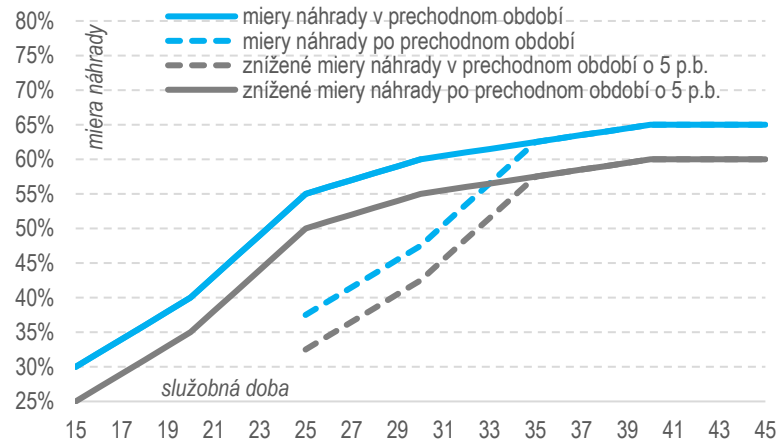
Zjednotenie dôchodkového veku mužov a žien

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> Znižovanie dôchodkového veku v závislosti od počtu vychovaných detí zvyšuje výdavky penzijného systému, ktorý je už v súčasnosti deficitný a v dôsledku starnutia populácie sa očakáva, že sa v budúcnosti sa bude schodok ďalej prehľbovať. Znížený dôchodkový vek nie je vhodným nástrojom na kompenzáciu žien za materstvo a je jedným z dôvodov nižších dôchodkov žien v porovnaní s mužmi. Pri skoršom odchode do dôchodku strácajú ženy nielen roky kariéry, ale aj možnosť ťažiť z rastu priemernej mzdy v hospodárstve, pričom obidva faktory vstupujú do výpočtu novopriznaného dôchodku. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Za každé vychované dieťa sa dôchodkový vek znižuje o 6 mesiacov, najviac však o 18 mesiacov za tri alebo viac detí (pre ročníky narodené pred 1964 sa zohľadňuje, ak mali 5 alebo viac detí). Zníženie dôchodkového veku sa uplatňuje prevažne pre ženy. Mužovi sa zohľadňuje obdobie výchovy dieťaťa len v prípade, ak ho nemožno zohľadniť žene. Výška starobného dôchodku sa prvýkrát určí na základe platného vzorca (§ 66 z. č. 461/2003 Z.z.) ako súčin počtu odpracovaných rokov (obdobie dôchodkového poistenia), výšky mzdy počas obdobia poistenia (priemerný osobný mzdový bod) a koeficientu, ktorý je naviazaný na rast priemernej mzdy v hospodárstve (aktuálna dôchodková hodnota). Skorší odchod do dôchodku znižuje novopriznaný dôchodok nielen prostredníctvom nižšieho počtu odpracovaných rokov, ale aj v dôsledku nižšej aktuálnej dôchodkovej hodnoty, ktorá zvyčajne rastie rýchlejšim tempom ako valorizácia dôchodkov. Napriek tomu, že skorší odchod do dôchodku znižuje novopriznaný dôchodok, dlhšie obdobie, počas ktorého je dôchodok vyplácaný vedie k vyšším výdavkom penzijného systému. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa Pozitívny vplyv na rozpočet SP, ZP, ŠR a rozpočty obcí a VÚC.	Firmy Bez vplyvu.	Domácnosti Negatívny vplyv na domácnosti budúcich dôchodcov.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Vplyv na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti		Zlepšenie o 0,21 p.b. HDP
	<ul style="list-style-type: none"> Vplyv na ukazovateľ kvantifikovaný RRZ na základe dlhodobých projekcií Slovenského penzijného modelu. Nepredpokladáme vyvolané náklady. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	stredný	Pozitívny vplyv v dlhom období cez vyššiu zamestnanosť.
	Inflácia		Bez vplyvu v dlhom období.
	Zamestnanosť	stredný	Pozitívny vplyv v dlhom období.
Spôsob implementácie	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Zmena zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR.	

Oprava naviazania dôchodkového veku na strednú dĺžku života

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> V rámci minuloročnej reformy I. piliera sa po roku 2030 opätovne zaviedlo naviazanie dôchodkového veku na rast strednej dĺžky dožitia. Podľa súčasne platného mechanizmu však dôchodkový vek začne po roku 2030 za rastom strednej dĺžky dožitia zaostávať. Dôvodom je, že v rozpore so zámerom, je súčasný výpočet dôchodkového veku negatívne ovplyvnený obdobiami, kedy stredná dĺžka života výrazne poklesla v dôsledku pandémie COVID-19. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> Dôchodkový vek vypočítaný na základe rastu strednej dĺžky života bude platiť pre ľudí narodených v roku 1967 alebo neskôr, ktorí budú do dôchodku odchádzať po roku 2030. Predlžovanie dôchodkového veku je vypočítané na základe mediánu siedmich hodnôt, ktoré sledujú zmenu strednej dĺžky života na rôznych 5-ročných horizontoch. Súčasne zákonná požiadavka, aby bol dôchodkový vek známy 6 rokov pred dovŕšením dôchodkového veku daného ročníka znamená, že prvým rokom vstupujúcim do výpočtu dôchodkového veku v roku 2030 bude rok 2012. Problematickým prvkom je len započítavanie dočasného vplyvu pandémie. V prípade, ak sa následky pandémie budú prejavovať na strednej dĺžke života aj v dlhom období, súčasné nastavenie ho zohľadní nižším tempom rastu dôchodkového veku. Odstránenie zaostávania dôchodkového veku je možné docieľiť vypustením požiadavky, aby sa dôchodkový vek vypočítal 6 rokov pred tým ako sa začne uplatňovať. Alternatívne je odstránenie zaostávania možné docieľiť aj úpravou vzorca. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa Pozitívny vplyv na rozpočet SP, ZP, ŠR a rozpočty obcí a VÚC.	Firmy Bez vplyvu.	Domácnosti Negatívny vplyv na domácnosti budúcich dôchodcov.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Vplyv na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti		Zlepšenie o 0,17 p.b. HDP
Vplyv na ekonomiku	HDP	Vplyv stredný	Komentár Pozitívny vplyv v dlhom období cez vyššiu zamestnanosť.
	Inflácia		Bez vplyvu v dlhom období.
	Zamestnanosť	stredný	Pozitívny vplyv v dlhom období.
Spôsob implementácie	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Jednoduchá	Komentár Zmena zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR.	

Zníženie miery náhrady vo výsluhovom systéme

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • V súčasnosti je výsluhový systém ako celok deficitný, pričom, aj napriek reforme z roku 2013, nedocieli podľa prognóz k vyrovnané hospodárenie ani v dlhom horizonte. • Nastavenie výsluhového systému je v porovnaní so všeobecným systémom štedrejšie a v pomere k zaplateným odvodom je celoživotný dôchodok výsluhového dôchodcu vyšší v porovnaní so všeobecným systémom⁷. • Zníženie miery náhrady o 5 p.b. pre novopriznané výsluhové dôchodky by v dlhom horizonte znížilo potrebu financovania výsluhového zabezpečenia zo štátneho rozpočtu. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • V roku 2013 bola prijatá reforma, ktorou sa zlepšilo dlhodobé hospodárenie výsluhového systému. Súčasťou reformy bolo okrem iného zvýšenie minimálnej služobnej doby pre priznanie výsluhového dôchodku, zníženie mier náhrad a zvýšenie sadzby poistného na výsluhové zabezpečenie. Napriek tomu, že reforma zlepšila hospodárenie systému, podľa projekcií bude výsluhový systém generovať deficity aj v budúcnosti. • V súčasnosti je v účinnosti prechodné obdobie, ktoré postupne znižuje novopriznané nároky z výsluhového systému. Nové, nižšie miery náhrady sa však týkajú len výsluhových dôchodcov, ktorí nastúpili do služby po roku 2007. <p>The graph plots the replacement rate (miery náhrady) on the y-axis (ranging from 25% to 80%) against the service years (služobná doba) on the x-axis (ranging from 15 to 45). Four lines represent different scenarios: a solid blue line for the current transition period, a dashed blue line for the post-transition period, a dashed grey line for a 5 p.p. reduction in the transition period, and a solid grey line for a 5 p.p. reduction post-transition. All lines show an upward trend, with the 5 p.p. reduction scenarios resulting in lower replacement rates compared to the current transition period.</p>		
Dotknuté subjekty	Verejná správa Pozitívny vplyv na rozpočet útvarov sociálneho zabezpečenia MV, MS, MF a VÚSZ.	Firmy Bez vplyvu.	Domácnosti Negatívny vplyv na domácnosti budúcich výsluhových dôchodcov.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Vplyv na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti		Zlepšenie o 0,03 p.b. HDP
Vplyv na ekonomiku		Vplyv HDP: nízky Inflácia: nízky Zamestnanosť: nízky	Komentár Pozitívny vplyv
Spôsob implementácie	Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť Jednoduchá	Komentár Zmena zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR.	

⁷ Revízia výdavkov na obranu, Tabuľka 29

Úprava výpočtu dôchodku zo SP pre výsluhových dôchodcov

Zdôvodnenie návrhu	<ul style="list-style-type: none"> • Pre výsluhových dôchodcov, ktorí majú nárok na dôchodok aj zo Sociálnej poisťovne, sa v dnešnom spôsobe výpočtu duplicitne zohľadňujú zárobky vo výsluhovom systéme aj do starobného dôchodku. Zárobky, ktoré do výpočtu vstupujú už týmto poberateľom boli raz zohľadnené do výsluhového dôchodku. • Vzhľadom na to, že priemerné zárobky takýchto poberateľov vo výsluhovom systéme bývajú vyššie ako v následnom civilnom zamestnaní, dochádza týmto výpočtom k nadhodnoteniu priznávaných dôchodkov zo Sociálnej poisťovne. • Pri analogickej situácii, pri ktorej sa priznáva dôchodok poberateľovi dôchodku zo zahraničia, k takémuto dvojitému započítavaniu nedochádza. 		
Dodatočné informácie	<ul style="list-style-type: none"> • V súčasnosti vychádza výpočet dôchodku zo sumy dôchodku, ktorá zohľadňuje celé obdobie poistenia v oboch systémoch (výsluhový aj všeobecný systém). • Následne sa táto suma upravuje o podiel obdobia stráveného vo všeobecnom systéme. Ak dôchodca získal napríklad 30 rokov poistenia vo výsluhovom systéme a 10 rokov vo všeobecnom systéme, výsledný starobný dôchodok bude vo výške jednej štvrtiny sumy, ktorá je vypočítaná za celé obdobie poistenia v oboch systémoch. • Opatrenie zavedie nový systém výpočtu, podľa ktorého sa výška starobného dôchodku bude odvíjať od obdobia a zárobkov získaných vo všeobecnom systéme, podobne ako je to v prípade poberateľov dôchodkov z cudziny. Vzhľadom na to, že opatrenie bude platiť len pre novopriznané dôchodky, počiatočná úspora bude nízka, ale bude v čase rásť. 		
Dotknuté subjekty	Verejná správa	Firmy	Domácnosti
	Pozitívny vplyv na rozpočet Sociálnej poisťovne.	Bez vplyvu.	Negatívny vplyv na domácnosti budúcich výsluhových dôchodcov.
Úspora / dodatočné zdroje (v mil. eur)	Vplyv na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti		Zlepšenie o 0,01 p.b. HDP
	<ul style="list-style-type: none"> • Vplyv na ukazovateľ kvantifikovaný na základe dlhodobých projekcií Slovenského penzijného modelu. • Nepredpokladáme vyvolané náklady. 		
Vplyv na ekonomiku		Vplyv	Komentár
	HDP	nízky	
	Inflácia	nízky	Pozitívny vplyv
	Zamestnanosť	nízky	
Spôsob implementácie	Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov		
Procesná náročnosť implementácie	Náročnosť	Komentár	
	Jednoduchá	Zmena zákona nadpolovičnou väčšinou poslancov NR SR.	